

ΝΕΟΛΟΓΟΥ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ 34.

- Μυθολογικά.**—ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΕΞΗΓΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΥΘΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΠΑΛΑΙ ΚΑΙ ΝΥΝ, ὑπὸ Ὁδ. Ἀνδρεάδου.
- Ἡ πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ συγκοινωνία τῶν δύο κόσμων διὰ τῆς Ἀτλαντίδος,** ὑπὸ Π. Καμπανάκη.
- Τοπογραφικά.**—ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΥΠΟ ΤΟΥ Κ. Β. Α. ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΒΝΟΦΩΝΤΕΙΟΥ ΚΕΡΑΣΟΥΝΤΟΣ ΕΙΡΗΜΕΝΩΝ, ὑπὸ Κυρίλλου Ἡλ. Παυλίδου.
- Ἡ τελευταία τρικυμία,** ὑπὸ Π. Κ. Σ.
- Μυθιστορία.**—ΠΛΟΥΣΙΟΣ ΓΑΜΟΣ, **Hector Malot.**
- Ἐταιρεία καὶ Σύλλογοι.**—ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ.
- Ἐπιστημονικὴ Ἐπιθεώρησις.**—ΓΕΩΛΟΓΙΚΑ.—Ἀπάντησις τοῦ κ. Κ. Μητροπούλου εἰς τὰ ἐπὶ τῇ δημοσιεύσει τῆς περὶ τῶν ΣΕΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ ἐκθέσεως αὐτοῦ.—ΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΒΟΡΕΙΟΝ ΠΟΛΟΝ ΕΚΔΡΟΜΑΙ, ὑπὸ Ἡλ. Γ. Βαλδαυάνη.
- Δραματικὴ Ἐπιθεώρησις.**—ΘΕΑΤΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ.—Ἡ Γαλλικὴ-Κωμῳδία ἐν Λονδίῳ.—ΘΕΑΤΡΑ ΠΑΡΙΣΙΩΝ.—ΧΡΟΝΙΚΑ, ὑπὸ Ὁδ. Ἀνδρεάδου.
- Πολιτικὴ Ἐπιθεώρησις,** ὑπὸ Μ. Ε. Μ.
- Φιλοσοφικὸν διαγώνισμα Γρηγορίου Κ. Σούτσου.**
- Ἐκκλησιαστικά.**
- Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις,** ὑπὸ Ν. Φωτιάδου.

ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΤΙΜΑΤΑΙ ΓΡΟΣΙΩΝ 2.

ΤΙΜΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει	Γρ.	80
Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις	Μετζ.	5
Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ	Φρ. χρ.	25

ΜΕΤΑ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ".

Ἐν Κωνσταντινουπόλει	Λ. Τ.	2
Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις	Μετζ.	16
Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ	Φρ. χρ.	70

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΑΡΧΟΝΤΑΙ ΤΗΝ 1ην ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

Συδρομνται ἐγγράφονται ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ΝΕΟΛΟΓΟΥ, ἐν τῷ Πέραν ὁδοῦ Κιουτσούκ Χενδέκ ἀρ. 29, 31. καὶ παρὰ τοῖς ἀνταποκριταῖς αὐτοῦ.

Αἱ ἀγγελίαι συμφωνοῦνται ἰδιαιτέρως ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Νεολόγου.

Κρίσεις ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων δημοσιεύονται, ἀποστελλομένων τῇ διευθύνσει δὺς ἀντιτύπων, ὧν τὸ μὲν προώριται τῇ βιβλιοθήκῃ αὐτῆς, τὸ δὲ τῷ τὴν κρίσιν ποιῶντι.

ΟΙΚΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΡΑΠΠΑΡΟΒΗΝ. Πέραν, Σακίς 'Αγάτε 21. Κατά πᾶσαν Κυριακὴν πωλήσεις ἐπὶ δημοπρασίᾳ. Ἄγορά καὶ φύλαξις ἐπίπλων. Προκαταβολαὶ κτλ.	14	27
ΔΙΑΡΗΑΝΕ. Μυροποιεῖον Α' τάξεως. Εἶδη ἀρίστης ποιότητος. Γενικὴ χρῆσις τῆς πούδρας Σάφρας Βερνάρ ὑπὸ τῶν φιλοκάλων κυριῶν. Ἄλεξιάνθη χάν, Ἄριθ. 17.	15	28
ΚΟΝΙΑΚ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ Σ. καὶ Η. καὶ Γ. ΜΕΤΑΞΑ. Ἐν Πειραιεῖ. Ἐξ οἴνου γνησίου παλαιόν. Ἀπειρία συστάσεων. Ἀντιπρόσωποι Ἄδελφοὶ Τριανταφυλλόπουλοι.	16	29
ΣΙΓΑΡΟΚΑΡΤΟΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΤΣΑΟΥΣΗ. Δεπτότατον, μεταξωτόν, ὑγιεινόν, ὑπὸ τὸ διακριτικόν σῆμα Ἄγκύρας. Ἄριστον εἰς τὸ εἶδος του. Ἄποφεύγετε τὰς παραποιήδεις.	17	30
ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ Δ. ΚΟΤΟΥΛΑ. Μ. Ὀδὸς Πέραν, ἔναντι τοῦ Ἑλλ. Προξενείου. Νέον Κατάστημα. Διακόσμησις φιλόκαλος. Ποτὰ καὶ φαγητὰ ἐκλεκτά. Ἰπηρεσία ἀνελλιπής.	18	31
ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ Ν. Τσαούδη Γραφικὴ ὕλη. Χάρτης μουσικῆς, Ἐπισκεπηρίων, Ἰγνογραφιασκτλ. Τετράδια, ΣΥΝΑΛΛΗΤΙΚΑΙ, ΦΟΡΤΩΤΙΚΑΙ κτλ. Ἐν Γαλιᾷ ὁδὸς Μαγμουδιᾶ Ἄριθ. 8. ΤΙΜΑΙ ΛΙΑΝ ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΤΙΚΑΙ	19	32
ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ν. ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΥ. Σουλτάν Βαγιαζίτ, Κιοκτσιλέρ-μπασῆ, 99. Τελειόταται μηχαναί, ἐφευρέσεις νέαι. Εὐθηνία, ταχύτης, Ἄπαράμιλλος ἐπιτυχία.	20	33
ΠΡΟΜΟΣΧΟΝΑΣ. Ὁρολογοποιὸς Α' τάξεως καὶ κοσμηματοπώλης. Διορθώσεις ὁρολογίων. Κατασκευὴ, κοσμημάτων. Κοιμήσεως καὶ εὐθηνία. Γαλατῆ, Βοεβόδα, παρὰ τὴν Κρήνην.	21	34
9	22	35
10	23	36
11	24	37
12	25	38
13	26	39

ΝΕΟΛΟΓΟΥ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 34.

ΤΟΜΟΣ Β'.

13 ΙΟΥΝΙΟΥ 1893.

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ.

Περὶ τῶν πρὸς ἐξήγησιν τῶν μύθων διαφόρων σχολῶν πάλαι καὶ νῦν.*

Τούτου ὅμως γενομένου, νέου συστήματος αἱ ἀρχαὶ ἀναφαίνονται διὰ τῶν Προλεγομένων εἰς ἐπιστημονικὴν μυθολογίαν ὑπὸ τοῦ Otfried Müller, τῷ 1825 δημοσιευθέντων. Δι' αὐτῶν δὲ ἐξήτει οὗτος νὰ ἀποκαλύψῃ τὴν φυσικὴν ἢ ἱστορικὴν σημασίαν τῶν μύθων, ἐξετάζων τὰς διαφορὰς φυλῶν καὶ οικογενειῶν, χρώμενος τῇ ἐτυμολογικῇ ἀναλύσει. Ἀνεγνώρισε τὴν φυσικὴν ἐνέργειαν τῆς ἀνθρωπότητος ἐν τῇ παιδικῇ αὐτῆς ἡλικίᾳ. Ὁ μῦθος ἐφάνη αὐτῷ ὡς πράξις φυσικῆ δι' ἧς τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα, ἀνίκανον εἶτι πρὸς ἀφηρημένας ἐννοίας, ἐθεώρει τὰ πράγματα ὑπὸ τύπον συγκεκριμένον καὶ ζῶντα. Καὶ τοιαύτη ἡ μέθοδος ἐν συντόμῳ τοῦ Otfried Müller, ἤτιμι ἠκολούθησαν ὁ Welker ὁ Preller καὶ ἄλλοι. Ἄλλ' ἤδη ἡ μυθολογία ὄλω, ἀνακαινίζεται καὶ νέαν τροπὴν λαμβάνει. Ὅ,τι ἐγένετο διὰ τὴν γραμματικὴν, διὰ τῆς συγκριτικῆς γραμματικῆς τοῦ Borp, τὸ αὐτὸ γίνεται διὰ τὴν μυθολογίαν τῷ 1840. Ἡ συγκριτικὴ μυθολογία πατέρα μὲν ἔσχε τὸν Adalber Kuhn, ἀλλὰ κυριώτατον αὐτῆς θεράποντα, ὅστις ἀνέπτυξεν αὐτὴν καὶ καθώρισε, τὸν Max Müller. Οὗτος, μελετήσας τὰς Βέδας καὶ ἰδίᾳ τὴν Rig-Véda, ἐξέθηκε τὰς ἰδέας αὐτοῦ κυρίως διὰ τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ Me l l e τ ῶ ν ἐπὶ τῆς συγκριτικῆς μυθολογίας (Essais sur la mythologie comparée) καὶ ἐν τοῖς Μαθημασίν αὐτοῦ περὶ τῆς γλωσσικῆς ἐπιστήμης (Leçons sur la science du langage). Αἱ Βέδαί εἰσι τὰ ἱερὰ βιβλία τῶν Βραχμάνων τῶν Ἰνδιῶν. Ἡ

λέξις Βέδα σημαίνει ἐν τῇ σανσκριτῇ γλώσσῃ ἢ ἐπιστήμην. Κατὰ τὸν Müller ἡ λέξις Βέδα ἢ αὐτὴ ἐστὶ τῇ ἑλληνικῇ λέξει οἶδα=γινώσκω. Τὸ ὄνομα δὲ τοῦτο ἐδόθη ὑπὸ τῶν Βραχμάνων εἰς τέσσαρας συλλογὰς ὕμνων, ἃς ἀποκαλοῦσι Rig-véda, Yagur-véda, Sama-veda καὶ Atharva-véda.

Τὸ σύστημα δὲ ὅπερ ἀνέπτυξεν ὁ Max Müller ἐκλήθη συγκριτικὴ μυθολογία, διότι γίγνεται σύγκρισις τῶν μύθων ἐνὸς λαοῦ πρὸς τοὺς ἑτέρου. Ὁ Müller ἔθηκεν ὡς ἀρχὴν τοῦ συστήματος αὐτοῦ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς συγγενείας τῶν ἰνδοευρωπαϊκῶν γλωσσῶν, ἢ ὡς ἀποκαλεῖ αὐτὰς οὗτος τῶν ἀρίων γλωσσῶν. Οὕτως οἱ Κέλται, οἱ Ἰνδοί, οἱ Ἰρανοί, οἱ Λατίνοι καὶ οἱ Ἕλληνες, πάντες ἔχουσιν, ὡς καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν ἀποδείκνυσιν, ἰδιώματα, ἅτινα δύναται νὰ τάξωσιν αὐτοὺς εἰς μίαν οικογένειαν. Ἡ σύγκρισις δὲ τῶν λέξεων, αἵτινες ὑπὸ διαφόρους τύπους εἰσι κοινὰί πάσαις ταῖς ἰνδοευρωπαϊκαῖς γλώσσαις, ῥίπτουσι πολὺ φῶς ἐπὶ τῆς ἀρχικῆς σημασίας τῶν λέξεων τούτων. Οὕτως ἐὰν ληθῇ τὸ ὄνομα θεοῦ τινος, οἶον τοῦ Διὸς ἢ τῆς Ἀθηνᾶς ἢ ἄλλου τινός, δυνατόν τὸ ὄνομα τοῦτο οὐδεμίαν μὲν νὰ ἔχη καταληπτὴν σημασίαν ἐν τῇ ἑλληνικῇ, ἢ ἀντίστοιχος ὅμως αὐτῆς ἐν ταῖς συγγενέσι γλώσσαις, ἰδίᾳ ἐν τῇ σανσκριτῇ, ἢ τῇ ζενδικῇ, δυνατόν ν' ἀποκαλύψῃ τὴν πρώτην σημασίαν τῆς λέξεως. Ὅπως ἐννοήσωμεν, λέγει ὁ Müller, τὴν ἀρχὴν καὶ τὸν νοῦν τῶν θεῶν τῶν Ἑλλήνων καὶ ἀνακαλύψωμεν τὴν πρώτην ἐννοίαν τῶν αὐτοῖς ἀναφερομένων μύθων, δεόν νὰ λάβωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς παραλλήλους μαρτυρίας περὶ αὐτῶν, ὅσας παρέχουσιν ἡ λατινικὴ, γερμανικὴ, σανσκριτικὴ καὶ ζενδικὴ φιλολογία. Ἄθηνᾶ εἶνε ὄνομα θεῖον, ὅπερ ἐν τῇ ἑλληνικῇ οὐδεμίαν ἔχει σημασίαν· κατὰ τὸν κ. Müller διὰ λόγους οὗς ἀναπτύσσει, ἡ λέξις ἐστὶν ἢ αὐτὴ τῇ Ahanā, σημαίνουσα τὴν αὐγὴν ἐν τῇ σανσκριτῇ. Συμφώνως δὲ τῇ γνώμῃ αὐτοῦ ταῦτα ὁ Müller πάντας τοὺς περὶ Ἀθηνᾶς μύθους συμβιβάζει πρὸς τὰ φυσικὰ φαινόμενα τῆς αὐγῆς. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὁ Ζεὺς ἐξηγεῖται

* Ἰδε ἀριθ. 33, σελ. 642-644.

οὐρανός καὶ ἐπομένως πάντες οἱ περὶ αὐτοῦ μῦθοι πρέπει νὰ συμβιβασθῶσι πρὸς οὐράνια φαινόμενα.

Εἰς τὴν μυθοποιητικὴν ἡλικίαν τῆς γλώσσης, ὅπως αὐτὸς οὗτος ἀποκαλεῖ αὐτὴν, ἀποδίδωσι τὸν σχηματισμὸν τῶν μύθων ὁ Max Müller. Ἴνα δὲ μὴ κατατριβώμεθα εἰς πλείονας λεπτομερείας, συγκεφαλαιούμεν τὴν καθόλου θεωρίαν τοῦ Max Müller. Ἐν τῇ Vēda εὐρίσκει λέξεις ὁμοίχους πρὸς τὰ ὀνόματα διαφόρων θεῶν ἢ ἡρώων τῶν Ἑλλήνων, αἵτινες σημαίνουν φυσικὰ φαινόμενα, οἷον οὐρανόν, αὐγὴν κτλ. Θεωρεῖ δ' ὅτι αὐταὶ αὐταὶ αἱ λέξεις κακῶς ἐννοηθεῖσαι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐσχημάτισαν τοὺς μύθους αὐτῶν δηλ. κατὰ τὴν μεταφορὰν αὐτῶν ὑπέστησαν γλωσσικὴν, ὡς λέγει, *ma ladie du langage*. Ἐπειδὴ λοιπὸν αἱ λέξεις ἐλήφθησαν καὶ κατέστησαν ὀνόματα παρὰ τοῖς Ἑλλήσι θεῶν προσωποποιηθέντων διὰ τῆς *maladies du langage*, ἡ πρώτη ἀρχὴ τῶν ἑλληνικῶν μύθων ἀναζητητέα ἐν ταῖς Βέδαϊς. Ἐκ τῆς ἀναζητήσεως δὲ ταύτης φανήσεται ὅτι οὗτοι ἦσαν φυσικὰ φαινόμενα. Τὸ σύστημα τοῦτο, καίτοι καὶ σκωμμάτων οὐδαμῶς ἐστερηθῆν, ἐκράτησεν ὡς τὸ ἐπιστημονικώτερον. Τελευταῖον ὁμοίως, πρὸ πενταετίας, καὶ νέα ἀνεφάνη σχολή, ἀποφαινομένη ὅτι ἡ κακῶς ἐννοηθεῖσα διαλεκτικὴ (*langage*) ἡκίστα συμβάλλεται εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς μυθολογίας. Ἡ σχολὴ αὕτη ἐρμηνεύει τὸ ἀκατάληπτον στοιχεῖον, ὅπερ οἱ μῦθοι ἐνέχουσιν, ὡς ὄν ἀπλῶς ἢ ἐπιζήσις *διανοητικῆς* καταστάσεως ἄλλοτε συνηθεστάτης ἢ μὴ παγκοσμίου, ἀλλ' ἥτις σήμερον δὲν εὐρίσκειται ἢ παρὰ τοῖς ἀγρίοις καὶ μέχρι τινὸς σημείου παρὰ τοῖς παισὶ. Τὸ προαναπτυχθὲν σύστημα τοῦ Max Müller προσδίδει ὅτι ἡ διανοητικὴ κατάστασις, ἥτις ἐγέννησε τοὺς μύθους, εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα εἰδους διαφθορᾶς τῆς διαλέκτου τὸ νέον σύστημα ὑπολαμβάνει ὅτι τὰ διαλεκτικὰ φαινόμενα ἀναφέρονται εἰς ἀνάλογον διανοητικὴν κατάστασιν. Τὸ σύστημα τοῦτο δύναται νὰ κληθῆ νέα ἱστορικὴ σχολὴ ἢ ἀνωπολογικὴ, διότι λαμβάνει ὡς βάσιν τὴν μελέτην τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ συνόλῳ τῶν ἐθῶν, τῶν ἰδεῶν καὶ τῆς ἀγωγῆς αὐτοῦ. Τοῦ συστήματος δὲ τοῦτου εἰ μὴ ἐγένετο ὁ ἀρχηγὸς τῶν σπουδαιοτάτων ὅμως ἐγένετο εἰσηγητῶν ὁ Ἄγγλος ἐλληνοστῆς καὶ διαπρεπῆς συγγραφεὺς τῆς Ἀγγλίας Andrew Lang. Τὰς ιδέας δ' αὐτοῦ ἐξέθηκε δι' ἄρθρου ἐν τῇ *Encyclopaedia Britannica* (τομ. XVII) ἐπιγραφομένου ἢ *Μυθολογία*. Τὸ ἄρθρον δὲ τοῦτο τοῦ διαπρεποῦς μεταφραστοῦ τοῦ Θεοκρίτου καὶ Ὀμήρου μετ' ἄλλων τινῶν, μεταφραστὴν ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ ὑπὸ Leon Parmentier εἰς τὴν γαλλικὴν, ἐδημοσιεύθη τῷ 1886 μετὰ σοφοῦ προλόγου τοῦ Charles Michel, καθηγητοῦ ἐν τῇ σχολῇ τῶν γραμμάτων τῆς Γάνδης. Οὕτως ἀπετελέσθη νέα ἐκδοσις τῶν περὶ τῆς νέας σχολῆς συγγραφῶν τοῦ Lang, πληροστέρα τῆς ἀγγλικῆς. Ἰδιαίτερος δὲ πρόλογος τοῦ Lang προτάσσεται τῆς γαλλικῆς ἐκδόσεως. Περὶ τῶν ἑλληνικῶν μύθων ὁμιλῶν ἐν ἰδίῳ κεφαλαίῳ ἐξετάζει ἐν πρώτοις τοὺς θεοὺς καθ' Ὀμηρον καὶ εἶτα καθ' Ἡσίοδον, ἀποφαίνεται δὲ τὴν δετὴν γνώμην περὶ τῶν θεῶν τῶν Ἑλλήνων. «Πολλοὶ τῶν θεῶν τῶν Ἑλλήνων ἦσαν τὸ πρῶτον στοιχεῖα, τὰ στοιχεῖα δὲ ταῦτα ἐπροσωποποιήθησαν κατὰ τοὺς νόμους τῆς ἀγρίας φαντασίας (*imagination*

sauvage), ἀλλὰ αἱ λεπτομέρειαι ἐν ταῖς παραδόσεσιν οὐδαμῶς ἐρμηνεύονται ὡς ὁ μῦθος τοῦ τοιοῦτου ἢ τοιοῦτου φαινομένου, ἀλλὰ συμφώνως τῇ νῆα ἡμῶν μεθόδῳ. Ἡ ἀρχαία διανοητικὴ κατάστασις κατέλιπεν ἴχνην ἐν τῷ μύθῳ. Ὁ Ζεὺς εἶνε ὁ οὐρανός, ἀλλ' οὐχὶ ὁ ἡμέτερος οὐρανός· ἔλαβεν ἐξ ἀρχῆς προσωπικὸν χαρακτῆρα καὶ ὁ χαρακτῆρ οὗτός ἐστιν ἀγrios καὶ βάρβαρος. Τῷ περὶ αὐτοῦ μύθῳ προστέθησαν ἱστορίαι, αἵτινες οὐχ ὑπῆρχον πρότερον. Κατέστη ἀνθρωπομορφικός καὶ ὁ μῦθος αὐτοῦ ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν ἱερέων τῆς χώρας, ὑπὸ τῶν βάνδων (ποιπτῶν) τῶν διαφόρων φυλῶν, ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν ποιπτῶν, ὑπὸ τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων. Τοιοῦτο καὶ τὸ νεώτερον σύστημα, ὅπερ βεβαίως προαχθήσεται ἐν τῷ χρόνῳ, εἰ μὴ προήχθη, διότι καθὰ ὁ Lang ἐν τῷ προλόγῳ αὐτοῦ ἐποιεῖτο γνωστόν, προϋτίθετο νὰ ἐκδῆ ἔκτενὲς σύγγραμμα περὶ τῆς ἀνθρωπολογικῆς σχολῆς, ὅπερ ἀγνοοῦμεν εἰ ἐξεδόθη.

Τὰ διάφορα συστήματα, ἅπερ ἐπεσκόπησαμεν, ἐνέχουσι τὰ ἐλαττώματα αὐτῶν, ἀλλ' ἐνέχουσι καὶ στοιχεῖα ἀληθείας. Δυνάμεθα, ὡς παρατηρεῖ λίαν ὀρθῶς ὁ Charles Michel, ν' ἀνεύρωμεν μύθους γεννηθέντας ἀπὸ λέξεων κακῶς ἐννοηθεῖσάν. Αἱ θύελλαι, ἡ αὐγὴ καὶ ὁ ἥλιος οὐδαμῶς ἀποκορροῦνται τοῦ σχηματισμοῦ πολλῶν μύθων. Ἐκεῖνο ὅμως ὅπερ οἱ συγγραφεῖς τῶν συστημάτων δοκοῦσι μὴ ἀναγνωρίζαντες, ἐστίν, ὅτι τὸ γενικὸν σύστημα δι' οὐ πειρῶνται νὰ ἐξηγήσωσι πάντας τοὺς μύθους δὲν ἐφαρμόζεται εἰς πάντας. Ἀνάγκη δὲ νὰ καταβληθῆ φροντίς καὶ πρὸς ἐξηγήσιν εἰδικῶν μύθων τινῶν.

Γνωστόν ὅτι τὰ ἱερὰ οὕτως εἰπεῖν βιβλία τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος ὑπῆρχαν ὁ Ὀμηρὸς καὶ ὁ Ἡσίοδος, οἵτινες καθὰ καὶ ὁ Ἡρόδοτος εἶπεν εἰσὶν οἱ δόντες θεογονίαν Ἑλλήσιν. Ἡ θεολογία τῶν ἀρχαίων δὲν περιορίσθη ἐν μόνοις τοῖς ποιητικοῖς τούτοις ἔργοις, ἀνεπτύχθη ἐπὶ μᾶλλον ὕστερον ἰδίᾳ διὰ τοῦ Πινδάρου καὶ Αἰσχύλου. Οἱ Ἕλληνες, ἀεῖποτε φιλελεύθεροι, οὐδαμῶς καὶ ὑπὸ τῆς θρησκείας ἐδεσμεύθησαν. Καὶ οὐκ ἦν δυνατόν ἄλλως γενέσθαι, ἀφ' οὗ οἱ Ἕλληνες, οἵτινες εἶπερ τις καὶ ἄλλος λαὸς κατένοησαν τὸν ἀνθρώπου, οὐδὲν δὲ μείζον αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι καθὰ παρατηρεῖ ὁ L. Menard, ἐπλασαν καὶ τοὺς θεοὺς αὐτῶν κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ ἀνθρώπου, κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν αὐτῶν, διότι καὶ εἰ τι παρέλαβον παρ' ἄλλων λαῶν, τοῦτο τοσοῦτον παρήλλαξαν, ἐπιθέοντες ἐπ' αὐτοῦ τὸν τύπον τῆς ἰδίας μεγαλοφυΐας, ὥστε ἐγένετο δημιουργία αὐτῶν πρωτότυπον. Τοῦτο ἐγένετο καὶ ἐν τῇ θεολογίᾳ αὐτῶν, διέπλασαν αὐτὴν κατὰ τὰς ιδέας αὐτῶν καθ' ἡ κοινὴν εἶχον τὴν καταγωγὴν πρὸς τοὺς θεοὺς. Ὁ μελετῶν τὸν μῦθον τοῦ Προμηθέως τοῦ κατ' ἐξοχὴν ἀντιπροσώπου τοῦ ἀνθρώπου, τὸν μῦθον ὡς διέπλασε μάλιστα αὐτὸν ὁ εὐσεβὴς Αἰσχύλος, ἀνομολογῆσαι πάντως τὴν μεγάλην διάνοιαν τῶν Ἑλλήνων. Ἐν πᾶσι καὶ πανταχοῦ θαυμάζει τις τὴν μεγαλοφυΐαν αὐτῶν.

Ἐκεῖ ἐνθα, λέγει ὁ Michel Breal, ἡ Ἑλλάς εὗρεν ὑλικὸν πρὸς μεταφυσικὰς καὶ θρησκευτικὰς θεωρίας, οἱ Ῥωμαῖοι δὲν εἶδον ἢ μονοτόνους παραδόσεις ἢ προφάσεις πρὸς δεισιδαιμόνας τελετάς. Προθύμως θαυμάζω τὸν Δία τοῦ Πινδάρου καὶ τοῦ Σοφο-

κλέους, νομοθέτου, ἐχθροῦ τῆς τυραννίας, προστάτου τῶν καταδυναστευομένων, φύλακα τῆς ἐστίας, διανομέα τῆς δικαιοσύνης, παρηγορίαν τῶν δυστυχῶν, ἀλλὰ ἅμα ἐν αὐτῷ χαίρειν ὁ δημιουργία τῆς ἑλληνικῆς μεγαλοφυΐας, τὸ ἰδανικὸν λαοῦ καλλιτεχνῶν, ἐλευθεροφρόνων καὶ φιλελευθέρων. Τίς ἢ θεότης ἦν αἱ Ἀθῆναι τοῦ Περικλέους δὲν κατέστησαν τύπον καλλονῆς καὶ μεγαλείου; Θαυμάζω τὸν εὐφυᾶ καὶ βαθὺν νοῦν ὃν ἡ Ἑλλάς ἐνέβαλεν εἰς τοὺς μύθους αὐτῆς, ἀλλ' ἐν τούτῳ διαβλέπω προνόμιον τῆς μεγαλοφυΐας, ἥτις καταλείπει τύπον ἐπὶ πάντος, ὅπερ ἐγγίζει. Ἀναδιβάσασα ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὴν ἱστορίαν τῶν θεῶν καὶ τῶν ἡρώων ἐφάνη γόνιμος εἰς σωτηρίους διδασκαλίαις· τὰ συμβεβηκότα, οἱ ἔρωτες, αἱ μάχαι τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως, μετατραπέσθαι εἰς τραγικὰς προσωπικότητας, ἐγένοντο πηγὴ ἀνδρικῶν ἐμπνεύσεων καὶ γενναίων αἰσθημάτων. Ἀλλὰ τῇ σοφίᾳ τῶν παρελθόντων αἰῶνων ὀφείλεται ἢ τιμὴ; Οὐχί· ὀφείλεται τῇ Ἑλλάδι, ἥτις μετέδωκε τὴν ψυχὴν αὐτῆς εἰς τὰ φάσματα ταῦτα καὶ ἐνεφύσησεν αὐτοῖς τὴν ἰδίαν αὐτῆς ζῶν. Ὁ δὲ Jules Girard, ἀποθαυμάζων ἐπίσης τὴν ἑλληνικὴν μεγαλοφυΐαν ἐν τῇ θρησκείᾳ τῶν ἀρχαίων, ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ «Τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα ἐν Ἑλλάδι», καταστρέφει μίαν παράγραφον αὐτοῦ, ἀναφωνῶν, ὁ νεώτερος οὗτος πολίτης: «Ὅσοις τίτλος εὐγενείας τὸ νὰ ζῆ τις ἐν τοιαύτῃ πολιτείᾳ, οἷα ἦν ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ!».

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

Ἡ ΠΡΟ ΤΟΥ ΚΑΤΑΚΑΥΣΜΟΥ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΚΟΣΜΩΝ ΔΙΑ ΤΗΣ ΑΤΛΑΝΤΙΔΟΣ.*

Ὁ Πλάτων, ἢ μᾶλλον οἱ ἱερεῖς τῆς Σάϊδος, οἱ δώσαντες τὰς πληροφορίας ταύτας, καὶ λέγοντες ἐν μὲν τῷ Τιμαίῳ, ὅτι ἡ νῆσος Ἀτλαντις ἅπασα ἦτο μείζων τῆς τῆς Λιβύης καὶ Ἀσίας, ἐνόουν βεβαίως τὸ ἄθροισμα τῶν μεγεθῶν τῆς Λιβύης, ἥτις ἦτο κωχωρισμένη τῆς Αἰθιοπίας (διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς Σαχαραρίας θαλάσσης), μετὰ τοῦ τῆς Ἀσίας, τῆς τότε γνωστῆς, τῆς περιλαμβανούσης τὴν νῦν Μικρὰν Ἀσίαν μέχρι Περσίας. Ἐν τῷ Κριτία δὲ ὁ Πλάτων περιγράφει τὰ ἄλλα μέρη τῆς νήσου ἀπάσης διὰ τοῦ κατωτέρου χωρίου:

«... τὸ μὲν οὖν ἄστν καὶ τὸ περὶ τὴν ἀρχαίαν οἰκισιν σχεδὸν ὡς τότε ἐλέχθη, νῦν διεμνημόνευται· τῆς δ' ἄλλης χώρας ὡς ἡ φύσις εἶχε καὶ τὸ τῆς διακοσμήσεως εἶδος ἀπομνημονεῦσαι πειρατέον. πρῶτον μὲν οὖν ὁ τόπος ἅπας ἐλέγετο σφόδρα τε ὑψηλὸς καὶ ἀπόταμος ἐκ θαλάττης, τὸ δὲ περὶ τὴν πόλιν πᾶν πεδῖον, ἐκείνην μὲν περιέχον, αὐτὸ δὲ ἐν κύκλῳ περιεχόμενον ὄρεισι μέχρι πρὸς τὴν θάλατταν καθήμενοι, λεῖτον καὶ ὁμαλῆς, πρόμηκες δὲ παν, ἐπὶ μὲν θάτερα τρισχιλίων σταδίων, κατὰ δὲ μέσον ἀπὸ θαλάττης ἄνω διτιχιλίων. ὁ δὲ τόπος οὗτος ὅλης τῆς νήσου πρὸς νότον ἐτέτραπτο, ἀπὸ τῶν ἀρκέτων κατὰ βορρῶν· τὰ δὲ περὶ αὐτὸν

*) Ἴδε ἀριθ. 33, σελ. 646—648.

ἔρη τότε ὑμεῖς το πλῆθος καὶ μέγεθος καὶ κάλλος παρὰ πάντα τὰ νῦν ὄντα γεγονέναι, πολλὰς μὲν κόμας καὶ πλουσίας περιόικων ἐν ἑαυτοῖς ἔγοντα, ποταμούς δὲ καὶ λίμνας καὶ λιμῶνας τροφὴν τοῖς πᾶσιν... ὡς οὖν τὸ πεδῖον φύσει καὶ ὑπὸ βασιλέων πολλῶν ἐν πολλῷ χρόνῳ διεπεπὸνητο· τετράγωνον μὲν αὐτὸ ὑπῆρχε τὰ πλεῖστα ὄρθον καὶ πρόμηκες· ὅτι δὲ ἐνέλειπε, κατεύθυντο τάφρου κύκλῳ περιορυθείσης, τὸ δὲ βάθος καὶ πλάτος τότε μῆκος κύττης ἄπιστον μὲν τὸ λεχθέν, ὡς χειροποίητον ἔργον... πλεθροῦ μὲν γὰρ βάθος ὄρωρυκτο, τὸ δὲ πλάτος ἀπάντη σταδίου, περὶ δὲ πᾶν τὸ πεδῖον ὄρωρυχθεῖσα συνεβαίνεν εἶνε τὸ μῆκος σταδίων μυρίων. τὰ δ' ἐκ τῶν ὄρων καταβαίνοντα ὑποδεχόμεναι βέυματα καὶ περὶ τὸ πεδῖον κυκλωθεῖσα, πρὸς τὴν πόλιν ἔθην τε καὶ ἔθην ἀφικόμεναι, ταύτη πρὸς θάλατταν μεθεῖτο ἐκρεῖν... πλῆθος δὲ, τῶν μὲν ἐν τῷ πεδίῳ χρησίμων πρὸς πόλεμον ἀνδρῶν ἐτέτακτο τὸν κλῆρον ἕκαστον... τῶν δὲ ἐκ τῶν ὄρων καὶ τῆς ἄλλης χώρας ἀπέραντος μὲν ἀριθμὸς ἀνθρώπων ἐλέγετο, κατὰ δὲ τόπους καὶ κόμας εἰς τούτους τοὺς κλήρους πρὸς τοὺς ἡγεμόνας ἅπαντες διενεμένητο... τὰ μὲν οὖν πολεμιστήρια οὕτω διετέτακτο τῆς βασιλικῆς πόλεως, τῶν δὲ ἐνθά ἄλλα ἄλλως, ἢ μακρὸς ἂν χρόνος εἴη λέγειν...» (Πλατ. Κριτίας 117. ε. 42).

Ἐκ τούτων καταφαίνεται φαινότατα ὅτι, οὔτε ὁ γράψας ταῦτα Πλάτων, οὔτε οἱ μεταδόντες ταῦτα ἱερεῖς, διὰ τῆς περιγραφῆς ταύτης ἐνόουν ἅπασαν τὴν Ἀτλαντίδα, ἀλλὰ μόνον τὸ περὶ τὴν ὁμώνυμον πρωτεύουσαν ταύτης πεδῖον, τὸ ἔχον τὰς ἄνω δοθείσας διαστάσεις. Ταῦτα δὲν ἀποδεικνύουσιν ὅτι οἱ πραγματευθέντες τὸ ζήτημα τοῦτο μεταγενέστεροι δὲν ἐνόησαν καλῶς τὴν ἐξηγήσιν τοῦ πλατωνικοῦ κειμένου;

Ὅτι δὲ ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῆς Ἀτλαντίδος ἦτο ἐκεῖ ἐνθα νῦν ἡ Σαργάσσα θάλασσα τοῦτο καταφαίνεται ἐκ τῶν εἰρημένων χωρίων τῶν Ὀμήρου, Ἡσίοδου, Πλάτωνος καὶ Ἀπολλοδώρου.

Διότι οὗτοι ὑποδεικνύουσιν, ὁ μὲν Ὀμηρὸς λέγων: «... τῆς δὲ πανημερίης τέταθ' ἰστία ποντοποροῦσης» (Ὀμήρ. Ὀδῆσ. Α. 11).

Ὁ δὲ Πλάτων: «... ἐξ ἧς ἐπιβατὸν ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους τοῖς τότε ἐγίγνετο πορευομένοις, ἐκ δὲ τῶν νήσων ἐπὶ τὴν καταντικρὺ πᾶσαν ἤπειρον...» (Πλατ. Τιμ. 24. ε. 10).

ὅτι ἡ μεγάλη αὕτη νῆσος καὶ κατὰ τὸν Ἀπολλοδώρον ἠπειρος, ἐκεῖτο τόσῳ πλησίον τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῶν Ἀντιλλῶν, ὥστε διὰ τῆς πρώτης μὲν ὁ Ὀδυσσεὺς ἐντὸς ἡμέρας διεπέρασε τὸν πόρον τοῦ Ὠκεανοῦ, εἰς δὲ τὰς Ἀντιλλὰς ἦτον εὐκόλος ἢ διάβασις ἐκ τῆς Ἀτλαντίδος.

Ἀλλὰ τὸ σχῆμα τῆς ὑπαρχούσης ἡδῆ, σχετικῶς ἀβαθεστέρας, βρυώδους καὶ πλήρους φυκῶν Σαργάσσης θαλάσσης τῆς προσεγγιζούσης ἀμφοτέρως τὰς ἀντικειμένης ἀκτῆς τῆς τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῶν Ἀντιλλῶν, σχηματισθείσης δὲ ἐκ τῆς καταδύσεως τῆς Ἀτλαντίδος, ἥτις:

« κατά τῆς θαλάσσης δῶσα ἡφανίσθη διὰ καὶ νῦν ἄπορον καὶ ἀδιερεύνητον γέγονε τοιαύτῃ πέλαιος, πηλοῦ κάρτα βραχέος ἐμποδῶν ὄντας, ὃν ἡ νῆσος Ἰζομένη παρέσχετο ».

(Πλατ. Τιμ. III. 10. E)

δὲν ὑποδεικνύει ἡμῖν τοῦτο :

Ἐκτὸς τούτων λαμβάνοντες ὑπ' ὄψει τὰ κατωτέρω χωρία τὰ ἐν τῷ Κριτία πραγματευόμενα περὶ τῶν οικοδομημάτων τῆς Ἀτλαντίδος :

« ταύτην δὲ κύκλω καὶ τοὺς τροχοὺς καὶ τὴν γέφυραν πλεθραίαν τὸ πλάτος οὖσαν ἔσθην καὶ ἔσθην λιθίνῃ περιβάλλοντο τείχει, πύργους καὶ πύλας ἐπὶ τῶν γεφυρῶν κατὰ τὰς τῆς θαλάττης διαβάσεις ἕκασταχόσας ἐπιστήσαντες, τὸν δὲ λίθον ἔστειναν ὑπὸ τῆς νήσου κύκλω τῆς ἐν μέσῳ καὶ ὑπὸ τῶν τροχῶν ἔσθην καὶ ἐντός, τὸν μὲν λευκὸν τὸν δὲ μέλανα, τὸν δὲ ἐρυθρὸν ὄντα· τέμνοντες δὲ ἅμα ἀπειργάζοντο νεωσοίκους κοίλους διπλοὺς ἐντός, κατηρεφεῖς αὐτῇ τῇ πέτρᾳ, καὶ τῶν οικοδομημάτων τὰ μὲν ἀπλᾶ τὰ δὲ μιγνύντες τοὺς λίθους πικίλα ὑφαίνον παιδιᾶς χάριν, ἠδονὴν αὐτοῖς ξύμφυτον ἀπονέμοντες. τοῦ δὲ Ποσειδῶνος αὐτοῦ νεὸς ἦν σταδίῳ μὲν μῆκος, εὖρος δὲ τρισὶ πλείους, ὕψος δ' ἐπὶ τούτοις σύμμετρον ἰδεῖν, εἶδος δὲ τι βαρβαρικὴν ἔχοντος, πάντα δὲ ἔσθην περιήλειψαν τὴν νεῶν ἀργύρω· πλὴν τῶν ἀκρωτηρίων, τὰ δὲ ἀκρωτήρια χρυσοῦ· τὰ δὲ ἐντός τὴν μὲν ὄροφην ἐλεφαντίνην ἰδεῖν πᾶσαν χρυσοῦ καὶ ἀργύρω καὶ ὄρειχάλκῳ πεποικιλμένην, τὰ δ' ἄλλα πάντα τῶν τοίχων τε καὶ κίωνων καὶ ἐδάφους ὄρειχάλκῳ περιέλαβον· χρυσοῦ δὲ ἀγάλματα ἐνέστησαν. περὶ δὲ τῶν νεῶν ἔσθην εἰκόνας ἀπάντων ἕστασαν ἐκ χρυσοῦ, τῶν γυναικῶν καὶ αὐτῶν ὅσοι τῶν δέκα ἐγεγόνεσαν βασιλέων, καὶ πολλὰ ἕτερα ἀναθήματα μεγάλα τῶν τε βασιλέων καὶ ἰδιωτῶν ἐξ αὐτῆς τῆς πόλεως καὶ τῶν ἔσθην ὄσων ἐπύργων. βωμὸς τε δὴ ξυνοπέμενος ἦν τὸ μέγεθος καὶ τὸ τῆς ἐργασίας, ταύτη τῇ κατασκευῇ, καὶ τὰ βασιλεία κατὰ τὰ αὐτὰ πρόποντα μὲν τῷ τῆς ἀρχῆς μεγέθει, πρόποντα δὲ τῷ περὶ τὰ ἱερά κόσμῳ διαβάντι δὲ τοὺς λιμένας ἔξω τρεῖς ὄντας ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς θαλάττης ἦεν ἐν κύκλω τεῖχος, πεντήκοντα σταδίους τοῦ μεγίστου τροχοῦ τε καὶ λιμένος ἀπέχον πανταχῇ, καὶ συνέκλειεν εἰς ταῦτα πρὸς τὸ τῆς διώρυχος στόμα τὸ πρὸς θαλάττης ἡ δὲ ἐν ἀλλήλοις ἀρχὴ καὶ κοινωνία κατὰ ἐπιστολὰς ἦν τὰς τοῦ Ποσειδῶνος, ὡς ὁ νόμος αὐτοῖς παρέδωκε καὶ γράμματα ὑπὸ τῶν πρώτων ἐν στήλῃ γεγραμμένα ὄρειχαλκίνῃ, ἢ κατὰ μέσσην τὴν νῆσον ἔκειτο ἐν ἱερῷ Ποσειδῶνος ».

(Πλατ. Κριτίας 116. α. 14).

Πρὸς τούτοις δὲ καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Αἰλιανοῦ χωρίον :

Μυθοποιῶσι δὲ οἱ τὸν ὠκεανὸν περιουκῶντες, τοὺς πάλαι τῆς Ἀτλαντίδος βασιλέας, τοὺς ἐκ τῆς Ποσειδῶνος σπορᾶς, φέρειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὰς τῶν κριῶν τῶν ἀρρένων ταινίας, γινώσκοντες τῆς ἀρχῆς τοῦτο· καὶ τὰς ἐκείνων γαμετὰς τὰς βασιλίδας τοὺς πλοκάμους τῶν ἐτέρων καὶ ἐκείνας φορεῖν τῆς ἀρχῆς ἔλεγχον.

(Αἰλιαν. περὶ ζώων. ΙΕ. II 25).

Παρατηροῦμεν ὅτι, ἢ μὲν περιγραφὴ περὶ τῶν οικοδομημάτων τῆς Ἀτλαντίδος συμφωνεῖ πλεῖστον μετὰ τῶν Μεξικανικῶν μνημείων ἢ μετὰ τῶν τοῦ πα-

λαιοῦ κόσμου, τοῦτο δὲ ἠδύνατο νὰ πράξῃ ὁ Πλάτων, ἂν ἡ περιγραφὴ αὐτοῦ περὶ τῆς Ἀτλαντίδος ἦτο φαντασιώδης.

Ἡ δὲ περιγραφὴ τοῦ Αἰλιανοῦ συγκρινομένη μετὰ τῶν Μεξικανικῶν εἰδώλων δεκνύει ὅτι καὶ ἐν αὐτοῖς (τοῖς εἰδώλοις) δεκνύεται τὸ σημεῖον τοῦτο, ὅπερ παρέλαβον, ὡς φαίνεται, οἱ Μεξικανοὶ παρὰ τῶν γειτόνων αὐτῶν Ἀτλαντίων.

Ἦδη ἀποπερατῶν τὴν παρούσαν πραγματείαν, νομίζω, ὅτι διὰ τῶν ἀνωτέρω ὀλίγων ἐκτεθέντων ἀρκούντως ἐπεξηγήσα καὶ διέγραψα τὰ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος ἱστοριθέντα περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς νήσου Ἀτλαντίδος.

Διὰ τῆς ὑπάρξεως δὲ τῆς νήσου ταύτης, καθίσταται φανερόν καὶ τὸ περὶ τῆς συγκοινωνίας διὰ τῆς νήσου ταύτης, τῶν Ἰσημερινῶν μερῶν τῶν δύο κόσμων, ζήτημα, συγκοινωνίας διακοπέσεως καὶ ἔνεκα τῆς καταδύσεως τῆς νήσου ταύτης καὶ ἔνεκα τῆς ἀποξηράνσεως τῆς Ἐρυθρᾶς Σαχαριαίας θαλάσσης, δι' ἧς συννεοκινῶν οἱ ἐντός αὐτῆς κάτοικοι μετὰ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῶν πέραν αὐτοῦ χωρῶν διὰ τῶν Ἡρακλείων σπηλῶν, καταστροφῶν γηίνων ἐπελθουσῶν κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν παγῶν καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐν καιρῷ τῆς πτώσεως τῆς γῆς.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Συγκεφαλαιοῦντες τ' ἀνωτέρω ἐκτεθέντα ἅπαντα, παρατηροῦμεν καὶ συμπεραίνομεν ἐκ τῆς μελέτης τῆς ἐν τῷ νέῳ κόσμῳ ἀνακαλυφθείσης τέχνης : ὅτι

Δύο ἐποχαὶ κύριαί τῆς τέχνης ταύτης ὑπῆρξαν,

Ἡ παναρχαιοτάτη καὶ ἡ ἀρχαία.

Ἐκ τῶν δύο τούτων, ἡ μὲν πρώτη ἔχει καταπληκτικὴν ὁμοιότητα μετὰ τῆς Αἰγυπτιακῆς, Φουγκικῆς καὶ ἰδίως τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης, ἡ δὲ δεύτερα μετὰ τῶν ἀνατολικωτέρων ἀσιατικῶν ἐθνῶν, Σινῶν καὶ Ἰαπῶνων.

Ἐκ τῆς ὁμοιότητος δὲ τούτων ἐσχηματίσαμεν τὴν ἰδέαν,

Ὅτι ὑπῆρξε ποτὲ συγκοινωνία τῶν λαῶν τῶν δύο κόσμων,

Ὅτι ἡ συγκοινωνία αὕτη ἐξετελεῖτο κατὰ τὴν παναρχαιοτάτην ἐποχὴν, ὁπότε ἡ γῆ διετρεχε ἐτέραν τροχίαν μεζῶνα τῆς νῦν, διὰ τῆς Ἀτλαντίδος καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς Σαχαριαίας θαλάσσης, ἡτις κατὰ τὴν πτώσιν τῆς γῆς ἀπεξηράνθη ἀθήσασα ἐν τῷ μέσῳ τὴν Τριτωνίδα λίμνην καὶ ταύτην κατόπιν ἀποξηρανθεῖσαν,

Ὅτι κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν μετὰ τὸν κατακλυσμὸν καὶ τὸν σχηματισμὸν τῶν παγῶν, ἐξετελεῖτο διὰ τοῦ Βεριγγίου πορθμοῦ, — καὶ

Ὅτι ἡ συγκοινωνία αὕτη διεκόπη κατὰ τὴν πρώτην μὲν ἐποχὴν διὰ τῆς καταδύσεως τῆς Ἀτλαντίδος, καὶ τῆς ἀποξηράνσεως τῆς Σαχάρας, κατὰ τὴν δευτέραν δὲ ἐποχὴν, πιθανὸν ἴσως ἔνεκα τῆς δυσκόλου μεταβάσεως τῶν βορείων λαῶν, ἐκ τῶν μερῶν τοῦ Βεριγγίου πρὸς τὰ μεσημβρινὰ τοῦ Μεξικοῦ συνεπειᾶ τῶν παγῶν, ἢ ἄλλων γαιολογικῶν αἰτιῶν.

Τὰς τολμηρὰς ταύτας κρίσεις καὶ ὑποθέσεις μου, (αἵτινες ἂν καὶ βασιζόνται ἐπὶ τε φυσικῶν καὶ μηχανικῶν νόμων, πρὸς δε καὶ ἐπὶ τῆς μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων), εἶμαι βέβαιος ὅτι

πολλοὶ δὲν θὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν, τολμῶ ὅπως δημοσιεύσω πεποιοθῶς εἰς τὸ ΜΕΛΛΟΝ, καθότι, ἢ ἐπιστήμη τῆς ἐξερευνητικῆς καὶ συγκριτικῆς ἀρχαιολογίας, ὡς βαίνει χωροῦσα γιγαντιαίως ἄλμασι πρὸς τὴν ἐξέτασιν τῶν ζητημάτων τούτων, θὰ ἀποδείξῃ ποτὲ τὴν ἀλήθειαν τῶν ὑπ' ἐμοῦ ἠδη λεχθέντων.

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ ΚΑΜΠΑΝΑΚΗΣ,
(ἀρχιτέκτων)

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ.

Ἀνακεφάλαιωδὸς τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Β. Α. Μυστακίδου περὶ τῆς ξενοφοντείου Κερασσοῦντος εἰρημῶν.

Ἐφρόνου, κύριε ἀρχισυντάκτα, ὅτι ὁ ἐλλόγιμος κ. Β. Α. Μυστακίδης, ὡς ἐπιστήμων συζητῶν μεθ' ἡμῶν περὶ τῆς διαφιλονεικηθείσης θέσεως τῆς ξενοφοντείου Κερασσοῦντος, οὐδέποτε, ἀποτόμως ἀλλάσων θέμα συζητήσεως, ἤθελε στραφῆ εἰς γραμματικούς καὶ λογογραφικούς ἐλέγχους. Ἠπατήθη, διότι ἐγκατέλιπε τὸ τοπογραφικὸν ζήτημα ἔρμαιον πλέον τῆς τύχης, καὶ μετέβη ἀβρόχους ποσὶν εἰς τὸν ἐλεγχον τῶν λέξεων: *Μιθριδάτης οὐχὶ ὁ πέμπτος ἀλλ' ὁ ἕκτος ἐστὶν ὁ μέγας*, τὸ: *χιλιόμετρα* ἔδει νὰ γραφῆ: *χιλιόμετρα*, ἢ *Νικόπολις ἐκτίσθη οὐχὶ τῷ 68, ἀλλὰ 66 πρ. Χρ.*, ὅτι *παρέθεσα ἀνυπάρχοντος παραπομπᾶς*, καὶ ὅτι *τέλος ἐθώρησα πάντας τοὺς γάλλους, ἀγγλους καὶ γερμανοὺς μεγαλοπότους γεωγράφους ὡς σφαλλομένους*.

Ἄλλ' ἔδει ἐν πρώτοις, ἐλλόγιμε συντάκτα, ὁ κ. Β. Α. Μυστακίδης νὰ συνομολογήσῃ ἡμῖν ἀπροκαλύπτως ὅτι ἡ νῦν Κερασσοῦς ἐστὶν ἢ ἐπισκέψατο ὁ Ξενοφῶν, ὅπερ τελευταίως ἀποσιωπῶν ἀκουσίως ὁμολογεῖ. Δὲν δύναται δὲ νὰ ἀρνηθῆ ὅτι αὐτὸ τοῦτο ἐπρόκειτο ν' ἀποδείξωμεν, οὐχὶ δὲ νὰ φιλολογήσωμεν, ἂν ἡ λέξις *χιλιόμετρα* ἐστὶν ἀδόκιμος ἢ μὴ. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει παύομεν τὴν συζήτησιν, ὡς μὴ ὑφισταμένων ἐνταῦθα καὶ ἰδίως μετὰ τῶν παππῶν τῆς Κερασσοῦντος *Δημητριάδειον τεχνικῶν διαλόγων*, μῆτε Κόντων, μῆτε Βερναρδακῶν καὶ τῶν διακεκριμένων ὁπαδῶν αὐτῶν.

Θεωρῶν δὲ ὡς λελυμένον ἤδη τὸ ἱκανῶς ἀπασχολῆσαν ἡμᾶς τοπογραφικὸν ζήτημα τῆς Κερασσοῦντος προβαίνω εἰς ἀπάντησιν καὶ τῶν γραμματικῶν ἐλέγχων.

Ἐν τῇ «Μία ἢ Κερασσοῦς κτλ.» διατριβῇ ἡμῶν (σελ. 367 τόμ. φυλλ. 19 τῆς Ἑβδομαδ. Ἐπιθεωρήσεως) ἔχομεν γράφει «κατὰ τοῦ Μεγάλου Μιθριδάτου τοῦ Γ'» οὐχὶ δὲ ὡς ὑπολαμβάνει ὁ ἐλλόγιμος κ. Β. Α. Μυστακίδης καὶ ὡς ἐκ τυπογραφικοῦ παραρτήματος ἐτυπώθη: «*Μιθριδάτου τοῦ Ε'*». Ρίψατε, πρᾶκτῳ, ἐλλόγιμε κ. Β. Α. Μυστακίδη, τὸ βλέμμα ὑμῶν ἐπὶ τοῦ χειρογράφου ἡμῶν, ἐάν ὑπάρχῃ, καὶ

θέλετε ἴδει (ἴσως μετ' ἀπορίας) ὅτι ἐγράψαμεν οὐχὶ Ε', οὔτινος τὸ κάτωθεν ὀριζόντιον σκέλος ἐξ ἀβλεψίας παρεμείληθ'· ἀλλ' ἐγράψαμεν δίγαμμα Γ' ἀντὶς'. ὅπερ καὶ ὀρθότατον.

Περὶ τῆς λέξεως δὲ «*Χιλιόμετρα*» ἀντὶ ἐτέρας ἀπαντήσεως παραπέμπω τὸν κ. Μυστακίδην εἰς τὴν Γραμματικὴν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τοῦ κ. Π. Ρ. Πετρακίδου ἐπίσης (σελ. 323 Β. Κλ. πρ. συνθετ. § 531 α').

Περὶ τῆς χρονολογίας δὲ τῆς κτίσεως τῆς Νικοπόλεως λέγομεν, ὅτι κατὰ τὸν πολὺν κ. Καρολίδην, τακτικὸν ἤδη καθηγητὴν τῆς ἱστορίας, ἐκτίσθη οὐχὶ τῷ 66 ἢ 68 ἀλλὰ τῷ 67 πρ. Χρ. (Καππαδοκικὰ σελ. 299)· ἐνταῦθα οὐδὲν ἡμῖν ἐναπολείπεται ἢ νὰ παρωδηώσωμεν τὸ «ἠδὲν ὄρος καὶ ἔτεκε μῦν». Δὲν μνημονεύει ὀνομαστὶ καὶ αὐτῇ λέξει ποίων ἀνυπάρχοντων παραπομπῶν χρήσιν ἐποισάμεθα· ἀγνοοῦμεν ἐνταῦθα τί νὰ ἀπαντήσωμεν, καθότι ἀμφιβάλλομεν ἂν ἡ παρατήρησις αὕτη ἀνήκει τῷ ἐλλογίμῳ κ. Β. Α. Μυστακίδῃ. Διὰ δὲ τοὺς μεγαλωνύμους γεωγράφους γάλλους, ἀγγλους καὶ γερμανοὺς δὲν ἀπειρηθήμεν νὰ εἰπώμεν ὅτι σφάλλονται, ὅπερ καὶ ἂν ἐλέγομεν νομίζομεν ὅτι δὲν ἀμαρτάνομεν θανασίμως· καθότι ἡμεῖς ἐνταῦθα εἴμεθα ἀρμοδιώτεροι ὄλων αὐτῶν νὰ γνωρίζωμεν αὐτὴν ταύτην τὴν κατοικίαν ἢ μὴν· ἀλλ' ἐγράψαμεν ποίους τῶν ἀρχαίων γεωγράφων ἔχουσιν ὑπ' ὄψει, ἀφ' οὗ ἐστὶ πασίδηλον ὅτι δὲν ἐπεσκέφθησαν τὴν Κερασσοῦντα ἡμῶν καὶ δὲν ἐγράψαν ἐξ ἰδίας βλέψεως.

Ταῦτα λοιπὸν καὶ εἰς τὴν τελευταίαν λέξιν τοῦ ἐλλογίμου κ. Β. Α. Μυστακίδου, ἢ δημοσιεύει χάριν ἡμῶν. Δὲν δυνάμεθα δὲ ὡς ἐκ τῆς ἐκρούμου θέσεως καὶ καταστάσεως ἡμῶν νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν συζήτησιν ταύτην, ὡς καὶ ὁ ἴδιος γράφει, ἢ τις εἰς ἀδιέξοδον ἀγῶνα προάγει καὶ ἐτέρων πηγῶν, δυσσευρέτων ἐνταῦθα, χρήζει καὶ μελέτης μὴ ἐπιτροπομένης ὑπὸ τοῦ ἀξιώματος, οὔπερ μολίς ἐτύχομεν.

Ἐν Κερασσοῦντι, τῇ 13ῃ Μαΐου 1893.

ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΗΛ. ΠΑΥΛΙΔΗΣ
οἰκονόμος.

1) Ἐκτὸς τῶν 24 γραμμάτων ἢ Ἑλληνικῆ γλώσσης εἶχεν ἀρχῆθεν καὶ τὰ ἐξῆς 5' α') τὸ ἐκ τῆς προφορᾶς ἢ ἐκ τοῦ σχήματος διπλοῦ κεφαλαίου Γ' ἀποκαλούμενον Βαῦ ἢ Δίγαμμα Γ'. Τὸ γράμμα τοῦτο ἐν χρήσει ὄν ἀρχῆθεν εἰς ἀπάσας τὰς Ἑλληνικὰς διαλέκτους καὶ τὰ Ὀμηρικὰ ποιήματα ὡς ἀπαρέσκον εἰς τὸ οὖς καὶ τὸ στόμα τῶν Ἑλλήνων ἢ ἐπράπη εἰς ἄλλα γράμματα ἐν τοῖς Ἑλληνικῶς διαλέκτοις, ἢ καὶ ὅπως ἐξέλιπεν εἰς τινὰς, μὲν πρωϊώτατα, εἰς τινὰς δὲ βραδύτερον. Τοῦτο διὰ τὴν ταχυγραφίαν μεταμορφωθὲν εἰς Γ' διετηρήθη ὡς ἀριθμητικὸν σημεῖον ἐν τῇ ἀλφαβήτῳ πρὸς δὴλωσιν τοῦ 6. (Γραμματικὴ τῆς Ἑλλ. γλώσσης Π. Γ. Πετρακίδου 1879 σελ. 2. Φθογγολογία Κεφ. Α'. § 5 σημ. α').

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΤΡΙΚΥΜΙΑ.*

II.

Παρήλθον ημέραι τινές ἐν τῇ γλυκυπικρῷ ἐκείνῃ καταστάσει, μεταξύ τῆς ἐκ τῶν ἐλπίδων χαρᾶς καὶ τῆς ἐκ τῶν φόβων λύπης. Ὁ Λεάνδρος δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ εἰς τὴν ἀνατέλλουσαν αὐτῷ εὐδαίμονα ἡμέραν.

Μίαν ἐμβδομάδα περίπου μετὰ τὸν χορὸν τῆς κ. Β. . . συνήντησε πάλιν τὴν Ἰριδα ἐν μουσικῇ ἐσπερίδι παρὰ τινι συγγενεῖ αὐτοῦ. Ὁ κύκλος τῶν προσελθόντων εἰς τὴν ἐσπερίδα ἦτο πολὺ μικρὸς, ὥστε ἐν τῇ αἰθούσῃ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην δὲν ἦτο δυνατόν ἀνέτως ν' ἀνταλλαχθῶσι πολλοὶ λόγοι ἐμπιστευτικοί, χωρὶς νὰ ἐπισύρῃσι τὴν προσοχὴν τῶν παρόντων. Οὐχ ἦττον ἡ Ἰρις ἐπωφεληθεῖσα καταλλήλου εὐκαιρίας καὶ πλησιάζει πρὸς τὸν Λεάνδρον ἠρώτησεν αὐτὸν μειδιῶσα·

— Πῶς δὲν σὰς εἶδομεν, κύριε Λεάνδρε, τόσας ἡμέρας.

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς καὶ τὸ βλέμμα τῆς οὐδεμίαν ἄφηνον ἀμφιβολίαν περὶ τῆς σημασίας τῆς ἐρωτήσεως.

— Οὐτε ἐγὼ δὲν ἤξεύρω, κυρία, ἀκριβῶς τὸ διατί σύμπτωσις! εἶπεν ἐκεῖνος, προσπαθῶν ἅμα νὰ τηρήσῃ ἀδιαφορίαν καὶ ἀπάθειαν. Ἀληθῶς, προσέθηκε μεθ' ὑποτρεμούσης φωνῆς, καὶ τὴν παρελθούσαν καὶ τὴν προπαραλθούσαν Κυριακὴν ἐσκεπτόμην νὰ σὰς ἐπισκεφθῶ, ἀλλὰ διὰ τὴν μίαν ἢ διὰ τὴν ἄλλην αἰτίαν ἢ ἐπιθυμία μου ἐματαιώθη. Ἀλλως τε δὲν ἤξεύρει τις κατὰ ποίαν ἡμέραν θὰ ἠδύνατο νὰ σὰς εὕρῃ εἰς τὴν οἰκίαν, ἀπαλλασσόμενος τῆς ὀχληρᾶς ἐθιμοτυπίας νὰ παραδίδῃ εἰς τὴν ὑπέρτερον ἐν ἐπισκεπτήριον. Ὅπως δὴποτε ὁ σπανίως βλεπόμενος γίνεται καὶ ἐπιθυμητότερος.

— Ἐκτός ἂν ἀληθεύῃ ἐνίοτε τὸ γαλλικὸν λόγιον *μακρὰν τῶν ὀφθαλμῶν, μακρὰν τῆς καρδίας* εἶπεν ἡ δεσποινὶς κ. Β. . . παρακαθημένη καὶ ἀκούσασα τὸν διάλογον.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ βαρύτονος δικηγόρος κ. Ρ. . . ἤρχισε ν' ἀναμέληται τὴν ἐν τῇ β' πράξει τῆς Φαβορίτας μονωδίαν «*Vieni Leonora*». Οὐχ ἦττον οἱ ἀνωτέρω ἐξηκολούθησαν χαμηλῇ τῇ φωνῇ τὸν διάλογόν των.

— Διατί δὲν λέγετε δεσποινὶς τὴν ἐλληνικὴν παροιμίαν *μάτῃα ποῦ δὲν θεωροῦνται γρήγορα ἀσημοῦνται*, ἀλλὰ πιθηκίζετε τοὺς γάλλους; παρετήρησεν ὁ Λεάνδρος.

Ἄδιόφορον δὲν πρόκειται τῶρα περὶ τούτου, διεμαρτυρήθη ζωηρῶς ἡ δεσποινὶς Β. Ἐγὼ θέλω νὰ εἴπω ὅτι ἀληθεύει τὸ λεγόμενον, ὡς δὴποτε καὶ ἂν τὸ εἶπητε, εἴτε γαλλιστί, εἴτε ἐλληνιστί.

Καὶ ὡς πρὸς τοῦτο διαφωνῶ, δεσποινὶς, ἀντέτεινεν ὁ Λεάνδρος, ἐνῶ ἡ Ἰρις προσέβλεπεν αὐτὸν ἀτενῶς. Φρονῶ τούναντιον μετὰ τοῦ Ὀνέ — βλέπετε ὅτι εὐλικρινῶς ὁμολογῶ ὅτι ἡ ἰδέα δὲν εἶναι ἰδική μου — ὅτι τὰ ἀληθῶς ἀγαπώμενα πρόσωπα τόσον περισσύτερον τὰ ποθοῦμεν ὅσῃ διακριστέρα εἶναι ἡ ἀπομάκρυνσις καὶ πολυχρονιώτερος ὁ χωρισμός.

Ὁ Ὀνέ λέγει ἐπὶ λέξει ὅτι «*Ἡ ἀπομάκρυνσις φονεύει τὴν ἐρωτικὴν ἰδιοτροπίαν, τὸν δὲ ἀληθῆ ἔρωτα τὸν ζωογονεῖ*». Εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ συγγραφεὺς ὁμιλεῖ ἐνταῦθα περὶ ἔρωτος καὶ ἐρωτευμένων ἐιδικῶς· ἀλλὰ κατ' ἀρχὴν ἡ γνώμη δόναται νὰ γενικευθῇ καὶ νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἀγάπης καὶ φιλίας.

— Ἀλλὰ τὴν πρωίαν μᾶς εὐρίσκετε κύριε Λεάνδρε πρὸ τοῦ προγεύματος πάντοτε, εἶπεν ἡ Ἰρις πρὸς τὸν Λεάνδρον, θέλουσα νὰ διακόψῃ συζήτησιν, ἥτις τίς οἶδε ποῦ ἤθελε καταλήξῃ. Συνήθως δὲ μετὰ τὸ πρόγευμα ἐξερχόμεθα.

Ἡ διακρίσις ἀπῆται νὰ μὴ ἐξακολουθήσῃ διαλεγόμενοι, ἐνῶ ὁ κ. Ρ. . . ἠγωνίζετο νὰ τέρψῃ τοὺς παρόντας διὰ τοῦ ἄσματός του. Μετὰ τοὺς λόγους λοιπὸν ἐκείνους ἡ Ἰρις ἐσιώπησε. Μετὰ τινα λεπτὰ ὅμως, ἐπωφεληθεῖσα στιγμῆς, καθ' ἣν οἱ παρόντες δὲν προσείχον, ἐψιθύρισεν εἰς τὸν Λεάνδρον ἀέθεται λοιπὸν τὴν Κυριακὴν κατὰ τὰς ἑνδεκά· ἐλπίζω δὲ προσέθηκε μειδιῶσα, νὰ μὴ σὰς παρουσιασθῇ πάλιν κἀνὲν ἐμπόδιον».

Βλέμμα τοῦ συζύγου Στεφάνου, εἴτε σκοπίμον. εἴτε καὶ τυχαίον, ἐδίδαξεν αὐτὴν ὅτι ὑπὲρ τὸ δέον παρετάθησαν οἱ ψιθυρισμοί. Δὲν ἔδωκε λοιπὸν καιρὸν ἡ Ἰρις εἰς τὸν Λεάνδρον οὐδὲ δύο λέξεις νὰ συναρθρώσῃ ἐν τῇ καταλαβούσῃ αὐτὸν ταραχῇ, ἀλλὰ διὰ τοῦ ριπιδίου καὶ διὰ ὑποκλίσεως ἀποχαιρετήσασα αὐτὸν ἀπεμακρύνθη.

Ἡ μουσικὴ ἐσπερίς δὲν διήρκεσε πέραν τοῦ μεσονυκτίου. Πάντες σχεδὸν ἐν συνοδείᾳ περὶ τὴν ὥραν ταύτην ἀπῆλθον ἐκείθεν εὐθυμοί. Τοὺς συζύγους Νόβλιν συνώδευσεν ὁ Λεάνδρος μετ' ἄλλων μέχρι τῆς οἰκίας των. Ὅτε ἔτεινον ἀμοιβαίως τὴν χεῖρα ἐκεῖνος καὶ ἐκείνη πρὸς ἀποχαιρετισμόν, προσήλωσαν τὰ βλέμματα ἐκατέρωθεν· τὰ δὲ βλέμματα ἐκεῖνα τὰ ἀπαστρέψαντα ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτὸς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ σφιγκτὴ πίεσις τῶν χειρῶν ὠμίλησαν εὐφραδέστερον πάσης γλώσσης. Τὴν Ἰριδα, ἅμα ἀνεληθούσαν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐπέπληξεν ὁ σύζυγος διὰ τὴν πολλὴν αὐτῆς ζωηρότητα κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην. Εἶμαι βέβαιος, ἔλεγεν, ὅτι δὲν τὸ κάμνεις σκοπίμως· ἀλλὰ δὲν ἀρμόζει ὁ τρόπος αὐτὸς τοῦ φέρεσθαι, μάλιστα εἰς στενὸν κύκλον· δύναται νὰ παρεξηγηθῇ.

Τέσσαραις ἡμέραι ὑπελείποντο μέχρι τῆς προσεχούσης Κυριακῆς· καὶ ἡμέραι ἐκεῖναι ἐφάνησαν εἰς τὸν Λεάνδρον τέσσαρες αἰῶνες. Τὸν προσεκάλει λοιπὸν ἐκείνη· πῶς ἦτο δυνατόν νὰ μὴ ἀδημονῇ;

Ἡ κυριακὴ τέλος ἀνέτειλεν. Ὁ Λεάνδρος ἦδη ἀπὸ τῆς ἐνάτης ὥρας, συμπληρώσας τὸν καλλωπισμὸν

τοῦ εὐρίσκετο εἰς τὴν ὁδὸν ἀνυπομονῶν. Αἱ δύο ὑπολειπόμεναι ὥραι τῷ ἐφάνησαν ἀτελευτητοί, Ἀλλὰ διὰ τί τόσον ἀργὰ προχωρεῖ σήμερον τὸ ὠρολόγιον; ἠρώτα πολλάκις ἑαυτὸν, ἀνασύρων αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ἐνδύματος καὶ παρατηρῶν αὐτό. Ἄλλοτε πάλιν τῷ ἐφαίνετο ὅτι εἶχε σταματήσῃ, καὶ ὅπως βεβαιωθῇ περὶ τοῦ ἐναντίου ἐπλησίαζεν αὐτὸ εἰς τὸ οὖς. Μέχρι τῆς ἑνδεκάτης παρὰ τέταρτον περιήλθεν ἀσκόπως καὶ ἐν ταραχῇ τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, ὅτε ἐνόμισεν ἤδη εὐκαιρὸν νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸν οἶκον τῆς Ἰριδος· ἀλλὰ καὶ πάλιν, ὅτε ἐπλησίασε καὶ εἶδε τὸ ἐκεῖ πλησίον μέγα ὠρολόγιον τῆς πόλεως δεικνύον ὀλίγα λεπτὰ πρὸ τῆς ὀρισθείσης ὥρας, ἐδίστασε νὰ σπεύσῃ. Τρίς ἢ τετράκις περιεπλανήθη εἰς τὰς παρὰ τὴν οἰκίαν ὁδοὺς καὶ τοὺς δρομίσκους καὶ τέλος δευτερόλεπτα τινὰ μετὰ τὰς ἑνδεκά σημάξαντος τοῦ κώδωνος τοῦ ὠρολογίου ἔκρουε τὴν θύραν ἐκείνης.

Ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦτο ἡ 17 Φεβρουαρίου, ἡμέρα δι' αὐτὸν ἀξιωμακρῶν καὶ ἀλησμόνητος. Ὁ οὐρανὸς παρὰ προσδοκίαν ἦτο αἰθρίας καὶ θερμὸς ὁ ἥλιος προεμήνυε τὴν προσεγγίζουσαν τερπνὴν ἐποχὴν τῆς ἀνοιξέως.

Εἰσήχθη ἀμέσως εἰς τὸν ἀντιθάλαμον, ἐν ᾧ ὑπεδέχθη αὐτὸν ὀρθία ἡ Ἰρις, οὐχὶ μόνῃ· ὁ πατήρ αὐτῆς παρεκάλητο. Ἦτο τοῦτο ἡ πρώτη δοκιμασία εἰς τὸν ἔρωτα τοῦ Λεάνδρου. Ἐτεινεν αὐτῷ ἐκείνη τὴν ὑπὲρ τὸ γάλα λευκὴν χεῖρα τῆς καὶ λαβοῦσα ἔσφιγγεν ὑπὲρ τὸ σῆμα τὴν τοῦ Λεάνδρου δεξιάν, οἷον εἶ θέλουσα νὰ εὐχαριστήσῃ αὐτόν, διότι δὲν παρέβη τὴν ὑπόσχεσίν του. Ἐχαιρέτισεν εἶτα ὁ Λεάνδρος τὸν ἐπαναστάνα πατέρα τῆς, οὐχὶ ἀνευ ἀθυμίας τινός· διότι ἐσκεπτετο, ἐὰν μὴ αὐτὸς ἦτο παρὰ τῇ θυγατρὶ του πρὸ ἰκανῆς ὥρας, δὲν θὰ παρήρχετο βεβαίως πολὺς χρόνος καὶ θὰ εὐρίσκετο ἀντιμέτωπος πρὸς ἐκείνην καὶ μόνος μετ' αὐτῆς· ἀλλ' ἐὰν εἶχεν ἔλθῃ ὀλίγη πρὸ αὐτοῦ ἢ σχεδὸν συγχρόνως, πᾶσα τοιαύτη ἐλπίς ἀπέβαινε ματαιία, ἐπειδὴ τὴν ἐπίσκεψιν δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ παρατείνῃ πέραν τῆς μεσημβρίας, τῆς ὥρας δηλαδὴ τοῦ προγεύματος.

Εὐτυχῶς δι' αὐτόν, μετὰ τὰς πρώτας τυπικὰς φιλοφρονήσεις καὶ σύντομον περὶ τῆς ζωηρότητος τῶν ἤδη ἀρξάμενων ἀπόκρεω διάλογον, ὁ πατὴρ ἀνέστη ἔχαιρέτισε προσηνῶς καὶ ἀπῆλθεν.

Ἐμείναν μόνοι! Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ σειρὴν ἦτο ἐκτάκτως ὠραία. Βαθύφαιον χειμερινὸν ἐνδύμα μετὰ χρίτος περιέκλειε τὸ λεπτοφυῆς αὐτῆς σῶμα, ἀπὸ δὲ τῶν βραχειῶν μέχρι τοῦ ἀγκῶνος χειρῶν προέβαινον οἱ ἀλαβάστρινοι βραχιόνες τῆς, ὧν ἡ λευκότης καθίστατο μείζων ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ σκιερὸν τῆς ὄλης ἐνδυμασίας. Οἱ γαλανοὶ αὐτῆς ὀφθαλμοὶ ἀνέλαμπον ἠδυσπαθῶς, ἐπὶ δὲ τῶν χειλέων τῆς ἐπεκάλθητο ἀγγελικὸν μειδίημα, θρίαμβον καὶ αὐταρέσκειαν μαρτυροῦν· ἡ ἑλαφρὰ ὠχρότης τοῦ προσώπου προέδιδεν ἐνδόμυχον ὄργασμόν, ὃν καθίστων καταφανέστερον αἱ ἀνήσυχτοι καὶ ἄτακτοι κινήσεις τοῦ ὅλου σώματός τῆς.

Συνησθάνθη ὅτι ἡ ὠχρότης αὐτῆς καὶ ἡ ταραχὴ ἦσαν καταφανῆ· διὰ τοῦτο αὐτὴ πρώτη προσεπάθησεν νὰ δικαιολογηθῇ ἅμα ἐκλήθησεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ πατρός.

— Δὲν ἤξεύρω τί μοῦ συμβαίνει σήμερον, εἶπεν πρὸς τὸν συνεσταλμένως παρακαθησάντα Λεάνδρον· ὁ καιρὸς εἶναι ἐκτάκτως λαμπρὸς, ἡ ἡμέρα ἀσυνήθως θερμὴ καὶ ὠραία, καὶ ὅμως ἐγὼ δὲν αἰσθάνομαι καλὰ· ἔχω ἀδιαθεσίαν καὶ ρίγος· παρατηρήσατε πόσον ἡ χεῖρ μου εἶναι ψυχρά. Καὶ ἔτεινεν αὐτῷ τὴν δεξιάν, ἣν ἐκεῖνος ἔλαβε περιπαθῶς, εἰπὼν μόνον «*Τῶντι φαίνεσθαι ἀδιάθετος*».

Ἀστραπηδὸν ἦλθεν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ ἀμέσως παρήλθεν, ἡ ἰδέα νὰ κρατήσῃ τὴν χεῖρα ἐκείνην ἐκελευτικῶς καὶ διὰ τῆς τρυφερωτέρας φωνῆς νὰ εἴπῃ τῇ Ἰριδι, πίπτων εἰς τοὺς πόδας τῆς, ὅτι τὴν ἠγάπα ἔμμανῶς. Ἀλλ' ἀνεχαιτίστη καὶ παρεδόθη πάλιν εἰς ρεμβασμούς. Παρήλθον στιγμαὶ τινες, καθ' ἃς παρεκάληθη ὁ εἰς παρὰ τὸν ἄλλον, ἄφωνοι καὶ προσβλέποντες ἀλλήλους. Πῶς νὰ ἀρχίσωσιν ἐκφράζοντες διὰ λόγων τὰ αἰσθήματα, ἅτινα ἐπλημμύρουν τὰς καρδίας των, ἔτοιμα νὰ ὑπερεκχειλίσωσιν;

Αἴφνης τὴν προσοχὴν τοῦ Λεάνδρου προσείλκυσε ὠραῖος σμάραγδος, κοσμῶν τὸ δακτύλιον τῆς ἀριστερᾶς αὐτῆς χειρὸς.

— Λαμπρὸς μονόλιθος, εἶπε πρὸς τὴν Ἰριδα, καὶ ἐκλινεν ὅπως κάλλιον παρατηρήσῃ αὐτόν. Ἐλαβε τὴν χεῖρά τῆς καὶ τὴν ἐκράτει ἐπὶ τινα δευτερόλεπτα· ἑλαφρὰ ὅμως σπασμωδικὴ κίνησις τῶν λεπτοφυῶν αὐτῆς δακτύλων ἐδήλωσεν αὐτῷ, οὐχὶ ὅτι ἐκείνη ἤθελε ν' ἀποσύρῃ τὴν ἀριστεράν τῆς, ἀλλὰ τὴν μεγάλην ταραχὴν. Ὁ Λεάνδρος ἠθέλησε νὰ ἀφήσῃ τὴν χεῖρά τῆς, ὅτε ἐκείνη, ἀναγνοῦσα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του τοὺς μυστικούς πόθους του, οὐς δὲν εἶχε τὸ θάρρος νὰ ἐκφράσῃ, δι' ἑλαφρᾶς ἀντιστάσεως τὸν ἐκράτησε. Τὴν προσεῖδεν ἐκεῖνος ἀτενῶς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἦτο ἔτοιμος νὰ ἐναποθέσῃ ἐπὶ τῶν δακτύλων ἀσπασμόν, ὅτε ἐκείνη, ἐν ἀκαρεῖ καὶ ἀπροσδοκῆτως δι' αὐτόν, τὸν ἔσυρεν πρὸς ἑαυτήν.

Ἦ! πῶς συνέβη τότε καὶ τὰ χεῖλη των συναπηντήθησαν; Ἀπλούστατα· πῶς συμβαίνει καὶ ὁ ἥλιος φωτίζει, καὶ ἡ χιών ἀναλύεται καὶ τὸ πτηνὸν κελαδεῖ; Τίς ἠδυνήθη ποτὲ ν' ἀνακόψῃ τὰς φυσικὰς τῶν ὄντων κινήσεις;

Τὸ θάρρος ἐκείνης τὸν κατέπληξε, διότι κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐθεώρει καὶ μέγα τὸ τόλμημα ν' ἀσπασθῇ τὴν δεξιάν τῆς. Ἐσφιγγεν αὐτὴν εἰς τὸ στήθος του καὶ ἀπλήστως κατεφίλει τὰ ψυχρὰ ἐκ τῆς συγχινήσεως χεῖλη τῆς καὶ τοὺς κλεισθέντας ἐξ ἠδονῆς ὀφθαλμούς τῆς. Ἐκείνη ἠδυσπαθῶς ἀνταπέδιδε τὰ φιλήματά του, καὶ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς δὲν ἤκουε τὰ ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐκείνῃ ἄλλο εἰμὴ ὁ γλυκὺς κρότος τῶν φιλημάτων, ἅτινα ἐρρυθμιζόν συγχρόνως τὸν ψιθυρὸν τῶν ἐρωτικῶν τῶν λόγων.

Μόνον μετὰ τινὰς στιγμὰς διανοίξε τοὺς γλυκεῖς ὀφθαλμούς τῆς ἡ Ἰρις καὶ τὰ ἡμισβεσμένα βλέμματα

*) Ἰδε ἀριθ. 32, σελ. 626 — 629.

τά της αγωνιωδῶς προσηλώθησαν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Λεάνδρου.

ὦ! θεέ μου, πόσον εἶμαι εὐτυχής, ἐψιθύρισε καὶ ἀνταπέδιδε τὰς ἐρωτικὰς αὐτοῦ ἐκφράσεις.

Τί ἔλεγον; Λέξεις ἀερῶδεις, παιδικαί, μηδαμιναί· καὶ ὅμως δι' αὐτοὺς ἦσαν τὸ πᾶν· ἦσαν αἱ λέξεις ἐκείναι ὁ ἐπίσημος ὄρκος τῆς ἀγάπης των.

Ἐστήριξεν ἐλαφρῶς ἡ Ἴρις τὸ μέτωπόν της ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ Λεάνδρου καὶ ἐγκατελείφθη εἰς τὰς θωπείας ἐκείνου.

— Σέ ἀγαπῶ, ἔλεγον ἐκεῖνος, καὶ σέ ἀγαπῶ μέχρι τρέλλας· δὲν ἠμπορεῖς, Ἴρις, νὰ φαντασθῆς τὸν πρὸς σέ ἔρωτά μου. ὦ! νὰ ἤξευρες ποσάκις ἐρρέμβασα συλλογιζόμενος μόνον σέ. Ἀφότου πρὸ διετίας σέ εἶδον, ἀφ' ἧς στιγμῆς πρώτην φοράν ἤκουσα τὴν φωνήν σου, ἠσθάνθη ὅτι ἀρρηκτος δεσμός με συνέδεσε πρὸς σέ. Αὐτὸ τὸ ὄνομά σου μοῦ προξενεῖ εὐχαρίστησιν ὅταν τὸ προφέρω, καὶ ὁσάκις τὸ ἐπαναλαμβάνω αἰσθάνομαι ὅτι ἐγχαράσσεται βαθύτερον ἐντὸς τῆς καρδίας μου.

Ἐκείνη κατ' ἀρχὰς οὐδὲν ἠδύνατο ν' ἀπαντήσῃ τὴν ἴσην ἢ χαρὰ καὶ εὐχαρίστησιν, ἦν ἠσθάνετο. Συνεκλείετο εἰς τὰς ἀγκύλας του καὶ δὲν ἠθέλε νὰ λύσῃ τὸν δεσμόν τῶν βραχιόνων της, δι' οὗ περιέβαλλε τὸν τράχηλόν του.

— Σὺ ἠγνόεις τὸν ἔρωτά μου, ἐξηκολούθησεν νὰ λέγῃ ὁ Λεάνδρος· ἀλλ' ἠλπίζον ὅτι θὰ ἔλθῃ ἡμέρα νὰ τὸν μαντεύσῃς, καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲν μ' ἐμελλε νὰ ἀποθάνω. Μὲ ἀγαπᾶς λοιπὸν καὶ σύ, Ἴρις;

— Τὸ βλέπεις, ἠδυνήθη μόνον νὰ εἴπῃ ἐκείνη, καταφιλοῦσα αὐτόν.

Ἡ ὠραιότης τῆς Ἴριδος ἐμέθυε τὸν Λεάνδρον· οὐδένα ἄλλον ἠγάπα πλείοτερον αὐτῆς ἐν τῷ Κόσμῳ. Ἡ σιωπὴ των παρετάθη ἐπὶ ἰκανὴν ὥραν, καθ' ἣν ἀλληλοκρατούμενοι ἀμφοτέροι ἐρρέμβανον.

Ἀμφοτέροι ταῦτοχρόνως σχεδὸν ἀνεσκήρτησαν, ἐνοήσαντες τὸ ἐπισφαλές τῆς θέσεώς των καὶ τὸν κίνδυνον νὰ εἰσέλθῃ τις ἀπροσδοκῆτως — ὅτε τὸ πᾶν δι' αὐτοὺς ἠθέλε καταστραφῆ. Ἠγέρθησαν λοιπὸν καὶ προσεπάθησαν νὰ ἀποκτήσωσιν ἀταραξίαν τινα, ἢ μὲν λαβοῦσα ἀπὸ τοῦ προκκευμένου τραπέζιου ἐφημερίδα, ἢ προσεποιηθῆ ὅτι ἀναγινώσκει, καθίσασα ἐπὶ τοῦ ἀνάκλιτρου, ὁ δὲ κύψας ἔξω τοῦ παραθύρου.

Ἀλλὰ τοῦτο δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ, καὶ πάλιν ὁ εἰς κατέπεσεν ἐπὶ τὸ στήθος τοῦ ἐτέρου.

Μετ' ὀλίγον ἐκείνη ἀνωρθώθη καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ. Τὸ σῶμα της ἦτο ὠραιότερον καρυάτιδος κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Ὑψώσε τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὰ ἄνω καὶ μετὰ γλυκαίας ἀμυγδαλῶν σταθερᾶς φωνῆς εἶπε:

— Θεέ μου, αὐτὸ δὲν τὸ ἐφανταζόμενον ποτέ, καὶ ὑπᾶνδρος νὰ ἐρωτευθῶ· ἀλλ' ἰδοὺ ὅτι καὶ τοῦτο ἐπαθόν. Σοὶ ὀρκίζομαι ὅμως, Λεάνδρε, ὅτι ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς εἶμαι ἕλη ἰδική σου.

Ἡ φωνὴ αὐτῆς ἤκούετο καθαρὰ καὶ ἠχηρὰ.

— Τί κάμνεις, δυστυχής; τῆ εἶπεν ἐκεῖνος· ὠμί-

λει ταπεινότερα διότι θ' ἀκουσθῆς. Δυνατὸν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν νὰ ἔλθῃ ὁ Στέφανος, καὶ τότε . . .

— Εἶναι εἰς τὸ γραφεῖον του, διέκοψεν ἐκείνη, ἀπὸ πολλὰς ὥρας, καὶ δὲν ἐξῆλθεν.

— Ὁ Λεάνδρος ἀνεσκήρτησεν δὲν ἐφαντάζετο ὅτι ἦτο δυνατὸν ἢ γυνὴ ἐκείνη νὰ τολμήσῃ ὅτι ἐτόλμησεν, ἐνῶ εἰς τοῖχος ἐχώριζεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ συζύγου. Ἐνόησεν ὅλον τὸ μέγεθος τοῦ προφανοῦς κινδύνου καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἀπομακρυνθῆ.

— Ἀλλὰ μείνε, ἔλεγεν ἐκείνη ἐνθαρρύνουσα ἀμυγδαλῶν καὶ ἰκετεύουσα αὐτόν.

— Au revoir! ὅσον τάχιστα, εἶπεν ὁ Λεάνδρος ἀποφασιστικῶς καὶ λαβὼν τὸν πλόν του.

Καὶ ἐν τελευταίον μακρὸν καὶ θερμὸν φίλημα ἐπεσφράγισεν τὸν ὄρκον τοῦ ἔρωτός των.

Π. Κ. Σ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΛΟΥΣΙΟΣ ΓΑΜΟΣ.*

Δὲν ἤργησε νὰ τραπῆ τὴν εἰς τοὺς ἀποκρήμους βράχους ἄγρουν ἀτραπὸν, ἐπειδὴ δὲ αὐτὴ ἦτο ἐρημος ἤρξατο τρέχουσα. Πολλάκις πνευστιῶσα ἠναγκάσθη νὰ σταθῆ ὅπως ἀναπνεύσῃ, ἀμέσως ὅμως πάλιν ἀνεχώρει εἰς τρόπον ὥστε ἐν διαστήματι ἐλάσσονι τῶν δέκα λεπτῶν ἐφθασεν εἰς τὸ ἀνώτατον αὐτῶν σημεῖον. Τότε ἔστη, τὰ δὲ βλέμματὰ αὐτῆς ἐβυθίσθησαν εἰς τὰ βᾶθρα τῆς πεδιάδος χωρὶς νὰ ἴδωσιν τι τὸ ἀνησυχητικόν: οὔτε ἀνθρώποι, οὔτε ζῶα, οὐδένα ἤχον ἤκουσε πλὴν τοῦ ταχέως τὰς βᾶσεις τῶν βράχων ἀνέμου καὶ κάτωθεν ἀνερχόμενον τὸν ἤχον τοῦ θροῦ τῶν κυμάτων. Ἐστράφη πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ ὁ δῦον ἠλιος ἔστειλε τὰς ἀκτῖνας αὐτοῦ διὰ τῶν χαλκοχρόων νεφῶν, ἐνῶ ἐν τῷ ὀρίζοντι σκοτεινὴ γραμμὴ ἐχάρασσε συγκεχυμένως τὰς ἀκτῖνας τῆς Ἑρσεῆς. Προῦχώρησε πρὸς τὴν καλύβην ἐκ τῆς ὁποίας τὴν προτεραίαν εἶχεν ἐξέλθει ὁ τελωνοφύλαξ καὶ εὔρεν αὐτὴν κενήν.

Ἀναμφιβόλως ὁ Θεὸς ἐπροστάτευε τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς.

Ἐν τούτοις ἐπεσκόπησεν αὐτὴς διὰ τοῦ βλέμματος τοὺς ἐρήμους ἀγρούς, προσέχουσα μὴ φανῆ σκιά τις, μὴ αἴφνης κεφαλὴ τις ἀνεφαίνετο ὀπισθεν βᾶτου τινος, ἢ φωνὴ τις ἤκούετο ὅπως ἀνακόψῃ αὐτήν. Οὐδὲν ὅμως εἶδεν, οὐδὲν ἤκουσε.

Τότε ἐκλείσε τοὺς ὀφθαλμούς καὶ προσηυχῆθη ἐπὶ μικρὸν οὐχὶ ὑπὲρ ἑαυτῆς, ἀλλ' ὅπως δεηθῆ τοῦ Ὑψίστου νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς γονεῖς αὐτῆς.

Εἶτα αἰσθανομένη ὅτι ἔχανε τὸ θάρρος της, ἀναλογιζομένη ὅτι ὅλαι αὐταὶ αἱ βραδυτῆτες ἦσαν ἀνανδρία ὅπως κερδῆσῃ καιρὸν, ἔφερε τὰς δύο χεῖρας ἐπὶ

* Ἰδε ἀριθ. 33, σελ. 650—652.

τοῦ προσώπου, ἐκλείσεν ἐρημητικῶς τοὺς ὀφθαλμούς καὶ βραδέως, τὴν κεφαλὴν ὑψώσας, ἐβᾶδιζε πρὸς τὸ χεῖλος τῆς ἀβύσσου κατὰ τύχην, ὀδηγούμενη δὲ ὑπὸ τοῦ θροῦ τῶν κυμάτων, ὅστις ἀνήρχετο ἐκ τῶν κάτω.

VII.

Ὁ Κάμιλλος, ὅστις ἐβασίλευε ἐπὶ τῆς ὑποσχέσεως τῆς Σωσάννης ὅτι θὰ τῷ γράψῃ, εἶχε διατάξει νὰ φέρωσι πρὸς αὐτὸν τὰς ἐπιστολάς του ἅμα ὡς ἔφερον αὐτὰς ὁ διανομεὺς τοῦ ταχυδρομείου. Εἶχεν ἀφήσει αὐτὴν τὴν τετάρτην, κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ἡμέραν ἐκείνην θὰ ὠμίλει πρὸς τὴν μητέρα αὐτῆς, τὴν νύκτα θὰ ἔγραφε καὶ τῇ πέμπτῃ, ἐνωρὶς θὰ ἔρριπτε τὴν ἐπιστολήν εἰς τὸ ταχυδρομεῖον, θὰ ἔφθανε δὲ αὐτὴ εἰς Παρίσι εὐχαίρως ὅπως δοθῆ εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον κατὰ τὴν πρώτην δικινομήν, ἐπομένως θὰ εἶχεν αὐτὴν κατὰ τὴν ἐβδόμην καὶ τεσσαράκοντα ἢ τεσσαράκοντα καὶ πέντε τὸ πολὺ λεπτά.

Τῇ ἐβδόμῃ καὶ τεσσαράκοντα πέντε λεπτά ἔφερον πρὸς αὐτὸν δύο ἐπιστολάς.

— Ἡ ἀγαπητὴ μου, ἐφάνη ἀκριβῆς.

Βεβαίως ἡ μία περιεῖχε τὴν ἀπάντησιν τῆς μητρὸς καὶ ἡ ἄλλη τὴν τοῦ πατρὸς μετὰ τὴν τῆς μητρὸς δοθείσαν. Καὶ θὰ ἀπεφασίσθη βεβαίως ὁ γάμος. Καὶ ἡ σπουδὴ αὐτοῦ ὅπως βεβαιωθῆ καθίστα αὐτὸν ἐξάλλον ἐξ εὐτυχίας. Πάντοτε ἡ Σωσάννη ἔπραττε πλείοτερον τῶν ὅσα ὑπέσχετο.

Ἐν τούτοις ἡ εἰκὼν τῆς γραφῆς τῶν διευθύνσεων ἐξέπληξεν αὐτόν. Δὲν ἦτο πλέον ἡ τακτικὴ καὶ τολμηρὰ ἐκείνη εἰκὼν τῆς γραφῆς, ἀλλὰ τούναντιον ἄτακτος καὶ ἀκκτάστατος, ὅπερ ἐσήμαινε τὴν μεγάλην τῆς Σωσάννης συγκίνησιν ὅτε ἔγραφε.

Ἀναγνούς τὰς πρώτας γραμμὰς δὲν ἐνόησε καλῶς.

«Δὲν ἤξευρες ὅτι θὰ με ἐφρόνεες. . . . Σοὶ κάμνω τὴν τιμὴν νὰ σοὶ ἐκμυστηρευθῶ π. . . . Αὔριον . . . πρὶν ἢ λάβῃς τὴν ἐπιστολήν ταύτην θὰ ριφθῶ ἐκ τῶν κρημνῶν τῆς Φλαμμαμβίλλης εἰς τὴν θάλασσαν».

Δὲν ἐξηκολούθησε τὴν ἀνάγνωσιν, ἀλλ' ὑψῶν τὴν κεφαλὴν ἐσκέψατο ἐὰν μὴ ἐσαλεύθη ὁ νοῦς αὐτοῦ. Ἀποτόμως ἠνοιξε καὶ τὴν ἄλλην ἐπιστολήν.

«Κάμιλλε, συγγνώμην. Πόσον ὑπέφερα!»

Ἀνέπνευσε καὶ ἐνόμισεν ὅτι ἐνόει. Βεβαίως οἱ γονεῖς αὐτῆς θὰ ἠρνήθησαν κατ' ἀρχὰς καὶ ἐκείνη εἶχεν ἀποφασίσει ν' ἀποθάνῃ, εἶτα ὅμως μετενόησεν καὶ ἐκείνη ἔγραψε τὴν δευτέραν ἐκείνην ἐπιστολήν.

Ἐξηκολούθησε λοιπὸν τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς, ἀλλ' ἔστη πάλιν ὡς ἠλίθιος.

«Ὅχι, δὲν εἶσαι σὺ ἡ αἰτία τοῦ θανάτου μου, ἐγὼ θέλω ν' ἀποθάνω. . . .»

Διατί ὅμως ὠμίλει περὶ θανάτου;

Διατρέχων μᾶλλον ἢ ἀναγινώσκων τὰς γραμμὰς ἐφθασεν εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς, εἶτα δὲ αἴφνης ἔλαβε πάλιν τὴν πρώτην καὶ ἐπεράτωσε τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ταύτης.

Ἦτο ἀληθές, θ' ἀπέθνησκεν. «Αὔριον, πρὶν ἢ λάβῃς τὴν ἐπιστολήν αὐτήν, ρίπτομαι εἰς τὴν θάλασσαν».

Ἡ αὔριον ἦτο ἡ προηγουμένη ἡμέρα.

Τὰ γόνατα αὐτοῦ ἐλύθησαν καὶ κατέπεσεν ἐπὶ ἔδρας. Μετὰ στιγμὴν ὅμως ἀποτόμως ἠγέρθη. Ἀφοῦ μετὰ τὴν πρώτην εἶχε γράψῃ καὶ δευτέραν ἐπιστολήν, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μετέβαλεν ἀπόφασιν ὡς εἶχε μεταβάλει αἴσθημα, δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀνέβαλε τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς;

Ἀναχωρῶν καὶ ἀφικνούμενος πλησίον τῆς ἠδύνατο νὰ τὴν σώσῃ.

Μολοντί ἐγίνωσκε τί ὥρα ἦτο, ἔδραμεν εἰς τὸ ἐκκρεμές. Ἦτο ὀγδὴ ὥρα μείον λεπτῶν τινῶν, ἢ δὲ ἀμαξοστοιχία ἀνεχώρει διὰ Χερβούργον τῇ ὀγδῇ καὶ ἡμισείᾳ, ὡς καὶ ἐκείνη, ἧς εἶχεν ἐπιβῆ τῇ τρίτῃ· ἐὰν ἀνεχώρει ἀμέσως θὰ ἐφθάνεν ἐγκαίρως εἰς τὸν σταθμόν. Κατῆλθε τὴν κλίματα ἀνά τέσσαρας βαθμίδας, προσεκύλησεν ἀμαξάν διερχομένην, ὑπεσκέθη ἐν φράγκον δῶρον τῷ ἀμαξηλάτῃ καὶ ἐφθασεν εἰς τὸ μέρος ἐνθὰ πωλοῦσι τὰ εἰσιτήρια ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν ὁ πωλητὴς αὐτῶν ἠτοιμάζετο νὰ κλείσῃ τὸ πρᾶκτον.

— Ἐν εἰσιτήριον πρώτης θέσεως διὰ Βαλόνην.

Ἐν τῇ ἀμάξῃ ἀνέγνω αὐτὴς τὰς ἐπιστολάς, ἐὰν μὴ ἐν πλήρει νηφαλιότητι νοῦ τοῦλάχιστον ὅμως μετὰ μείζονος προσοχῆς, χωρὶς νὰ καταλίπῃ τίποτε, περὶ τῶν τῆν μίαν καὶ ἀρχόμενος τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἄλλης. Μεθ' ὅλον ὅμως τὸ ὀριστικὸν τοῦ ὕφους αὐτῶν δὲν ἠδύνατο εἶτι νὰ πιστεύσῃ. Ἐσκέπτετο ὅτι θὰ ἔγραψεν αὐτὰς ἐν στιγμαῖς πυρεσοῦσης φαντασίας καὶ ὅτι νῦν θὰ καθησάσασε. Μήτοι αὐτοκτονεῖ τις ὅταν ἀγαπᾶται; ἐκείνη δ' ἐγίνωσκε πόσον περιπαθῶς ἠγαπᾶτο καὶ τὸ ἔλεγεν αὐτῇ αὐτῇ. Κἂν εἶτι εἶχε τὸ θάρρος ν' ἀνέλθῃ τὴν ἀτραπὸν τῶν βράχων, τελευταία δειλία, τυχερὸν τι γεγονός, ἐπέμβασις τις τῆς Θεῆας Προνοίας τὴν ἔσωσε.

Τοιοῦτοτρόπως ἐφθασεν εἰς τὸν προορισμὸν του ἐκ τῆς μιᾶς ιδέας μεταπίπτων εἰς τὴν ἄλλην, κυμαινόμενος μεταξὺ τῶν δύο ἄκρων, μὴ τολμῶν νὰ παραδεχθῆ τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην, ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ἔντρομος.

Ἐν Βαλόνῃ ἔδραμε πρὸς τὸ ξενοδοχεῖον ἐν ᾧ τὴν παρασκευὴν εἶχεν εὔρει ἀμαξάν, ἐπέτυχε τὸν αὐτὸν ἀμαξηλάτην καὶ ἀνεχώρησεν ἐν σπουδῇ.

Ἦτο εἶτι ἡμέρα ὅταν ἐφθασεν εἰς τὴν προκυμαίαν τῆς Διελέττης μολοντί ὁ ἠλιος εἶχε δύσει. Μακρόθεν παρετήρησε πρὸ τοῦ ξενοδοχείου ὀμάδας ἀνδρῶν ὀμιλούντων ζωηρῶς, τοῦτο δ' ἐφάνη αὐτῷ ἀπαίσιον. Ἐπήδησε κάτω τῆς ἀμάξης καὶ ἔδραμε πρὸς τὸ μαγειρεῖον.

— Ὁ κ. Καπέλ;

— Ἄ! τὸν καυμένον τὸν ἀνθρώπον!

Τὸ ὕψος ὡς καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ξενοδοχείου ἀπεκάλυπτον αὐτῷ τὴν ἀλήθειαν.

— Εἶναι δυνατὸν; ἐψιθύρισε χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ τί λέγει καὶ στηριζόμενος ἐπὶ τῆς πλατυτάτης τραπέζης, παρὰ τὴν ὁποίαν ἴστατο.

— Μόνον κατά την παλιόρροιαν εύρεθη ὁ νεκρός τῆς καύμενης τῆς νέας, δὲν εἶναι ἔτι δύο ὄραϊ ποῦ τὴν ἔφεραν.

— Εἶναι πληγωμένη;

— Ὅταν πίπτῃ κανεὶς ἐκ τῆς κορυφῆς τῶν βράχων δὲν πληγόνεται μόνον.

Ἦτο ἀληθές, δὲν ἠδύνατο πλέον ν' ἀμφιβόλη καὶ ἤρξατο νὰ τρέμῃ.

— Πρέπει νὰ καθήσετε, κύριε. Παρόμοιον συμβεβηκός, ὅταν μάλιστα δὲν τὸ ἀναμένη κανεὶς. Τί δυστυχία; Θεέ μου!

Ἐφεραν αὐτῷ κῆθισμα, τὸν περιεκύκλουν.

— Ἐπεθύμουν νὰ ἴδω τὸν κ. Καπέλ.

— Εἶναι εἰς τὸ δωμάτιον τῆς ταλαιπώρου νέας μετὰ τῆς κ. Καπέλ. θὰ σὲς ὀδηγήσουν.

Ἀνῆλθε τὴν κλίμακα χωρὶς νὰ βλέπῃ τὰς βαθμίδας, φθὰς δὲ εἰς τὸν διάδρομον πρὸ τοῦ θαλάμου ἤκουσεν ἔνδοθεν λυγμούς. Τότε διέταξε τὴν ὑπηρετριαν, ἥτις ὠδήγει αὐτὸν ν' ἀποσυρῆ καὶ ἀνέμεινεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, ὡσεὶ ὅπως συνέλθῃ καὶ καθουχάσῃ. Ἐπὶ τέλους ἤνοιξε τὴν θύραν, ὁ δὲ κ. Καπέλ, ὅστις ἴστατο ὀρθὸς πρὸ τῆς κλίνης καὶ παρὰ τὴν λιπόθυμον σύζυγόν του ἐστράφη.

— Ποίος εἶναι;

— Ἐγώ, ὁ Κῆμιλλος Ροσσά.

— Κύριε Ροσσά! Σεῖς!

Ὁ Κῆμιλλος ἐνόησεν ὅτι ἔδει νὰ δικαιολογήσῃ, νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἀφίξιν αὐτοῦ, ἐάν μὴ ἤθελε νὰ πρὸδῶσῃ τὸ μυστικὸν τῆς Σωσάννης.

— Εἰρχόμην νὰ τὴν ζητήσω εἰς γάμον.

— Σεῖς!

Εἶτα δὲ στρεφόμενος πρὸς τὴν σύζυγόν του.

— Ἦτο ὁ Κῆμιλλος λοιπόν! εἶπε.

Καὶ ἀνοίγων τὰς ἀγκάλας του πρὸς τὸν Κῆμιλλον ἀνέκραξεν.

— Υἱέ μου!

Hector Malot.

(Μετάφρασις Α. ΓΡΑΜΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ).

ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος.

Συνεδρία τῆς 7 ἰουνίου.

Προεδρεία Δ. Μαλιάδου. — Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδρίας, ὁ κ. γεν. γραμματεὺς ἀνακοινῶνται περιληψὶν τῆς ἀλληλογραφίας καὶ τὰς βιβλίων προσφορὰς. Προσένεγκον δὲ βιβλία ὁ μὲν κ. Ἰωάννης Σκαλτσούνης τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθὲν σύγγραμμα «Περὶ γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου· ἀρμονία χριστιανισμοῦ καὶ ἐπιστήμης», οἱ δὲ κ.κ. Δ. Ταμβάκος καὶ Π. Στεφάνοβικ ἐκατὸν ἀντίτυπα τοῦ «Παιδαγωγικοῦ ἐγκολπίου»

(πρώτης ἐκδόσεως) τοῦ κ. Χριστοφόρου Σαμαρτίδου, πρὸς δωρεάν διανομὴν εἰς τὰ σχολεῖα τῶν ὀρθοδόξων κοινοτήτων Μικρᾶς Ἀσίας. Πρὸς τοὺς δωρητὰς ὁ πρόεδρος ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας τοῦ Συλλόγου.

Ὁ κ. Μ. Κεφάλας, ἀντιπρόεδρος, λαβὼν τὸν λόγον ἐπανέρχεται ἐπὶ τῶν γενομένων ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Περδικίδου παρατηρήσεων εἰς τὸ ἀνάγνωσμα τοῦ κ. Ματθαίου Παρανίκα «Περὶ τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου». Ὁ κ. Περδικίδης, παρατηρεῖ ὁ κ. Κεφάλας, εἶπεν ὅτι σφάλλεται δεινῶς ὁ κ. Παρανίκας ἀποδεχόμενος ὅτι Ρωμανὸς ὁ μελωδὸς ὑπῆρξεν ἐπὶ Ἀναστασίου Α'. Τοῦτο δὲ ἀντικρούων ὁ κ. Κεφάλας προσάγει τὸν γνωστὸν βυζαντινολόγον, καθηγητὴν τοῦ ἐν Μονάχῳ πανεπιστημίου καὶ ἐκδότην τοῦ *Byzantinische Literaturgeschichte* Dr. Krumbacher, ὅστις ἐπραγματεύσατο ἐν τῷ κατὰ τὸ ἔτος 1891 δημοσιευθέντι εἰρημένῳ συγγράμματι αὐτοῦ περὶ τοῦ Ρωμανοῦ τοῦ μελωδοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἀπασχολούντων ἡμᾶς ζητημάτων. Καὶ πρῶτον περὶ Ρωμανοῦ τοῦ μελωδοῦ, λέγει ὁ σοφὸς συγγραφεὺς, ἔχομεν μέχρι τοῦ νῦν μόνην ἀρχαίαν πηγὴν τὸ συναξάριον τῆς ἐορτῆς αὐτοῦ, ἡ ὁκτωβρίου, ὅπου λέγεται ἀπλῶς ὅτι ὑπῆρξεν ἐπὶ τῶν χρόνων Ἀναστασίου τοῦ Βασιλέως, δὲν δηλοῦται δὲ ἂν ἐπὶ Ἀναστασίου τοῦ Α' (491—518) ἢ ἐπὶ Ἀναστασίου τοῦ Β' (713—716). Ὁ Pitra καὶ ὁ Stevenson ἀποφαίνονται ὑπὲρ τοῦ Α', ὁ Christ καὶ ὁ Jacobi ὑπὲρ τοῦ Β', ὁ δὲ Bouvy παραδέχεται ὡς ἐποχὴν τοῦ Ρωμανοῦ τὸν μεταξὺ τῶν δύο Ἀναστασίων χρόνον καὶ ὁ Deutschmann τὴν τοῦ Α' Ἀναστασίου. Τὰς γνώμας ταύτας σχολιάσας ὁ κ. Krumbacher ἀποφαίνεται ὅτι ἀπίθανος φαίνεται ἡ γνώμη τῶν ὑπὲρ τοῦ Ἀναστασίου Β' γνωματευόντων.

Ἐρχόμενος δὲ ὕστερον ὁ κ. Κεφάλας εἰς τὴν γνώμην τοῦ κ. Περδικίδου, ὅτι Ἰωσήφ ὁ ὑμνογράφος ἦν ἀνεπίστος τοῦ Ρωμανοῦ καὶ ἐπομένως ὅτι ὁ ἀνεπίστος δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρχῃ τρεῖς αἰῶνας ὕστερον τοῦ θείου, ἐρωτᾷ τὸν κ. Περδικίδην ποῦ στήριζει τὴν γνώμην ταύτην, διότι ὁ κ. Krumbacher ἐν τῷ αὐτῷ συγγράμματι αὐτοῦ, ἐκθεὶς τὰς διαφόρους περιπλανήσεις Ἰωσήφ τοῦ ὑμνογράφου, λέγει ὅτι ἀπέθανεν ἐπὶ τῆς αὐτοκρατείας Θεοδώρου (812—856). Περὶ δὲ τῆς λέξεως οἶκος ἐπὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκδοχῆς, περὶ ἧς ὁ κ. Περδικίδης εἶπεν ὅτι ἐλήθη ἐκ τῆς ἀραβικῆς, ὁ κ. Krumbacher ἀποδείκνυσιν ὅτι μόλις ἐπὶ τῆς παρακμῆς τῆς ὑμνογραφίας, ἀπὸ τοῦ 9ου αἰῶνος, παρατηρεῖται ἐπίδρασις τις ἐπ' αὐτῆς ξενικὴ ἐκ Σικελίας καὶ Συρίας, οὐχὶ δὲ ἐπὶ τοῦ Ρωμανοῦ, παρὰ τῷ Ἰωσήφ καὶ λοιποῖς. Ἄν ἐπὶ Ρωμανοῦ ἐτέθη ἐν χρήσει ἡ λέξις οἶκος, λίαν πιθανὴ φαίνεται ἡ ἐβραϊκὴ γένεσις τῆς ἐκδοχῆς Ἄν εἶχεν ἀρχὴν ἀραβικὴν, βεβαίως πρῶτος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς καὶ Κοσμῆς ὁ Ἱεροσολυμίτης θὰ μετεχειρίζετο αὐτήν, διότι παρ' αὐτοῖς τὸ πρῶτον παρατηρεῖται ποιά τις ἐπίδρασις τῆς ἀραβικῆς.

Ὁ κ. πρόεδρος ἀναβάλλει τὴν συζήτησιν εἰς ἐπομένην συνεδρίαν, τοῦ κ. Περδικίδου δηλοῦντος ὅτι διὰ μακρῶν ἔχει ν' ὀπαντήσῃ.

Εἶτα ὁ λόγος δίδεται τῷ αἰδ. πατρὶ César Tonlini de Quarenghi Barnabite, ἀντιπροσώπῳ τῆς ἐν Βονωνία Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, ὅστις ἀνέγνω γαλλιστὶ τὸ πρῶτον μέρος τῆς «Περὶ τῆς ἐνοποιήσεως ἐν

τῷ μέτρῳ τοῦ χρόνου», ἥτοι «Περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἡμερολογίου», πραγματείας αὐτοῦ.

Ἀποδοὺς ὁ αἰδ. ἀγορητὴς δικαιοσύνην, ὡς εἶπε, τῇ Τουρκίᾳ, ὑποβαλοῦσα πρῶτη γνώμην περὶ παραδοχῆς διεθνούς ἡμερολογίου, ἐξέθηκε τὴν γνώμην Νικηφόρου Γρηγοροῦ ἐπὶ Ἀνδρονίκου τοῦ Β' τὴν κατὰ τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου γνωμοδοτήσιν βρώδου καθηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Πητρούπολως καὶ ἄλλων καὶ κατέληξε προτείνων τὴν παραδοχὴν τοῦ Γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου ὡς τοῦ μᾶλλον ὀρθοῦ καὶ ἥδη ἐν χρήσει παρὰ τοῖς εὐρωπαϊκοῖς λαοῖς, καθολικοῖς τε καὶ διαμαρτυρούμενοις, ἄρτι δὲ εἰσαχθέντος καὶ εἰς Ἱαπωνίαν, καίπερ προσκρούοντος ἐν αὐτῇ πρὸς ἔθιμα τοῦ τόπου. Διὰ μακρῶν ὅμως ἐπραγματεύσατο περὶ τῆς μινολογίας τοῦ Πάσχα, πειραθεὶς ν' ἀποδείξῃ ὅτι οἱ καθολικοὶ, καίπερ κατηγορούμενοι ὡς ἐναντίων τῶν τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου διατάξεων ἐορτάζοντες ἐνίοτε τὸ Πάσχα μετὰ τῶν Ἑβραίων, οὐδόλως ἐπὶ τούτῳ πταῖουσι, διότι τούτου αἰτία ἡ μεταβολὴ τοῦ ἡμερολογίου ὑπὸ τῶν Ἑβραίων. Περὶ δὲ τῆς τοιαύτης μεταβολῆς οὐδαμῶς προσέβλεπεν ἡ ἐν Νικαίᾳ Σύνοδος. Ἐν τέλει δὲ ὁ αἰδ. Τοντίνης προφορικῶς, μετ' εὐφραδείας, ἐπεκαλέσατο τὴν σύμπραξιν πάντων καὶ ἰδία τῆς δημοσιογραφίας ὑπὲρ κοινού ἡμερολογίου, ἀγγέλλων ἡμᾶς ὅτι τῇ αὐρίῳ δευτέρῳ ποιῆσεται τὸ β' μέρος τῆς διαλέξεως αὐτοῦ «Περὶ κοινῆς μεσημβρινοῦ», προτείνων ὡς τοιοῦτον τὸν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ὁ αἰδ. Τοντίνης, ὅς αὐθήμερον ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, ὁμολογουμένως οὐ μόνον ἀπέφυγε τὰ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Συλλόγου ἀντικείμενα, ἀλλὰ καὶ μετὰ πολλῆς λεπτότητος ἐπραγματεύσατο τὸ θέμα αὐτοῦ, μὴ ἐπαναγαγὼν ἡμᾶς εἰς τὰς λεπτομερείας τῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ χριστιανισμοῦ γενομένων περὶ τοῦ θέματος ζητήσεων. Αἱ ζητήσεις αὗται ἐκτίθενται ἐν ταῖς Ἑκκλησιαστικαῖς ἱστορίαις (ἴδε Ἑκκλ. ἱστορία Δ. Κυριακοῦ), ἀλλὰ ἐν ἐκτάσει καὶ μετὰ πολλῆς ἐμβριθείας ἐπραγματεύσατο τὸ περὶ τοῦ Πάσχα θέμα ὁ σεβαστὸς καὶ σοφὸς καθηγητὴς τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς κ. Ἀνδρέας Σπαθάρης ἐν μονογραφίᾳ αὐτοῦ ἐπιγραφομένη *Μελέτη περὶ τοῦ Πάσχα λίου*, πρὸ τριωνκαιδέκα δὲ ἐτῶν, ἥτοι τῷ 1880, ἐκδοθεῖσα ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἡ μελέτη αὕτη εἰς τρία διαίρουμένη μέρη, πραγματεύεται ἐν μὲν τῷ α' Περὶ ἡμερολογίων, ἐν δὲ τῷ β' Περὶ τῆς μινολογίας τοῦ Πάσχα καὶ ἐν τῷ γ' Περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐπανορθώσεως τοῦ Πάσχα λίου. Περὶ τοῦ τρίτου δὲ τούτου μέρους, ὅπερ ἀνεδημοσιεύθη ἐν τριῶν φύλλοις τοῦ «Νεολόγου» κατὰ τὴν ἐκπνεύσαν ἐβδομάδα, ὁ διαπρεπὴς καθηγητὴς λέγει τάδε ἐν τῷ προλόγῳ αὐτοῦ: «Πισθεὶς ἐκ τῆς μακρᾶς ταύτης μελέτης ὅτι ἀμφότεραι αἱ Ἑκκλησῖαι κακῶς ἐρμηνεύουσι τὰς συνοδικὰς διατάξεις καὶ κακῶς ἐφαρμόζουσιν αὐτὰς διὰ τῶν κυκλικῶν συστημάτων, καταλήγω εἰς τὸ σχέδιον τῆς κατ' ἐμὲ μᾶλλον εὐχερῶς ἐκτελουμένης ἐπανορθώσεως, τοῦ διατηρηῆσαι τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον, τοῦ καταστῆσαι τὸ ἐπίσημον ἐορτολόγιον ὁλόκληρον κινήτων μετὰ τοῦ Πάσχα καὶ τοῦ ρυθμίζεσθαι αὐτὸ συμφῶ-

ν ὡς πρὸς τοὺς ἀστρονομικοὺς σεληνιακοὺς πίνακας, ὥστε πᾶς σύνδεσμος μετὰ τοῦ χρονολογικοῦ χριστιανικοῦ συστήματος, ἐξαρτωμένου ἐκ τοῦ συνθετοῦ ἔτους καὶ μετὰ τοῦ ἐορτολογίου τῶν Ἑκκλησιῶν ἐξαρτωμένου ἐκ τοῦ κύκλου τοῦ Μέτωνος, νὰ ἐκλείψῃ». Καταστρέφων δὲ ὁ κύριος Σπαθάρης τὸν πρόλογον αὐτοῦ ἐπάγεται τάδε: «Τὸ τρίτον αὐτῆς (τῆς μελέτης) μέρος θέλει χρησιμεύσει, ἐν μακροσμένῳ μέλλοντι, ὡς ἀσθενὴς διαμαρτυρησὶς κατὰ ἐνδεχομένων λατινιζουσῶν χρονολογικῶν καινοτομιῶν, ἐάν τοιαῦτα ποτε γείνωσι παραδεκτὰ ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς Ἑκκλησίας, ἢ, ἐάν ποτε ἡ λατινικὴ Ἑκκλησία προῆλθῃ εἰς νέαν μεταρρυθμίσιν τοῦ κινήτου ἐορτολογίου αὐτῆς, μᾶλλον τῆς γρηγοριανῆς πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχαίας Ἑκκλησίας σύμφωνον ὡς ἀποδείξει ὅτι καὶ περὶ τούτου προεγένετο ἐν Ἀνατολῇ θεωρητικὴ τις τοῦλάχιστον σκέψις». Τὸ δὲ συμπέρασμα τῆς μελέτης τοῦ πάντα τὰ ζητήματα ὑπὸ πάσας τὰς ἐπιόψεις, ἅπερ ἐξέθηκεν ὁ αἰδ. πατὴρ Τοντίνης, πραγματευσαμένου ἑλλήνων ἐπιστήμονος ἔχει ὧδε:

«Συνελόντι εἰπεῖν· αἱ Ἑκκλησῖαι δύνανται νὰ συμμορφωθῶσι πληρέστατα καὶ ἀκριβέστατα πρὸς τὰς ἀρχαιοτάτας αὐτῶν παραδόσεις περὶ τῆς μινολογίας τῆς ἐορτῆς, αἵτινες ἐπὶ τῆς πρώτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἔλαβον κύρος νόμου, ἐάν, παραδεχόμεναι ὡς ἡμερολόγιον αὐτῶν τὸ Ἰουλιανόν, καταστῆθωσι πάσας τὰς ἐπισήμους αὐτῶν ἐορτὰς κινήτας μετὰ τοῦ Πάσχα καὶ ἀναθέσωσι εἰς τὰ ἀστεροσκοπεῖα τὴν σύνταξιν τοῦ ἐτησίου πασχαλίου καὶ ἐορτολογίου».

Ταῦτα περὶ τῆς διαλέξεως τοῦ αἰδ. πατρὸς Καίσαρος Τοντίνης. Μετὰ τὸ πέρας αὐτῆς τὸν λόγον ἐζήτησεν ὁ κ. Περδικίδης, ὅπως ἐπενέγκῃ παρατηρήσεις· καὶ ἄλλοι δὲ προὔτιθοντο νὰ πρᾶξωσιν αὐτό, ἀλλ' ὁ κ. πρόεδρος ἐδήλωσεν ὅτι ἡ συζήτησις γενήσεται μετὰ τὸ πέρας τῆς ὅλης διαλέξεως, ἥτοι κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς αὐρίῳ δευτέρας, 14 ἰσταμένου, εὐχαριστήσας δὲ τῷ ἀγορητῇ, ὃν ἄσμενος φιλοξενεῖ ὁ Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος, διέλυσε τὴν συνεδρίαν.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην παρήσαν, ἀντιπρόσωπος τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ κ. Ι. Δ. Τανταλίδης, τοῦ σεβασμ. ἀντιπροσώπου τῆς ἐνταῦθα Ρωμάνης Ἑκκλησίας, ὁ πρωτοσύγγελος αὐτῆς καὶ ἄλλοι κληρικοὶ τῆς αὐτῆς Ἑκκλησίας, ὁ ἐπιτετραμμένος τὰ τῆς Ἱταλίας ἐνταῦθα μετὰ γραμματέων τῆς ἰταλικῆς πρεσβείας, ὁ πρῶτος γραμματεὺς τῆς ρωσικῆς πρεσβείας, ὁ κ. Huard, διερμηνεὺς τῆς γαλλικῆς πρεσβείας, ἀλλὰ μέλη τοῦ διπλωματικοῦ σώματος καὶ μέγα ἀκροατήριον ἐξ ἑκατέρου τῶν φύλων.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΓΕΩΛΟΓΙΚΑ.—'Απάντησις τῷ κ. Κ. Μητσόπουλου εἰς τὰ ἐπὶ τῇ δημοσίαισι τῆς περὶ τῶν ΣΕΙΣΜῶΝ ΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ ἐκθέσεως αὐτοῦ ὑφ' ἡμῶν παρατηρηθέντα. — ΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΒΟΡΕΙΟΝ ΠΟΛΙΟΝ ΕΚΑΡΟΜΑΙ.—Αἱ εἰς τὰς πολιτικὰς θαλάσσιας πέλοισιαι.

'Απαντῶν εἰς τὰ παρ' ἡμῶν πρό μινδὸς γραφέντα ἐν τῇ Ἐβδομαδιαίᾳ Ἐπιθεωρήσει¹ ἐπὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ συνταχθείσης ἐκθέσεως περὶ τῶν Σεισμῶν τῆς Ζακύνθου ὁ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ καθηγητὴς τῆς Γεωλογίας καὶ Ὁρυκτολογίας κ. Κ. Μητσόπουλος, ἀπνύθυσε τῇ συντάξει τοῦ «Νεολόγου» ἐπιστολὴν, δι' ἧς μετὰ πολλῆς λεπτότητος καὶ εὐγενείας ὑπεραπολογεῖται τῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ ἐκείνης, ἐξηγῶν τὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας ἡ ἐκθεσις ἐκείνη ἐγράφη, παρέχων δὲ καὶ τὰς ἀναγκαίαις ἐξηγήσεις περὶ τῆς σημασίας, τοῦ ξενικοῦ τεχνικῶν ὄρου τεκτονικὸς σεισμὸς, ὅστις ἀναγραφόμενος ἐν τῇ ἐκθέσει ἐκείνῃ ἐθεωρήθη ὑφ' ἡμῶν ἀδόκιμος καὶ δυνάμενος προσφορῶτερον ν' ἀντικαταστήθῃ διὰ τοῦ σεισμὸς διὰ στυνιζήσεως. Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην κατὰ καθῆκον φιλοξενούμεν ἐν ταῖς στήλαις ἡμῶν ἄνευ περιττῶν σχολείων, σημειούμενοι μόνον ὅτι τὸ ὑφ' ἡμῶν γραφὴν ὅτι, ὡς τοῦ ἀχίριστον λέγεται, ἡ Ἐλληνικὴ κυβερνήσις ἀπέστειλεν ἐπὶ τόπου τὸν εἰρημνόμενον καθηγητὴν πρὸς μελέτην τοῦ φαινομένου², ὅπερ πάσῃ δυνάμει ἀποκρούει ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ ὁ κ. Μητσόπουλος, ὑπεδιδῶθη ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς τῆς ἡμετέρας πόλεως ἐφημερίσιν, ὠρισμένως δὲ εἶδομεν αὐτὸ ἀναγεγραμμένον ἐν τισὶ τούτων.

Ἴδου ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιστολὴ :

'Ἐν Ἀθήναις, τῇ α' Ἰουνίου, 1893.

'Ἐνταυτε κύριε συντάκτα,

'Ἐν τῇ ἀπὸ 2 Μαΐου φύλλῳ τῆς Ἐβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως τῆς ἀξιολόγου ἡμῶν ἐφημερίδος ἀνέγνων κρίσιν ἐπὶ συντόμου τινὸς ἐκθέσεώς μου, ἣν ἐγράψα ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ Σάμου περὶ τοῦ τελευταίου τῆς Ζακύνθου καταστρεπτικοῦ σεισμοῦ, πρὸς ἣν κατὰ καθῆκον ὀφείλω ἐν ὀλίγοις ν' ἀπαντήσω.

Εἰ καὶ δὲν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι γνώριμος τοῦ ἀξιότιμου κυρίου Ἡλ. Βαλσαμάκη, τοῦ γράψαντος τὴν κρίσιν ταύτην, ἐν τούτοις ὀφείλω νὰ ἐκφράσω αὐτῷ τὴν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὴν εὐσυνείδητον αὐτοῦ κρισιολογίαν, καὶ τὴν χαρὰν μου, ὅτι ἡ πανελλήνιος ἡμῶν καὶ σοβαρὰ ἐφημερίς ἐνδιατρίβει καὶ εἰς θέματα ἐπιστημονικὰ καὶ διδακτικώτατα.

Τὴν πολυπαθῆ νῆσον ἐπισκέψθη ἰδίαις δαπάναις, οὐδεὶς δ' ἐσκέφθη νὰ με ἀποστείλῃ ἐπισήμωσιν εἰς τὸν τόπον τῆς καταστρεφῆς, διότι ταυτῶν θέματα θεωροῦνται παρ' ἡμῶν ὡς ἀνάξια προσσχῆς. Τὴν ἐν τῇ «Ἀκροπόλει» δὲ δημοσιευθεῖσαν διατριβὴν μου συνέταξα κατὰ παράκλησιν τοῦ μετ' ἐμοῦ συμπλέοντος τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος ἀνταποκριτοῦ, χάριν τῶν δυστυχῶν τῆς νήσου κατοίκων, οἵτινες εἰς τελείαν εὐρίσκατον ἀπόγνωσιν. Γράφων δὲ ταύτην, εἶχον πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι ἀποτείνομαι πρὸς τὸ

1) Βλέπε ἀριθ. 28, ἐν σελ. 555—556.
2) Αὐτόθι, ἐν σελ. 255, στίχ. 8—10.

'Ἐλληνικὸν καινόν, ὅπερ δυστυχῶς ἐν ἀπολύτῳ διατελεῖ ἀγνοία τῶν μυστηρίων τῆς ἀγαθῆς φύσεως. Καὶ τοῦτο ἐδιδάχθη ἐν τῇ τῆς πείρας. Ἐπὶ τρία συνεχῆ ἔτη ἐξεδίδον μετ' ἄλλων δοκιμῶν συγγραφέων τὸν Προμηθεῖα, σύγγραμμα περιοδικὸν πρὸς διάδοσιν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, ὅπερ ἠναγκάσθη νὰ διακόψω εὐλαίφει ὑποστηρίξεως καὶ ἀναγνώστην, εἰ καὶ ὁ πτωχὸς Προμηθεὺς συνετάσσετο εἰς γλώσσαν εὐληπτον καὶ προσεπλάθει νὰ καταστήσῃ καὶ ἀνὰ τὸ Ἐλληνικὸν ἀγαπητὴν τὴν σπουδὴν τῆς φιλοσοφίας φύσεως· διότι γινώσκετε καλλίστα, κύριε συντάκτα, ὅτι ἡ σπουδὴ τῶν μυστηρίων τῆς δημιουργίας ἀνοψοῖ τὴν ἀνάγκαν τοῦ θνητοῦ μέχρι τοῦ θρόνου τοῦ Πλάστου καὶ βελτιοῖ καὶ ἀγαθύνει τὴν καρδίαν αὐτοῦ. Ἐγράψα, λοιπόν, τὴν ἐκθεσίν μου ἐκείνην ἀπλούστατα, ἄνευ κομπασμοῦ ἐπιστημονικοῦ, ἐπαναλαμβάνω, χάριν τῶν δυστυχῶν κατοίκων.

'Ἐπειδὴ δὲ ὁ κύριος Βαλσαμάκης λέγει, ὅτι ἐπέδωκα τῇ κυβερνήσει ἐτέραν ἐπιστημονικώτεραν ἐκθεσιν, ὀφείλω νὰ δηλώσω, ὅτι οὐδεμίαν ἐπέδωκα, οὐτε θὰ ἐπιδώσω ἕκθεσιν, διότι οὐτε ἀπεστάλην, οὐτε ἀσχολοῦνται οἱ παρ' ἡμῶν εἰς ταυτῶν ἐποσειῶν θέματα. Εἰς τὴν πολυπαθῆ νῆσον μετέβην ὡς ἀπλοῦς ἰδιώτης, ὅπως ἐκ τοῦ σύνεγγυς σπουδάσω τ' ἀποτελέσματα τοῦ καταστρεπτικοῦ τούτου γεωλογικοῦ φαινομένου καὶ οὕτω δυνήθω νὰ περιλάβω καὶ τοῦτο ἐν τῇ ὑπὸ τὰ πιεστήρια ἐξ 100 τυπογραφικῶν φύλλων εὐρισκαμένη Γεωλογία μου, συντάξω δὲ καὶ γερμανικὴν ἕκθεσιν, ὅπως ἀναγνώσῃσι ταύτην ἄνδρες δυνάμενοι νὰ κρίνωσι περὶ τοῦ σεισμοῦ τούτου καὶ περὶ τῆς ἀξίας τῶν παρατηρήσεων καὶ συμπερασμάτων μου. Ταυτῶν ἐπιστημονικῶν θέματα ὑπὸ ὀλίγων παρ' ἡμῶν ἀναγιγνώσκονται, ὁ δὲ πολλὸς κόσμος οὐδόλως ἐνδιαφέρεται νὰ μάθῃ τὴν θεωρίαν τῶν σεισμῶν. Τὴν ἐκθεσίν μου ταύτην ἀπέστειλα πρὸ 2 καὶ πλέον ἐβδομάδων εἰς τὸ Petermann's Mittheilungen, ἐν ᾧ ἀνὰ πᾶν ἔτος δημοσιεύω ἐπετηρίδα τῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ Τουρκίᾳ γινομένων σεισμῶν. Ταύτης ἀντίτυπον θέλω λάβει τὴν τιμὴν ν' ἀποστείλω ὑμῖν, ἅμα τυπωθῆ, καὶ τότε θὰ παρακαλέσω ὑμᾶς νὰ ποιήσητε ἐν τῷ ὑμτέρῳ φύλλῳ καὶ περὶ ταύτης μνείαν.

Ἐραίνων τὴν μακράν μου ταύτην ἐπιστολὴν, ὀφείλω νὰ προσθέσω ὀλίγα καὶ πρὸς ἐξηγήσιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ ὄρου τεκτονικὸς σεισμὸς, διότι ὁ γῆρος δυστυχῶς δὲν μοι ἐπιτρέπει νὰ ἐπεκταθῶ εἰς διεξοδικὴν ἀνάλυσιν τῆς ἐπιστημονικῆς ταύτης φράσεως. Ἄν ὁ κύριος Βαλσαμάκης ἀσχολῆται εἰς γεωλογικὰς μελέτας, ἀγνοῶ, ἐκ τῆς ἐν ὑποσημειώσει¹ ὁμοῦ παρατηρήσεώς του ἀναγκάζομαι νὰ πιστεύω, ὅτι δὲν ἔχει μελετήσῃ τὰ συγγράμματα διαπρεπῶν γεωλόγων Γερμανῶν τῶν νεωτάτων χρόνων, διὰ τοῦτο τὸν παρακαλῶ νὰ ῥίψῃ βλέμμα εἰς τὰ ἑξῆς συγγράμματα. 1) Elemente der Geologie v. H. Credner 1891. σελ. 180. Tectonische Erdbeben. 2) Handwörterbuch d. Geologie etc. v. Kengott. I. σελ. 361. Tektonisches Beben. 3) Erdbebenkunde v. R. Hoernes 1892. σελ. 244. καὶ 4) Erdgeschichte von Neumayr. 1890. I. σελ. 297. Ἐν τῇ σελίδι ταύτῃ ὁ κύριος Βαλσαμάκης θὰ ἀνεύρη τὰ ἑξῆς: «Diese Ursache ist in jenen Vorgängen zu suchen, welche grössere Veränderungen in der Massenlagerung der Erdkunte hervorbringen: sie hängen mit dem Gebirgsbaue, mit der Entstehung von Stö-

1) Βλέπε ἀριθμ. 28, ἐν σελ. 555, στήλῃ 24.

rungslinien zusammen, weshalb man sin tektonische Beben. Struktur-Dislokationsbeben gemant hat»¹. Ἐν τῇ δημοσιευθεσμένῃ δὲ Γεωλογίᾳ μου (Τμ. Γ' κεφ. 3ον) θὰ ἀνεύρη καὶ τὰ ἑξῆς. «Ἡ γεωτεκτονικὴ ἢ Ἀρχιτεκτονικὴ τῆς λιθοσφαιρας ἐρευνᾷ τὸ σχῆμα τῶν στρωμάτων καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν τὰ διάφορα πετρώματα (πυριγενῆ καὶ ὑδατογενῆ) συνδέονται μετ' ἀλλήλων πρὸς κατασκευὴν σφαιρας κοίλης ἐκ λίθων διαφόρων, ὡς τῶν λίθων θόλου τινός, ἧτις ὡσπερ φλοιὰς στερεῆς περιβάλλει πανταχόθεν τὴν πυρσφαιραν, δηλ. τὸν πυριγενέοντα τῶν ἀρχαίων». Αἱ ὑπὸ τῆς συστολῆς τῆς πυρσφαιρας προκαλούμεναι μετακινήσεις τμημάτων τῆς λιθοσφαιρας, κάθεται, λοξά, ἢ ὀριζόντια, ἀπεργάζονται τοὺς σεισμούς, οἵτινες ἐπομένως ἐν μεγίστῃ σχέσει διατελοῦσι πρὸς τὴν τεκτονικὴν κατασκευὴν τῆς λιθοσφαιρας. Ὁ ὅρος διὰ συνιζήσεως εἶνε ὅλος ἀκατάλληλος κατὰ τὰς νεωτάτας τῆς Γεωλογίας ἐρεῦνας.

Ἐξαίρετος, ἀξιότιμος κύριε συντάκτα, τὴν διαθεσίωσιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ἐξαιρέτου ὑπολήψεώς μου

Πρόθυμος

Κ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ.

Υ. Γ. Ἐν τινι ἐπιστημονικῇ διαλέξει τοῦ συλλόγου Πιερνασσῶ κατὰ τὸν παρελθόντα Μάρτιον ὠμίλησα περὶ σεισμῶν ἐν γένει, ἐξηγήσας ἀρκούντως καὶ τὴν αἰτίαν αὐτῶν. Ἐπειδὴ τὴν ἐργασίαν ταύτην ἔχω ἐτοιμήν, οὐδόλως δυσκολεύομαι νὰ ἀποστείλω ὑμῖν πρὸς δημοσίευσιν. Ὅθεν δηλώσατέ μοι ἐγκαίρως τὴν ἐπιθυμίαν σας ὅπως σᾶς τὴν ἀποστείλω.

Μ.

Καὶ αὕτη μὲν εἶνε ἡ ἐπιστολὴ τοῦ κυρίου Μητσόπουλου.

Ἦδον, ἀπλῶς πρὸς πληρεστέραν διασάφησιν τῶν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ἀναφερομένην ὑποσημειώσιν μου εἰς ἣν ἀπαντᾷ δι' αὐτῆς ὁ κ. Μητσόπουλος ἀναγραφόμενων, δεῶν νὰ προστεθῆ ὅτι πρῶτος ὁ κ. Suess ἐν τῷ δυστυχῶς οὐπω εἰσέτι περατωθέντι ἔργῳ αὐτοῦ, τῷ ἐπιγραφόμενῳ: Das Antlitz der Erde (ἢ Ἐπιφάνεια τῆς Γῆς) εἰσπεγίεται τὸν πλῆρη χωρισμὸν τῶν ἠφαιστειακῆς ἀρχῆς σεισμῶν ἀπὸ τῶν τεκτονικῶν ἢ σεισμῶν διὰ διαταράξεως τῆς ὑφῆς (tremblements de terre tectoniques ou de dislocation). Κατὰ τὸν ἔξοχον τοῦτον γεωλόγον αἱ ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ὄγκου τῆς γῆνης σφαιρας προερχόμεναι κινήσεις παράγουσι πιέσεις δύο κατηγοριῶν, ἵτοι πιέσεις ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω (radiales), προκαλούσας τὰς συνιζήσεις, καὶ πιέσεις ἐφαπτομένας, καθέτους ἐπὶ τῆς ἀκτίνος, ἐξ ὧν γεννῶνται αἱ πλάγαι ὄσεις (roussées) καὶ αἱ στολιδώσεις (plissements). Ἐντεῦθεν ἐπονται δύο εἶδη σεισμῶν, ἵτοι σεισμοὶ διὰ συνιζήσεως καὶ διὰ στολιδώσεως. Οὕτως ἐξηγοῦνται οἱ συχνάκις συμβαίνοντες σεισμοὶ ἐν χώραις, ἐν αἷς ὑπάρχουσι βω-

2) Τὸ χωρίον τοῦτο μεταφράζεται ἐπὶ λέξει ὅδε:

Ἡ ἀφορμὴ αὕτη πρέπει νὰ ζητηθῆ εἰς ἐκεῖνα τὰ γεγονότα, ἅτινα ἐπιφέρουσι σημαντικώτερας μεταβολὰς εἰς τὴν διάταξιν τῆς μάζης τοῦ στερεοῦ τῆς γῆς φλοιῶ· συνδέονται μετὰ τῆς συμπήξεως τῶν ὀρέων, μετὰ τῆς παραγωγῆς γραμμῶν διαταράξεως, δι' ὅ ἐκλήθησαν Τεκτονικοὶ σεισμοί, σεισμοὶ διὰ διαταράξεως τῆς ὑφῆς (=διὰ ῥήξεως τῶν γῆινων στρωμάτων [Littre ἐν λ. dislocation]).

γμαὶ καὶ διαταράξεις τῆς ὑφῆς. Οἱ δὲ μέχρι τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἀφικνούμενοι οὔτοι κλονισμοὶ οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ἐνδείξεις τῶν ἐν τῷ βάθει γινομένων μεγάλων κινήσεων, ἀποτέλεσμα ἐχουσῶν τὴν καθ' ὑψος μεταβολὴν τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Ὁ σχηματισμὸς δὲ τῶν μεγάλων σειρῶν τῶν ὀρέων βεβαίως συνωδεύετο ὑπὸ ἰσχυροτάτων σεισμῶν, αὐτὸ δὲ τοῦτο συμβαίνει καὶ κατὰ τὰς ὑποχθονίους κινήσεις, αἵτινες εἰσέτι παράγονται ἐντὸς τῶν μεγάλων ἐκείνων μαζῶν, τῶν διασχιζομένων ὑπὸ πολυαριθμῶν ὀρωγμῶν (A. E. Brehm, La Terre, par. F. Priem, Νοέμβριος τοῦ 1892)¹.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρῳ οὕτω σαφῶς ἐκτιθεμένης νεωτάτης πρὸς ἐρμηνείαν τῶν σεισμῶν θεωρίας συμπεραίνομεν ἀμέσως ὅτι ἐκ τῶν δύο πιέσεων, αἵτινες διδοῦσι γένεσιν εἰς τὰ δύο εἶδη τῶν σεισμῶν, κυρία εἶνε μόνον ἡ ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, προερχομένη ἀμέσως ἐκ τῆς ἔνεκα καταψύξεως τοῦ διαπύρου τῆς γῆς πυρῆνος (πυροσφαιρας) διὰ συστολῆς συνιζήσεως τῶν ἀμέσως ὑπερκειμένων τοῦ πυρῆνος στρωμάτων, ἢ δὲ δευτέρα, ἢ ἐπὶ ταύτης κάθετος, ἢ κατὰ τὴν ἐφαπτομένην, εἶνε πίσις παράγωγος, ὅπως παράγωγος τῆς ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω ἔνεκα τοῦ βάρους πιέσεως τῶν συνιστάωντων θόλον τινὰ λίθων εἶνε ἢ ἐπὶ τῶν τοίχων, ἐφ' ὧν ὁ θόλος οὗτος στηρίζεται, γινομένη καθέτως ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν τοίχων τούτων, ἵτοι κατ' ἐφαπτομένην τῆς γῆνης ἐπιφανείας (ὀριζόντιας), πίσις.

Ἐπιφυλασσόμενοι νὰ ἐπανέλθωμεν ἐν καιρῷ εἰς τὸ σπουδαιότατον τοῦτο γεωλογικὸν ζήτημα, ἀναλαμβάνομεν δι' ὀλίγων τὴν συνέχειαν τῶν περὶ ἐκδρομῶν ἐν ταῖς πολιτικαῖς θαλάσσιας ἐν ταῖς στήλαις ταύταις γραφέντων, συνέχειαν διακοπεῖσαν κατ' ἀνάγκην ὑπὸ τῆς ἐν τῷ προηγουμένῳ τεύχει ἀναγραφῆς τῶν γενομένων ἀνακοινώσεων περὶ τῶν κατὰ τὴν τελευταίαν ὀλικὴν ἠλιακὴν ἐκλειψιν ἐπὶ τῶν ἠλιακῶν φαινομένων ἰδίᾳ δὲ τοῦ ἠλιακοῦ στεφάνου παρατηρήσεων.

Ἐν ταῖς δυσὶ προηγουμέναις Ἐπιστημονικαῖς ἡμῶν Ἐπιθεωρήσεσιν ἀνεγράψαμεν μετὰ τῆς δυνατῆς ἐκτάσεως καὶ ἀκριβείας τὰ σχετικὰ πρὸς τὰς εἰς τὰς πολιτικὰς θαλάσσιας ἐκδρομὰς καὶ τοὺς ἐκ τοῦ πάγου κινδύνους, ἀναγκαῖον δὲ θεωροῦμεν ν' ἀναγράψωμεν ἐπίσης πρὸς συμπλήρωσιν ἐκείνων τὰς γενομένας ἀποπειράς πρὸς κατάκτησιν τοῦ πόλου οὐχὶ πλέον διὰ θαλάσσης, καθ' ὅσον τοῦτο ἀπεδείχθη φυσικῶς ἀδύνατον, ἀλλὰ πεζῇ, διὰ τῶν περιβαλλόντων αὐτῶν ἐκ πάγου νήσων, νὰ περιγραφῶμεν δὲ συντόμως τὰς μέχρι τῆς σήμερον παρουσιασθείσας ἀνυπερβλήτους δυσχερείας πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς καὶ διὰ τοῦ μέσου τούτου ἐκπορθήσεως τοῦ οἰονεὶ ὀχυρωτάτου τούτου σημείου.

Ἦδον ἀπὸ τοῦ 1872, ὁ Ἐδουάρδος Parry μετὰ τοῦ James Rosse ἔσχε τὴν τόλμην, ν' ἀνάλαβῃ τὴν κινδυνώδη ταύτην πεζοπορίαν, ἵτις μόνη ἴσως ὑπολείπεται πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ πόλου ἐξερευνησιν. Ἐγκαταλιπὼν τὴν Ἐκκλ. α. ν. ὡς ἐκαλεῖτο τὸ πλοῖον αὐτοῦ, ἐν τινι ὄρωμ τῆς βορείας ἀκτῆς τῆς Σπιτζβέργης, ἀνεχώρησεν ἐπὶ δύο ἀβαθῶν ξυλίνων λέμβων,

1) Βλέπε Πρόλογον καὶ σελ. 319, στ. 2 καὶ ἑξῆς.

έχουσάν μῆκος εἴκοσι ποδῶν καὶ πλάτος ἐπτὰ, κατασκευασθεισὴν δὲ μετὰ πάσης ἐπιμελείας, ἵνα ἐκπληρωθῶσι τὸν διπλοῦν αὐτῶν προορισμὸν ὡς ἰστιοφόρον πλοιαρίων καὶ ἐλκῆθρων. Δώδεκα ἄνδρες ἀπετέλουν τὸ πλήρωμα ἐκάστης τούτων.

Διὰ τοῦ μέσου τούτου κατώρθωσεν ὁ Parry καὶ οἱ ἑταῖροι αὐτοῦ, ἄλλοτε μὲν πλέοντες, ἄλλοτε δὲ κυλιόντες τὰ ἑλκῆθρα αὐτῶν, νὰ διατρέξωσιν 292 μίλια καὶ νὰ φθάσωσιν οὕτως εἰς πλάτος 82° 45', ὅπερ ἦτο τὸ βορειότατον σημεῖον εἰς ὃ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην προσήγγισαν. Δυστυχῶς τὸ θέρος κατέλαβεν αὐτοὺς καθ' ὁδόν, ἢ δὲ τῆξις τῶν ἐφ' ὧν ἔβαινον πάγων καὶ ἢ ἔνεκα τῶν ρευμάτων πρὸς νότον κινήσις αὐτῶν, ἐξουδετεροῦσα τὴν πρὸς βορρᾶν κίνησιν τῶν ἐξερευνητῶν, ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ ἐγκαταλείψωσιν ἐπιχειρήσιν, ἀποδειχθεῖσαν ἀδύνατον, καὶ νὰ ἐπανεέλθωσιν εἰς τὸ πλοῖόν των, ὅπερ ἐγκατέλιπον ἀπὸ δύο μυνῶν.

Ἴσως ἀδυνατεῖ τις νὰ φαντασθῆ εὐκρινῶς τὰ ἀπειραρίθμους δυσχερείας καὶ τοὺς δεινοὺς κινδύνους τῶν ἐκδρομῶν τούτων, ἀλλὰ βεβαίως ἀμυδρὰν ἰδέαν τούτων δύναται νὰ σχηματίσῃ, ἐὰν λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐν μέσῳ τῆς ἀπειρου ἐκείνης ἐρημίας τὸ μόνον σημεῖον ἐξ οὗ δυνατόν νὰ ληφθῆ ἐπικουρία εἶνε τὸ πλοῖον, ὅπερ μετέφερεν αὐτὸν ἐκεῖ καὶ ὅπερ ἐγκαταλείπει ἐσθινωμένον ἐν μέσῳ τῶν πάγων, χωριζόμενος ἀπ' αὐτοῦ ἐκουσίως διὰ διαστήματος ἑκατοντάδων λευγῶν, διαστήματος διανυομένου ἐντὸς ὀλοκλήρων μυνῶν! Διότι οὐδ' ἀπὸ τῆς παγωμένης θαλάσσης, οὐδ' ἀπὸ τῶν πλοισιχώρων ἐρήμων ἀκτῶν δυνατόν νὰ ἀναμῆνῃ τις καὶ τὴν ἐλαχίστην ἐπικουρίαν· ὅθεν ἀνάγκη νὰ μεταφέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ πᾶν ὅ,τι θὰ χρησιμεύσῃ αὐτῷ ὡς τροφήμα, ἐνδύματα, ἐργαλεῖα, φάρμακα, κτλ. ἐντεῦθεν ὁ στενὸς στυγερὸς τοῦ πληρώματος μετὰ τῆς λέμβου, τῶν ἐπιβατῶν μετὰ τοῦ ἐλκῆθρου. Ἐὰν τὸ ἑλκῆθρον καταστραφῆ, ἐὰν κρημνισθῆ ἐντὸς βαράθρου, οἱ ἐπιβάται αὐτοῦ εὐρίσκονται ἀμέσως ἐστερημένοι τῶν πάντων, ἢ δὲ καταστροφῆ ἐκείνου ἐπιφέρει τὸν βέβαιον ἐκείνων ὄλεθρον. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ τροφίμα, ἐπειδὴ τὸ βάρος αὐτῶν εἶνε μέγα καὶ ἀδύνατον εἶνε νὰ μεταφέρωνται ταῦτα καθ' ἅπασαν τὴν μακρὰν ὁδόν, ἀποθηκεύουσιν αὐτὰ εἰς διάφορα σημεῖα τῆς ὁδοῦ καὶ ἐπανευρίσκουσιν αὐτὰ κατὰ τὴν ἐπάνοδον ἐάν, ἐννοεῖτε, δὲν ἀποπλανηθῶσι καὶ κατορθώσωσι νὰ ἐπιστρέψωσι διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἀποθηκευόμενα ταῦτα τροφίμα δυνατόν νὰ καταφραγθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀγρίων ζῴων ἢ καὶ νὰ καταστραφῶσιν κατὰ τὴν τῆξιν τῶν πάγων, κρύπτουσιν αὐτὰ ὑπὸ θωροὺς λίθων, ὑπὸ πυκνὰ στρώματα χιόνος, ἢ καὶ ἐν τοῖς κοιλάμασι τῶν ἀπορρώγων ἀκτῶν ἢ τῶν ἀβάτων βράχων.

Ἐτέρα δυσχερεία παρουσιάζεται κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἡ ἐκδρομὴ γενήσεται· διότι τὸ μὲν παρατεταμένον ὁκόςτος τοῦ χειμῶνος παρακωλύει πᾶσαν κίνησιν, ἢ δὲ τοῦ θεροῦς χλιρᾶ θερμότης τῆκε τὰ ἐκ πάγου πεδία καὶ τίθησιν αὐτὰ εἰς κίνησιν, παραλύουσιν καὶ ἐκμηδενίζουσιν ἐπίσης πᾶσαν ἀπόπειραν προόδου. Αἱ μόναι ὅθεν ὑπολειπόμεναι πρὸς ἐπιχειρήσιν ἐποχαὶ εἶνε ἢ τοῦ φθινοπώρου, ἢ τις καὶ θεωρεῖται ὡς ἡ

μᾶλλον εὐνοῦς, καὶ ἡ τοῦ ἕαρος, καθ' ἣν ὁμοῦς ἐκτίθεται τις εἰς ψύχην, ἅτινα εἶνε τὰ ταπεινότερα ὀλοκλήρου τοῦ ἔτους. Ἀλλὰ τὰς μεγίστας δυσχερείας παρέχει αὐτῇ ἢ κατάστασις τῆς ἐπιφανείας τοῦ πάγου, ἐνταῦθα δὲ ἀκριβῶς κίται ἡ τελεία ἡμῶν τῶν κατοικῶν τῶν εὐκράτων ζωνῶν ἄγνοια. Καὶ τῷ ὄντι, ἐκ τῶν γνωστῶν κατ' ἀναλογίαν κρίνοντες περὶ τῶν ἀγνώστων, νομίζομεν πάντες ὅτι, ὡς ὁ λεπτός ἐκ πάγου ἢ χιόνος φλοιός, ὅστις καλύπτει τὸν χειμῶνα τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς στέγας τῶν οἰκιῶν ἡμῶν, παρουσιάζει ἐπιφανείαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐπίπεδον καὶ ὁμαλὴν, ἐφ' ἧς μετὰ προσοχῆς βαίνοντες δυνάμεθα ἀσφαλῶς μακρὰν νὰ διανύσωμεν ὁδόν, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ἀπεράντων πολικῶν πεδίων μικρὰ παρουσιάζεται δυσχερεία κατὰ τὴν ἀπὸ σημείου εἰς ἕτερον μετάθεσιν. Δυστυχῶς οὐδὲν τούτου ἀνακριβέστερον· διότι ἀφ' ἐνός μὲν ἢ χιόνος εἶνε συνήθως ὑπομορφὴν λεπτῆς κόνης σχηματίζει δὲ παχέα στρώματα, ἐν οἷς βυθίζονται οἱ πεζοποροῦντες μέχρι γόνατος, ἐνίοτε δὲ καὶ μέχρι ὀφθῆος, καὶ μέχρι αὐτῶν τῶν ὤμων, τὰ δὲ ἑλκῆθρα θάπτονται ἐντὸς τῶν στρωμάτων τούτων καὶ ἡ ἀνέλιξις αὐτῶν πολλάκις ἀποβαίνει ἀδύνατος, καθ' ὅσον ἐλλείπει τὸ ἀπαραίτητον πρὸς ἀντίδρασιν ὁστερὸν ἔδαφος, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰ ἐκ πάγου πεδία δὲν παρέχουσιν εἰμὴ κατὰ διαλείμματα ἔδαφος ἐπίπεδον καὶ συνεχές, κατὰ τὸ πλεῖστον δὲ καλύπτονται ὑπὸ ὑπερμεγέθων προσεχῶν ἀποτελουμένων ἐκ μεγάλων τεμαχίων πάγου, ἀτάκτως ἐρριμμένων καὶ οὕτω πελυνωμένων, ὅστε ἐλάχιστον νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ αὐτῶν διάστημα. Ἐκ τῆς περιγραφῆς ταύτης σχηματίζομεν ἥδη σαφέστεραν ἰδέαν τῶν καταπληκτικῶς δεινῶν δυσχερειῶν, ἃς παρουσιάζει ἢ ἐπὶ τοῦ ἀνωμάλου καὶ ἐξόχως ὀλισθηροῦ τούτου ἔδαφους πεζοπορία, ἔτι δὲ μᾶλλον ἢ μετακίνησις τῶν ἐλκῆθρων, ἅτινα, ὡς ἀνωτέρω εἵπομεν, ἀποτελοῦσι τὰ μόνον ἐν ταῖς ἀξένοις καὶ ἐρήμοις ἐκείναις χώραις ἐρεῖσματα.

ΗΛ. Γ. ΒΑΣΑΜΑΚΗΣ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΘΕΑΤΡΑ ΑΙΓΑΙΑΣ.—Ἡ Γαλλικὴ-Κωμῶδία ἐν Λονδίῳ.—ΘΕΑΤΡΑ ΠΑΡΙΣΙΩΝ.—Μιμοδράματα.—ΧΡΩΝΙΚΑ.

Ὁ Οἶκος τοῦ Μολιέρου, τὸ ἴδιον Γαλλικόν-Θεᾶτρον λεγόμενον, ὅπερ ὑπὸ τὴν δραματικὴν ἐποχὴν εἶνε τὸ ἐπιφανέστατον τοῦ κόσμου, τοῦ τε παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου, καὶ ἐφ' οὗ τὰ κράτιστα ὑπὸ τῶν κρατίστων ὑποκριτῶν τῆς ἐποχῆς διδάσκονται ἔργα, μετέκτισεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας. Διδάσκων δὲ ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου Drury-Lane ἀπὸ τῆς 29 παρελθόντος, καταθέλγει τοὺς συμπατριώτας τοῦ Γλαδδωῦνος, οἵτινες σπεύδουσι νὰ χειροκροτῶσι καθ' ἑκάστην τὰ διδασκόμενα γαλλικὰ ἔργα καὶ τοὺς διδάσκοντας γάλλους ὑποκριτὰς, τὸν Mounel Sully, τὸν Got, τὴν δεσποινίδα Bartet, τὴν Reichenberg, τὴν Dudlay καὶ λοιπούς, καθὰ γράφει ὁ τὴν Γαλλικὴν-Κωμῶδιαν καὶ νῦν παρακολουθῆσας, ὡς πάντοτε

περιώνυμος κριτικὸς Sarssey εἰς τὸν παρισίνων «Χρόνον», μακρὰς ἀποστέλλων ἐπιστολάς. Ὁ Sarssey ἐστὶν εἶδος πιστοῦ, ὅτε μὲν δάκνοντος ὅτε δὲ θωπεύοντος, κινὸς τῆ Γαλλικῆ-Κωμῶδία, εἰς ἣν ἀπὸ τῆς νεότητος αὐτοῦ ἑαυτὸν ἀφιέρωσε, καθ' ἑκάστην ἐσπέραν παραστάμενος εἰς τὰς παραστάσεις αὐτῆς καὶ κατέχων τὸ ὄρισμένον αὐτῷ ἔδωλον τῆς ὀρχήστρας. Τόσοῦτον τακτικῶς ἦν, ὅστε ὁ πρῦτανος τῶν ὑποκριτῶν αὐτῆς κ. Got ἀπὸ τῆς ὀπῆς τῆς αὐλαίας παρατηρήσας καὶ ἰδὼν εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ τὸν πρῦτανον τῶν κριτικῶν, ἐν ᾧ τὸ διδασκόμενον ἔργον πολλάκις ἤκουσεν, ἀνεφώνησεν: «Ἐπὶ τέλους αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει ὄπιστι;». Ἀναφέρεται, ὅτι ἔργον τι, τὸ γνωστὸν *Mademoiselle de la Seiglière*, ὃ Sarssey ἤκουσεν ἑκατοντάκις καὶ πλέον. Ὁ ποιούμενος μνησθὲν τούτου λέγει, ὅτι περὶ τὸ τέλος τῆς παραστάσεως, καθ' ἣν τὸ ἔργον τοῦτο ἐδιδάσκετο, ἐνέτυχεν τῷ διδασκάλῳ (*maître*), ὅστις στραφείς εἶπεν αὐτῷ: «Ἴδου ἑκατοντάκις καὶ πλέον βλέπω τὴν *Mademoiselle de la Seiglière* τὸ δράμα οὐδέποτε ἑτεροῦ με». — «Ὁμολογῶ, ἐπιπροστίθησιν ὁ πρὸς ὃν ἡ ἀποστροφή ἐγένετο, ὅτι τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠσθάνθη ῥῆγος. Νὰ ἴδῃτε ἑκατοντάκις ἔργον τὸ ὁποῖον δὲν ἴσως εὐχαριστεῖ! . . .». Κατὰ πᾶσαν παράστασιν τῆς Γαλλικῆς-Κωμῶδίας ὁ Sarssey εὐρίσκειτο εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ, ἤκουεν, ἢ δὲν ἤκουε ἀλλ' ἐφαίνετο ἀκούων; μετὰ μεγάλης προσοχῆς. Μεθ' ἑκάστην στροφῆν, μεθ' ἑκάστην σκηνὴν ὁ ὑποκριτῆς ἢ ἡ ὑποκρίτρια ἔρριπτεν ἐν βλέμμα εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ. Ἄν ἐκάθητο δυσπαιρωμένος ἐν τῷ ἔδωλῳ αὐτοῦ, τὰς χεῖρας ἔχων ἐσταυρωμένας ἐπὶ τῆς λαβῆς τῆς ράβδου αὐτοῦ, τοὺς ὀφθαλμοὺς κεκλεισμένους, ἂν τοῦναντίον ὀρθωμένως ἐκάθητο ἐπὶ τῆς ἔδρας αὐτοῦ, προσεκτικὸς, τὰς διόπτρας ἔχων πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν, ὁ ὑποκριτῆς εὐνεχεστέτο. «Ὁ Sarssey εἶνε εὐχαριστημένος». Ὅστε καὶ ἀπὸ τῆς ἔδρας αὐτοῦ, ὅπερ ἀπὸ τοῦ «Χρόνου» διὰ τῶν ἐπιφυλλίδων αὐτοῦ, ἐνέπνεε θάρρος ἢ ἀπογοήτευσιν τῷ ὑποκριτῇ. Τούτο δὲ πολὺ σημαίνει, διότι ἡ περαιτέρω ἐρριπεία τοῦ προσώπου ἠδύνατο νὰ ἐπηρεασθῆ καὶ νὰ καταστῆ τοιαύδε ἢ τοιαύδε, καλὴ ἢ κακὴ, ἐπιτυχῆς ἢ ἀτυχῆς. Καίτοι δὲ οὐ μόνον τοὺς ὑποκριτὰς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ παντὸς ἔργου παρακολουθῶν μετὰ προσοχῆς, προκειμένου ν' ἀποφανθῆ γγῶμην, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀκροατήριον αὐτό, ἴδιον τὸ πληρόνον, μελετῶν τὴν ἐντύπωσιν ἣν προσερεῖ αὐτῷ τὸ διδασκόμενον ἔργον καὶ ἡ ἐρριπεία αὐτοῦ, καὶ λογίζεται ταύτην ἐν τοῖς μάλιστα κρίνων, οὐχ ἥττον πολλάκις αὐθεντικῶς ἀποφαινεῖται περὶ τῶν ἔργων καὶ τῆς ἐρριπείας αὐτῶν παρὰ τὴν γνώμην τῶν πολλῶν. Τῇ στιγμῇ ταύτῃ ἀναμνησκόμεθα ὀραίου, ὑψηλοῦ καὶ εὐγενοῦς ἄμα ἀξιώματος, ὅπερ ἐν τινὶ τῶν ἐπιφυλλίδων αὐτοῦ ἀπεφάνετο. Προῖκετο περὶ ὑποκριτοῦ, ὃν οἱ πολλοὶ οὐχὶ εὐμενῶς καθόλου ἐκρίνον, αὐτὸς δὲ διακρίνων τὸ τάλαντον αὐτοῦ ἀείποτε ἐνεθάρρυνε καὶ εὖνοῦς αὐτῷ ἦν. Ἐρριπυόμενος δὲ πρόσωπόν τι ἐν τινὶ ἔργῳ τοῦ ὑποκριτοῦ τούτου καὶ κατὰ τὴν κοινὴν πάντων ὁμολογίαν θριαμβεύσαντος, ὁ Sarssey ὑπερήφανος ἔγραψε διαπιστῶν τὸ δίκαιον καὶ ὀρθὸν τῆς γνώμης αὐτοῦ τάδε: «Πόσον χαίρω, ὅταν ἔχω δίκαιον, ἔστω καὶ ἐναντίον ἔλου τοῦ κόσμου, ἢ σχεδὸν ἔλου· διότι ἔχω δίκαιον!».

Ἡ Γαλλικὴ-Κωμῶδία κατήρξατο τῶν παραστάσεων αὐτῆς πανηγυρικῶν τῆς Reichenberg εἰπούσης ποιήμα τοῦ διευθυντοῦ κυρίου Clarelle, ἐπιγραφόμενον *Χαιρετισμὸς εἰς τὸ Λονδίνον*, τοῦ δὲ ὄλου θιάσου σχηματίσαντος εἰκόνα ὄραϊαν, ἣς ἐν τῷ βάθει διεκρίνοντο ὁ Schakespeare καὶ ὁ Μολιέρου. Τὸ κοινὸν τοῦ Λονδίνου παρίσταται καθ' ἑκάστην, οὐχὶ ὁμοῦς πάντοτε πληροῦν τὸ θεᾶτρον, διότι τοῦτο εὐρύτατον τυγχάνει ὄν, συγκινεῖται δὲ καὶ χειροκροτεῖ, ἀποδεικνόμενον οὕτως οὐ μόνον τερπόμενον εἰς γαλλικὰ ἔργα, ἀλλὰ καὶ γινώσκον τὴν γαλλικὴν φιλολογοίαν, ἀντιλαμβάνομενον αὐτῶν, ἐν ᾧ οἱ Γάλλοι δὲν δύναται νὰ εἰπωσι, πλὴν ἔργων τινῶν τοῦ Σαίξπηρ, ὅτι γινώσκουσι τὸ ἀγγλικὸν θεᾶτρον καὶ μάλιστα τὸ νεότερον. Τὰ ἔργα ἅπερ διδάσκει ἡ Γαλλικὴ-Κωμῶδία ἐν Λονδίῳ εἶνε καθ' ἑκάστην διάφορα, οὐδὲν ἐξ αὐτῶν ἐπαναλαμβάνεται. Φαίνεται ὅμως ὅτι θὰ ἐπαναληφθῶσι κατ' ἐξαιρέσιν δύο, τὰ μάλιστα θριαμβεύσαντα ἔργα, ἢ περιφήμος *Denise* καὶ οἱ *Effrontés*.

Ἐν Λονδίῳ ἐξακολουθεῖ ἔτι διδάσκουσα ἡ διάσημος ἰταλὶς τραγῳδὸς Signora Eleonora Duse. Αὕτη ὑπεδύσατο ἄρτι τὸ σκῆμα τῆς Nora ἐν τῇ *Maison de rourke*, τοῦ περιωνύμου νορβηγικοῦ δραματικοῦ Ibsen.

Τῆς Γαλλικῆς-Κωμῶδίας ἀπελθούσης εἰς Λονδίον ἔνεκα τῶν ἐπισκευῶν τοῦ θεάτρου, τὰ λοιπὰ γαλλικὰ θεᾶτρα κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, τὴν ἐαρινὴν, καθ' ἣν νέα ἔργα γνωστῶν δραματικῶν οὐδαμῶς ἀναβιβάζονται ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἀλλὰ νεαρῶν, ἐδίδαξαν τρία ἐν τρισὶν ἐξ αὐτῶν μιμοδράματα. Ἐν μὲν ἐβδομῶδι παρεστάθησαν ὁ *Jean Majeux*, μιμοδράμα τρίπρακτον τοῦ κ. Blanchard de la Bretesche μέλους τοῦ κ. Charles Thony, ἐν τῷ θεάτρῳ Folies-Dramatiques, ὁ *Enfant prodigue*, γνωστὸν καὶ ἐνταῦθα, ὡς διδαχθὲν ἐν τῷ Νέῳ Γαλλικῷ Θεάτρῳ, μιμοδράμα τρίπρακτον τοῦ κ. Michel Carré, μέλους τοῦ κ. Wormser, ἐν τοῖς Bouffes-Parisiens καὶ ὁ *Hôte*, τρίπρακτον μιμοδράμα τῶν κ.κ. Michel Carré καὶ Paul Huguonet, μέλους τοῦ κ. Ed. Missa.

Τὰ μιμοδράματα ταῦτά εἶδος δραματικῆς παντομίμας, ἐν ᾧ τὸν λόγον ἀναπληροῦσιν αἱ κινήσεις, τὰ σκηνικὰ καὶ ἡ μουσικὴ. Ὅσοι εἶδον τὸν *Enfant Prodigue* ἐνταῦθα γινώσκουσι τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ δράματος, ὅπερ θριάμβους προσκομίζει πανταχοῦ. Οἱ Παρισίνοι χορτασθέντες τῶν ἄλλων ἐπιζητοῦσι τὸ καινόν, τὸ δὲ καινὸν τοῦτο ἀνεύροισιν καὶ ἐν τῇ ἐπαναλήξει τῆς παντομίμας, ἣς ὁμοῦς ἢ ἐπιτυχία, μεθ' ὅλας τὰς ὀραιοτήτας καὶ τὴν γλυκεῖαν ἐπὶ τὸ πλεῖστον μουσικὴν αὐτῆς, οὐδαμῶς ἔσται διαρκής. Τὸ τοιοῦτο δύναται νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς τις ἐξαψίς, ἣ τις ἐπὶ βραχὺν χρόνον διαρκεῖ, παρέρχεται ταχέως, ὑποχωρεῖ μετὰ σεβασμοῦ πρὸ τῆς διαρκοῦς λάμψεως καὶ τοῦ μεγαλείου τῶν ἄλλων. Τὰ ἔργα, ἅπερ δὲν φέρουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὸν τύπον ἐκείνον τῆς τελειότητος, τοῦ ἀληθῶς καλοῦ καὶ ὀραίου, ἐπὶ βραχὺν χρόνον ἀνθοῦσι, τῷ χρόνῳ δὲ παρέρχονται καὶ καταρρέουσι. Τοιαῦτά εἶσι καὶ τὰ ἡμέτερα τυχαίως κληθέντα κωμειδύλλια, οἱ Μπαρμπιὰ Δι-

νάροδοι δηλ. τὰ Μαρούλια, τὰ Πράσινα φουστάνια κτλ. κτλ.

ΧΡΟΝΙΚΑ. — Παρ' ἡμῶν οὐδὲν ἔν γε τῶ παρόντι ἔχομεν θεάτρον τὸ θερινὸν θεάτρον τοῦ κήπου τῶν Μνηματακίων ἀργεῖ, προτίθεται δὲ νὰ λειτουργήσῃ προσεχῶς, ἀφικνουμένου τοῦ θιάσου, ὅστις ἐδίδαξε κατὰ τὸν χειμῶνα ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Ὀμοιοίας, τοῦ κ. Stravolo, θιάσου ἰταλικῶ μελοδραματίων. Περὶ τοῦ θιάσου τούτου εἴπομεν τὴν γνώμην ἡμῶν ἐν τῇ Ἐπιθεωρήσει τῆς 7 μαρτίου (τεύχ. 20). Ἄλλ' ἐλέγχθη ἡμῶν ὅτι μετερρυθμίσθη διὰ τῆς προσλήψεως νέων ὑποκριτῶν καὶ ἰδιῶ ὑποκριτριῶν. Εὐχόμεθα τοῦτο. Ἀγγελοῖ ἐπὶ τῶν τοίχων ἀγγέλλουσι τὴν προσεχῆ ἀφιξίν τοῦ ἰταλικῶ θιάσου μελοδραματίων τοῦ κ. Λαμπρούνα, ὅστις διδάσκει νῦν ἐν Ἀθήναις, διδάξαντος δὲ ἐνταῦθα ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θερινοῦ θεάτρου τῆς Ὀμοιοίας. Οὐδὲν περὶ αὐτοῦ ἐκ τῶν προτέρων δυνάμεθα εἰπεῖν, διότι οὐδὲν γινώσκομεν.

— Τὰ περὶ τοῦ Falstaff τοῦ Βέρδη ἐξακολουθοῦσι. Ἀναγράφεται δὲ νῦν ὅτι ὁ ἦρωσ τοῦ Σαικσπέρου πολλάκις μέχρι τοῦ νῦν ἐπερίκλυσε τοὺς μελοποιούς. Οὕτως ὁ Ritter τὸ 1794 ἐμελοποίησεν ἔργον φέρον τὴν αὐτὴν ἐπιγραφὴν τῆς Κομωδίας τοῦ Σαικσπέρου τῶν Joyeuses commères de Windsor, εἶτα ὁ Salieri ἔδωκε Falstaff τινὰ ἐν Βιέννῃ κατὰ τὸ 1798, ἀκολούθως ὁ Nicolaï, μετ' αὐτὸν ὁ Abolphe Adam, ὅστις ἔγραψε Falstaff τινὰ διὰ τὸ Λυρικόν-Θεάτρον κατὰ τὸ 1856, τέλος δὲ ὁ Balfe, ὁ συγγραφεὺς τῆς Bohemienne. συνέθετο κατὰ τὸ 1838 Falstaff τινὰ ἐπίσης, οὗτινος ἡ ἐκτέλεσις, ὑπὸ διασήμεων ὑποκριτῶν γενομένη, ἔτυχε ἐκτάκτου ἐπιτυχίας.

— Κατ' αὐτὰς ἐδιδάχθησαν οἱ Ἀριστὰὶ τοῦ Schiller ἐν Ἰένῃ τοῖς Γερμανίας, ἡ δὲ διδασκαλία αὕτη παρουσίασε τὴν ἐξῆς πρωτοτυπίαν. Κατὰ τι προνόμιον αἱ ἔδραι τῆς δρχήστρας, πεφυλαγμέναί τοῖς μέλεσι τοῦ πανεπιστημίου, κατελήφθησαν ὑπὸ τῶν φοιτητῶν αὐτοῦ, φερόντων τὴν ἐθνικὴν στολὴν. Κατὰ τὴν ἄρσιν τῆς αὐλαίας σῶμα νέων ἐγείρεται καὶ ᾄδει τὸν ἐθνικὸν ὕμνον ἐν εἶδει χαιρετισμοῦ πρὸς τὴν οἰκεγένειαν τοῦ μεγάλου δουκὸς τῆς Βαυαρίας, ἧτις ἐκάθητο ἐν τινι θεωρείῳ. Ἡ παράστασις ἤρξατο. Ἄλλὰ καθ' ἣν στιγμήν οἱ ὑποκριταὶ ἐμελλον νὰ ἄσωσιν ἄσμα τι φερόμενον ἐν τῷ δράματι, ὁ πρόεδρος τῶν φοιτητῶν ἐγείρεται καὶ κινῶν τὰς χεῖρας κράζει: Σιγή! Ἡμεῖς θὰ ψάλωμεν τὸ ἄσμα τοῦτο!» Οὕτως οἱ φοιτηταὶ ἐν χορῷ ψάλλουσι τὸ ἄσμα, οἱ δὲ ὑποκριταὶ ἀναμένουσιν ἔχοντες τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας.

Ἄμα δὲ τῷ τέλει τοῦ ἄσματος, ὁ πρόεδρος διέταξεν ἐν μεγαλοπρεπέει:

«Σιγή! τὸ δράμα δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ». Τότε οἱ ὑποκριταὶ συνεχίζουσι τὸ δράμα μέχρι τοῦ δευτέρου ἄσματος.

«Σιγή! ἐπέταξεν αὐθις ὁ ἀρχηγὸς τῶν φοιτητῶν, ἡμεῖς θὰ ψάλωμεν τὸ ἄσμα τοῦτο. Οἱ ὑποκριταὶ αὐθις ἀπρακτοῦσι. Τὸ τοιοῦτον ἐπανελήφθη δι' ἕκαστον ἄσμα τῶν τοῦ δράματος, ἡ δὲ ἐσπερὶς ἔληξε διὰ τοῦ ἐθνικοῦ ὕμνου, ἐπαναληφθέντος ἐν χορῷ.

Τὸ τοιοῦτόν ἐστὶ προνόμιον τῶν σπουδαστῶν, ὅπερ ἐξεχωρήθη αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Καρόλου-Αὐγούστου, τοῦ δουκὸς τῆς Σαξωνίας-Βαυαρίας, ζῶντος τοῦ Σιλλέρου. Τοῦ δὲ προνομίου τούτου ἦδη ἐγένετο γρη῏σις.

— Ἡ κυρία Πάττη μελετᾷ νῦν νέον μελοδράμα, οὗτινος αὕτη ὑποδοθήσεται τὸ κυριώτατον πρόσωπον (σχῆμα καλογραίας) ἐν Ἀμερικῇ κατὰ τὸν ἐπιόντα χειμῶνα. Τὸ μελοδράμα ἐπιγράφεται

φεται Γαθριέλλα, οὗτινος τὰ μὲν ἔπη ἀνήκουσι τῶ ἀμερικανῶ δημοσιογράφῳ Charles A. Byrne, τὸ δὲ μέρος τῶ κ. Pizzi, μελοποιῶ ἔργου ἄσπι στεφθέντος ἐν Βολωνίᾳ.

— Καὶ πάλιν ποιούμεθα λόγον περὶ τοῦ ἠμοθενοῦς ὄψωνος κ. Ἰωάννου Ἀποστόλου, διότι καὶ πάλιν ἐπαινετικὰ περὶ αὐτοῦ ἐγράφησαν ἐν τῷ ἰταλικῷ ἸΘ' αἰῶνι ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς εὐεργετικῆς αὐτοῦ καθ' ἣν ἐδιδάχθησαν ἡ Cavalleria Rusticana καὶ τινὰ ἀποσπάσματα μελοδραμάτων. Ἡ ἐπιτυχία τῆς παραστάσεως ἦν πράγματι λαμπρά. Ὁρίζον δὲ ἀληθῆ ἦρατο ὁ κ. Ἀποστόλου, ὅστις προσηγάθησαν δῶρα τε πολύτιμα καὶ ἄλλα.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Παρὰ πάντα τὸν τοσοῦτον ἀμείλικτον ὄσον καὶ ἀδικαιολόγητον, καὶ ἄσκοπον δ' ἐπὶ πᾶσι πόλεμον, ὃν ἡ συνθησπισμένη ἀντιπολιτευσίς διεξάγει κατὰ τῆς κυβερνήσεως Σωτηροπούλου-Ράλλη ὡς ἀθετησάσης τοὺς συνταγματικούς τύπους ἐν τῇ διομολογίσει τῆς οικονομικῆς συμβάσεως, παρὰ τὰς ἀπειλάς, ἃς ἐναντίον αὐτῆς τε καὶ τῶν παρασχόντων τὸ ἀναγκαῖον κύρος αὐτῶν εἰς πραγμάτωσιν τοῦ διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης συναπτομένου δανείου ἐξაკαντίζουσι τὰ ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις τῆς πολυσχιδοῦς ἀντιπολιτευσέως γράφοντα ὄργανα τοῦ ἀπτικοῦ τύπου— ἀγνοοῦμεν τῇ ἀληθείᾳ τί προτείνοντα ἀντὶ τῶν γενομένων, ἀφοῦ τὰ γινόμενα ἦν ἡ εὐπρεπεστάτη τῶν ὑπολειπομένων δύο διεξόδων, τῆς ἐτέρας οὐσῆς τῆς ἀπροκαλύπτου χρεωκοπίας μετὰ τῶν ἀτιμωτικῶν ἐπακολούθων αὐτῆς—, παρὰ τὸν ἀδικον, λέγομεν καὶ ἄσκοπον τοῦτον πόλεμον ἡ κυβερνήσις ἐξακολουθεῖ ἀπαράχωσ παρασκευάζουσα τὰ νομοσχέδια, ἅτινα θὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὴν Βουλὴν, ὅταν συγκαλέσῃ αὐτήν, δι' ὃν δὲ θὰ ἐπεχειρεῖ τὴν περαιτέρω ἐπιδίωξιν τοῦ ἔργου, οὐ ἤρξατο διὰ τῆς διομολογήσεως τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος συμβάσεως. — Τὰ μέτρα ταῦτα οὐπω ἐγνώσθησαν ἐν λεπτομερείᾳ, γενικῶς ὅμως εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀποτελοῦσι σειράν οἰκονομῶν διὰ καταργήσεως τῶν θέσεων τῆς πολυτελείας καὶ θεσπισμῶν τοῦ μονοπωλείου τοῦ καπνοῦ, περὶ οὗ σπουδαῖα ἦδη προτάσεις ὑπεβλήθησαν τῷ ὑπουργεῖῳ. — Εἶναι πιθανώτατον— τοῦτο τοῦλάχιστον ἀποδεικνύεται ἐξ ὅσων εἴπομεν περὶ τῆς στάσεως τῶν ἀντιπολιτευτικῶν μερίδων— ὅτι τὸ ὑπουργεῖον οὐδὲ ἐν τῶν μέτρων τούτων θὰ ἰδῆ κυρούμενον ὑπὸ τοῦ κοινοβουλίου, ἡ πλειονοψηφία τοῦ ὁποίου παρὰ τὰς περὶ τοῦ ἐναντίου ἐλπίδας τῶν κυβερνητικῶν κύκλων θὰ καταψηφίσῃ αὐτοῦ κατὰ τὴν πρώτην πρὸ αὐτοῦ ἐμφάνισιν τῶν ὑπὸ τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ἄνακτος κληθέντων ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἀνδρῶν, ἀλλ' ἐξ ἴσου πιθανὸν ἐπακόλουθον τῆς καταψηφίσεως ταύτης δύναται νὰ λογισθῆ οὐχὶ ἡ πρόσκλησις τῶν πλειονοψηφούντων, ἀφοῦ διὰ τῆς ἀποχωρήσεως αὐτῶν παρητήσαντο τὴν ἐντολήν, ἣν ἀνέθετο αὐτοῖς ἡ χώρα, ὅτε ἀνηγόρευεν αὐτοῖς παντοδυνάμοις κυβερνήτας, ἀφοῦ τὸ πρόγραμμα, ὅπερ ἐκλήθησαν ὅπως ἐφαρμόσωσιν, ὡμο-

λόγησαν διὰ τῆς φυγομαχίας αὐτῶν ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμόσωσιν, ἀλλ' αὕτη ἡ διάλυσις τοῦ κοινοβουλίου, ὅπερ, πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ὑπὸ τῶν ἐκλογέων συγκροτηθέν, δύναται εὐλόγως νὰ θεωρηθῆ ὡς παρασυρθὲν ὁμοίως ἐν τῇ πτώσει τῆς κυβερνήσεως, ἧτις ἐκέκλιτο νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπὸν τοῦτον.— Τότε μόνον ἠδύνατο ν' ἀποδοθῆ τὴν ιδιότητά ταύτην, ὅταν θεωρήσῃ τὸ ἐνεστὸς ὑπουργεῖον ὡς ἐκπροσωποῦν τὰς ἀρχάς, ὧν ὑπερεψήφισον οἱ ἐκλογεῖς τῆς 3 μαΐου, ὅπερ ὅμως, καθ' ἣ προείπομεν, λίαν ἀμφίβολον.— Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὑπουργείου, τοῦτο μένει ἐτι ἐκκρεμές· ἡ ἐξεγκωθεῖσα ὅμως ἐπὶ τούτου διαφωνία τῶν κκ. Σωτηροπούλου καὶ Ράλλη δὲν φαίνεται μέλλουσα νὰ λάβῃ τὰς διαστάσεις, ἃς ἡ ἀντιπολιτευσίς ὀνειρεύεται.

Ἐν Βελιγραδίῳ τὰ πράγματα χωρῶσιν ὁμαλῶς κατὰ τὴν ὁδόν, ἣν εὐτόλμως τῇ νυκτὶ τῆς 1ης μαΐου ἐχάραξεν ὁ νεαρὸς τῆς Σερβίας βασιλεὺς. — Ἡ Σκουψίνα μετὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ προεδρείου αὐτῆς, μετὰ τῶν ἑκατὸν εἰκοσι τριῶν δὲ ριζοσπαστικῶν, δέκα προοδευτικῶν καὶ ἐνὸς φιλελευθέρου μελῶν αὐτῆς ἤρξατο τῶν ἐργασιῶν διὰ βασιλικῶ λόγου, ἐν ᾧ ὁ νεαρὸς συνταγματικὸς μονάρχης, ἐκθέμενος τοὺς λόγους, τοὺς ἀναγκάσαντας αὐτὸν νὰ προβῆ εἰς τὴν προμνησθεῖσαν πρωτοβουλίαν αὐτοῦ, ἀνευ τῆς ὁποίας ὄφειλε νὰ βλέπῃ, ὡς εἶπε, κατὰ τὴν ἀνηλικιότητα αὐτοῦ ὑποσκαπτόμενον ὑπὸ τῶν ἀντιβασιλέων τὸν συνταγματικὸν βίον τοῦ ἔθνους, διαπιστώσας τὴν ἐπιδοκιμασίαν, ἧς ἡ πράξις αὐτοῦ ἐκείνην ἔτυχε ἐντὸς τε καὶ ἐκτὸς τῆς Σερβίας, καὶ καταδείξας ὅτι ἡ σωτηρία τοῦ ἔθνους ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς διὰ τοῦ συναλισμοῦ βασιλέως καὶ λαοῦ περιφρουρήσεως τῆς τακτικῆς λειτουργίας τοῦ συνταγματικῶ πολιτεύματος τῆς χώρας, ὑπέσχετο νὰ πράξῃ πᾶν ὅ τι ἀπ' αὐτοῦ ἐξαρτᾶται, ὅπως ἡ Σερβία ἀποθῆ ἄξια τῶν συμπαθειῶν, ὧν ἐν Εὐρώπῃ ἀπολαύει, καὶ μεθ' ὃν ὁ βασιλεὺς ὡμοσε τὸν νενομισμένον εἰς τὸ σύνταγμα τοῦ κράτους ὄρκον τὸ πρῶτον δ' ἔργον αὐτῆς, ὅπερ ἠγγέλθη ἡμῖν, ἦν ἡ εἰς πρώτην ἀνάγνωσιν ἐπιψηφίσις νομοσχεδίου ἐπιτρέποντος τὴν εἰς τὴν Γερμανίαν παραχώρησιν τοῦ ὄρου τοῦ μάλιστα εὐνοουμένου κράτους μέχρι τῆς ἐπικυρώσεως τῆς διομολογημένης πρὸς αὐτὴν ἐμπορικῆς συμβάσεως. — Τὸ ζήτημα τῆς θρυλληθείσης ὡς μελετωμένης ὑπὸ τῶν ριζοσπαστικῶν ἐξέσεως ἀπὸ τῆς χώρας τῶν πρῶν ἀντιβασιλέων κκ. Ρίσσις καὶ Βελιμαρκοβιτς οὐπω ἐθίγη· εὐχόμεθα δὲ χάριν τῆς τελείας κατευνάσεως τῶν πνευμάτων ὅπως τὸ διαλλακτικὸν τῶν νικητῶν πνεῦμα ἀποδείξῃ ὀρθῶς ἔχουσαν τὴν διὰ Βιέννης γενομένην διάψευσιν τῆς περὶ τοιαύτης αὐτῶν προθέσεως ἐιδίσεως. — Τοῦναντίον τὸ ζήτημα τῆς ὀριστικῆς συγκροτήσεως τοῦ ὑπουργείου ἐλύθη κατὰ τρόπον, ἐφ' ᾧ εὐλόγως δύναται νὰ ὑπερηφανεύηται ἡ κρατούσα μερίς. Τοῦ ὑπουργείου δηλαδὴ Δόκιτς, κληθέντος, ὡς γνωστὸν, μετὰ τὴν ἀπέλασιν τῶν ἀντιβασιλέων ἐπὶ τῷ εἰδικῷ σκοπῷ τῆς διεξαγωγῆς ἐλευθέρων καὶ ὅλων ἀνεπιρροστων ἐκλογῶν καὶ εἰλικρινέστατα τὸ ἔργον τοῦτο ἐκπληρώσαντος, ὑποβαλόντος μετὰ τὴν πλήρη τῆς Σκουψίνας συγκρότησιν τὴν παραίτησιν αὐτοῦ τῷ βασιλεῖ, οὗτος οὐ μόνον αὐτῷ αὐθις τῷ κ. Δόκιτς ἀνέθετο τὸν σχηματισμὸν τῆς νέας κυβερνήσεως,

ἀλλὰ καὶ τὸν ὑπ' αὐτοῦ ὑποβληθέντα αὐτῷ κατάλογον ἀπεδέξατο ὡς εἶχε, περιλαμβάνοντα δηλαδὴ τὰ αὐτὰ πρόσωπα, πληροῦντα δὲ τὴν διὰ τῆς παραίτησεως τοῦ προοδευτικοῦ ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν κ. Φρανάσοβιτς κενωθεῖσαν θέσιν διὰ τοῦ τέως ἐνταῦθα προεδρευτοῦ στρατηγοῦ Σάββα Γροῦιτς, ἀνδρὸς ριζοσπαστικοῦ, ἀνακριτῶν ἀποδειχθέντων πάντων τῶν θρυλληθέντων περὶ τῆς τῷ κ. Γαρασανιν ἀναθέσεως τοῦ χαρτοφυλακίου τούτου. Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἀντικατάστασις ἔχει τοῦτο τὸ σπουδαῖον, ὅτι ἀποδεικνύει διασκεδασθεῖσαν τέλεον τὴν τέως ὑψισταμένην δυσπιστίαν τοῦ Στέμματος πρὸς τοὺς ριζοσπαστικούς ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τῆς χώρας, ἧτις τὸ πρῶτον νῦν ἀνατίθεται αὐτοῖς. — Ἐτερον εὐάρεστον ὑπάρχει ἡ λήξις τῶν πρὸς διομολογήσιν τοῦ σερβικοῦ δανείου τῶν 42 ἑκατομμυρίων διαπραγματευσέων. Γάλλοι, Γερμανοὶ καὶ Αὐστριακοὶ κεφαλαιοῦχοι, συνδικάτων καταρτίσαντες, ἀνέλαβον τὴν ἐκδοσὴν τοῦ δανείου τούτου, ἡ ἐπιτυχία δὲ αὐτοῦ θὰ συντελέσῃ μεγάλως εἰς τὴν καὶ ὑπὸ τὴν οἰκονομικὴν ἐποψίν ἀνόρθωσιν τῶν σερβικῶν πραγμάτων.

Ὁ πρίγκιψ τῆς Βουλγαρίας Φερδινάνδος ἀποδημεῖ αὐθις εἰς τὴν Ἑσπερίαν ἀνθηγεμόνα κατὰ τὰ εἰωθότα καταλιπὼν τὸν πολύμπτιν αὐτοῦ πρωθυπουργόν, ὅπως νέας αὐτῷ ὑποδοχάς, διπλωτικὰς τῆς βουλγαρικῆς εὐγνωμοσύνης ἐπὶ ταῖς τροποποιήσεσι τοῦ θεμελιώδους νόμου τῆς ἡγεμονίας παρασκευάσῃ αὐτῷ ἐπανακάμπτοντι. — Ἡ ἐκδρομὴ αὕτη παρέσχεν ἀφορμὴν εἰς τὴν διάδοσιν, ἐπικυρουμένην ἄλλως τε καὶ ὑπὸ τῶν ἐκ Βουκουρεστίου εἰδήσεων, καθ' ἣν ὁ πρίγκιψ ἐπιστρέψων θὰ ἐπισκεθῆ ἐν Σινάια τὸν βασιλέα τῆς Ρουμανίας Κάρολον. Τὸ πρᾶγμα οὐδὲν ἔχει τὸ ἀπίθανον, τοῦ βασιλέως Καρόλου συνωδῶ ταῖς περὶ ἐξωτερικῆς πολιτικῆς ἀρχαῖς αὐτοῦ διατηροῦντος πρὸς τὴν βουλγαρικὴν ἡγεμονίαν σχέσεις στενωτέρας ἢ τὸ ἕτερον ὁμορον βασιλεῖον, ἡ Σερβία, ἡ στάσις τοῦ ἐν Σοφίᾳ ἀντιπροσώπου τῆς ὁποίας κατὰ τὴν ἀφιξίν τοῦ πριγκιπικοῦ ζεύγους πικρότατα ἐσχολιᾶσθαι ὑπὸ τοῦ βουλγαρικοῦ τύπου, ἐξ οὗ ἡ Σφοδρὰ ἰδία νέον ὑβριστικώτατον κατ' ἀνωτέρων ἐν Σερβία προσώπων γράψασα ἄρθρον, προῦκάλεισε διπλωματικὸν ἐπεισόδιον.

Ἐν τῇ τῆς Ἑσπερίας πολιτικῇ κινήσει τὴν πρώτην θέσιν ἐξακολουθεῖ κατέχουσα ἡ ἐκδοσις τῶν γενικῶν ἐν Γερμανίᾳ ἐκλογῶν, διαπιστώσασα ψεῦσιν μὲν τῶν ἐλπίδων, ἐφ' αἷς διελύετο τὸ πρῶτον κοινοβούλιον περὶ καταρτισμοῦ ἐπαρκοῦς πλειονοψηφίας εὐνοικῶς πρὸς τὸ στρατιωτικὸν νομοσχέδιον διακειμένης, πρόοδον δὲ σπουδαῖαν τῆς σοσιαλιστικῆς μερίδος, ἧτις ἐν τῷ νέῳ κοινοβουλίῳ ἀποτελέσει τὴν σπουδαιωτάτην μετὰ τὸ καθολικὸν Κέντρον δύναμιν. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἰδίᾳ φαινόμενον διεγείρει εὐλόγως τὴν γενικὴν προσοχὴν, παρατηρουμένης τῆς ἐπιρροῆς, ἣν ἀπεδείχθησαν ἔχοντες οἱ σοσιαλισταὶ ἐν τοῖς πολυανθρωποτάτοις κέντροις τῆς αὐτοκρατορίας. Ἐν Βερολίῳ π. χ. ἐν δυτὶ μὲν διαμερισματικῶν ὀριστικῶν νίκην οἱ κ.κ. Σίγγερ καὶ Αἰμπικνεχτ, ἐν τέσσαρσι δὲ ἄλλοις μετὰ σπανίας καρτερίας οἱ σοσιαλισταὶ ἠμψεδήτησαν αὐτὴν καὶ σχετικῶς ἐκράτησαν, μέλλοντες πιθανῶς καὶ νὰ νικηθῶσιν ὀρι-

στικῶς κατὰ τὴν ἐπαναληπτικὴν ἐκλογὴν, αὐτοῦ τοῦ περικλητοῦς Βίρχωφ ἠττηθέντος ἥδη ὑπὸ ἀφανοῦς σοσιαλιστοῦ ἀντιπάλου, καὶ τοῦ Μούγγελ δὲ καὶ Μπάουμπαχ ὑπολειφθέντων τῶν τῆς αὐτῆς ἀποχρώσεως ἀνθυποψηφίων. Ὡσαύτως ἐν δυσι τοῦ Ἀμβούργου διαμεριδύμασιν ἐνίκησαν οἱ σοσιαλισταί, καὶ ἐν ἐνὶ δὲ τοῦ Μονάχου κραταίαν δὲ κατήγαγον νίκην ἐν Νυρεμβέργῃ, Φύρθη καὶ Δεσσαυία, ἐπικρατήσαντες σχετικῶς, ἀλλὰ μὴ συγκεντρώσαντες τὴν ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν ἐν Βυρτσβούργῃ, ἐν Φραγκφούρτῃ, ἐν Καινιξβέργῃ, ἐν Μαγχαίμφ ἐν Δρέσδη, ἐν Λειψία, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Στρασβούργῃ τοῦ ἀγῶνος ἐπαναληφθησομένου μεταξὺ σοσιαλιστοῦ, τοῦ κ. Μπέμπελ, καὶ ὑποψηφίου τοῦ ἐθνικοῦ λεγομένου κόμματος. Καὶ ὡς πρὸς τὰς στρατιωτικὰς μὲν αὐτῆς μεταρρυθμίσεις ἢ κυβερνήσεις κατὰ τὰς ἐκ Βερολίνου εἰδήσεις, κατιδοῦσα τὴν πλάνην αὐτῆς, βουλευεται νὰ διαπραγματευθῆ πρὸς τὴν μερίδα τῶν καθολικῶν, μὴ ἀποκρούουσαν ἀπολύτως πᾶσαν τοῦ ἐν εἰρήνῃ καταστατικοῦ τοῦ στρατοῦ αὔξησιν, συγκαταβαίνουσα εἰς τινὰς παραχωρήσεις, ἅς τέως ἐπιμόνως ἤρνεϊτο, μηδὲ τολμῶσα δευτέραν τοῦ κοινοβουλίου διάλυσιν ὡς πρὸς τὸν ἀπὸ τῆς αὔξήσεως δὲ τῶν σοσιαλιστικῶν δυνάμεων κίνδυνον βουλευεται τὴν ριζικὴν μεταρρυθμίσιν τοῦ συστήματος τῆς καθολικῆς ψήφοφορίας, ἥτις θεωρεῖται ὡς διευκολύνουσα τὴν ἀνάπτυξιν τῶν προοδευτικῶν ἐν τῇ χώρα στοιχείων. Ἀλλ' ἂν διὰ τῆς ὑποχωρήσεως ἐπιτυχάνουσα στρατιωτικῶν τινῶν μεταρρυθμίσεων, περιορίζουσάν τούλάχιστον τὴν φιλοτιμίαν τῆς κυβερνήσεως, αὕτη δύναται ἀναμφισβητήτως νὰ ἐξέλθῃ τῆς ἀδιεξόδου, ἣν ἐδνημιούργησεν ἑαυτῇ, πεισμόνως τέως ἀπαιτοῦσα ἢ πάντα ἢ οὐδὲν, ἢ ἀποτροπὴ τῶν ἐπακολούθων τῆς γιγαντιαίας τῶν σοσιαλιστῶν προόδου διὰ τῆς καταλύσεως τῆς καθολικῆς ψήφοφορίας εἶνε ἔργον πολλῶ δυσχερέστερον, δυνάμενον μάλιστα, ἐν ἡ περιπτώσει, τῆς ἀποπειράς ἀποτυχανούσης ἐν τῷ κοινοβουλίῳ, ἐπεδιώκετο αὐτεπαγγέλτως ἢ ἐφαρμογῇ τῆς σπουδαίας ταύτης μεταρρυθμίσεως. ν' ἀποβῆ ἀφελγηρία σοβαρωτάτων ἐσωτερικῶν γεγονότων, δυνάμενων τούτων αὐτῆς νὰ προκαλέσῃ σοβαρώτερα ἐπι ἐξωτερικά.— Ἀτυχῶς τινὲς τῶν πατέρων τοῦ γαλλικοῦ ἔθνους δὲν κατανοοῦσιν ἐπαρκῶς τὴν τροπὴν ταύτην, ἣν λαμβάνουσι τὰ πράγματα τῆς παρὰ τὰ μεθόρια αὐτῶν ἀντιπάλου αὐτοκρατορίας, δὲν λαμβάνουσιν ὑπ' ὄψει τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν θὰ ἐπεζητεῖτο ἢ ἐξουδετέρωσις τῆς τοιαύτης ἐσωτερικῆς καταστάσεως διὰ τῆς περισπάσεως τῆς προσοχῆς τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους εἰς ἐξωτερικά πράγματα οὕτω δὲ ὁ πεπολιτισμένος κόσμος παρέσθῃ αὐτῆς θεατῆς σκανδαλωδεστάτων ἐν τῷ γαλλικῷ κοινοβουλίῳ σκηνῶν, καθ' ἃς αἱ βαρύταται κατηγορίαι ἐξηκοντίσθησαν κατ' ἀλλήλων ὑπὸ γάλλων βουλευτῶν, ἀναμυθθέντων καὶ τῶν ὀνομάτων ξένων μεγάλων κρατῶν καὶ ξένων πρεσβειῶν, κατηγορίαι δὲ, ἅς ἐστιγματίσει μὲν ὡς στρυγερὰς σικοφαντίας ἢ πλειονοψηφία τῆς Βουλῆς, ἀλλ' ὧν ἐν τούτοις ἐπελάβετο ἢ εἰσαγγελία πρὸς πληρεστέραν τῆς ἀληθείας ἐξακρίβωσιν.— Σχετικῶς πρὸς τὰς γαλλορωσικὰς σχέσεις, ἔχομεν τὴν ὑπογραφήν τῆς περὶ φορολογίας τοῦ εἰς Γαλλίαν εἰσαγομένου ρωσικοῦ πετρελαίου συμβάσεως, εὐνοούσης λίαν τὸ ρωσικὸν τοῦτο προϊόν,

ἀντὶ ἴσων εὐνοϊκῶν ὄρων παρεχομένων ὑπὸ τῆς Ρωσίας εἰς τὰ προϊόντα τῆς παραδινῆς βιομηχανίας. Πρὸς τούτοις ἔχομεν τὸ χαρακτηριστικώτατον τῶν δυναπτῶν τὰς δύο μεγάλας Δυνάμεις ἀδελφικῶν σχέσεων γεγονός, ὅτι ἡ γαλλικὴ κυβερνήσις, ἡ τέως ἦν ὀριστικῶς δεδογμένη ἢ ἐκ Πετροπολέως εἰς Λονδίνον μεταθεσίς τοῦ πρεσβευτοῦ αὐτῆς κόμπος Μοντεμπέλου, ἐνδιδοῦσα προφρόνως ταῖς σχετικαῖς παρακλήσεις τῆς ρωσικῆς, κατέλιπε τὸν παρὰ τῇ αὐτῇ τοῦ τσάρου ἀντιπρόσωπον τῆς Δημοκρατίας ἐν τῇ προτέρῃ θέσει αὐτοῦ.— Ἐν Αὐστρία, ὡσεὶ μὴ ἤρουν οἱ ἀπὸ τοῦ ἐνδημοῦντος φυλετικοῦ ἀνταγωνισμοῦ κίνδυνοι τῆς ἐσωτερικῆς ἡσυχίας τοῦ κράτους, ἤρξατο καὶ ἄλλη τις κίνησις, ἡ ὑπερ τῆς καθολικῆς ψήφοφορίας, τοῦ πολιτικοῦ γάμου καὶ τῆς ἐκλαϊκώσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἥτις, καὶ καταστειλλομένη προσωρινῶς, ἐπαγγέλεται ἐν τῷ μέλλοντι πράγματα τοῖς διέπουσι τὰς τύχας τῆς δυναδικῆς μοναρχίας. Κατὰ τὰ ἄλλα αἱ ἀντιπροσωπεῖαι, ἀποδεξάμεναι ἄνευ τροποποιήσεως τινος τὸν στρατιωτικὸν καὶ τὸν ναυτικὸν προϋπολογισμὸν τῆς κυβερνήσεως, ἐξέφρασαν τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῶν πρὸς τὸν κόμπα Καλνὸκην καὶ ἐπέραναν τὸ ἔργον αὐτῶν, τοῦ αὐστρουγγου ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν ἐπισφραγίσαντος τὰς προσφάτους πολυκρότους αὐτοῦ δηλώσεις πρὸς τὴν Ρωσίαν καὶ εἰρήνης διὰ νέων τοιούτων ἐν συνεντεύξει πρὸς Οὐγγρου βουλευτῆς, οὗς ἐβεβαίωσεν ὅτι ἐκ τῆς προσφάτου αὐτοῦ μετὰ τοῦ κ. Γίερς ἐν Βιέννῃ συνεντεύξεως ἐπεισθῆ ὅτι ἡ Ρωσία δὲν ἐπιθυμεῖ τὸν πόλεμον καὶ ἀναμένει μὲν καὶ ἐπιβλέπει τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἰλλυρικῶν πραγμάτων, οὐδὲν ὅμως αὐτὴ θὰ πράξῃ πρὸς ἐπίσπευσιν τῆς λύσεως.— Ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ τοῦ ἱρλανδικοῦ νομοσχεδίου συζήτησις κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην δὲν προώδευσε μεγάλως, μεταξὺ ὧν εἰχομεν γνωμοδοτήσιν τινὰ τοῦ κ. Γλάδστονος περὶ τοῦ κρατοῦντος συστήματος τῆς ἐνόπλου εἰρήνης οὐκ ἀναξίαν λόγου. Ὁ τῶν φιλελευθέρων ἡγέτης, ἀφορμὴν λαβὼν ἀπὸ τῆς προτάσεως Κρέμερ, ἐκφραζούσης τὴν εὐαρέσκειαν τοῦ ἀγγλικοῦ κοινοβουλίου ἐπὶ τῷ ὅτι τὸ Σενέδριον τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἐπέτρεψε τῷ προέδρῳ τῆς Δημοκρατίας νὰ προσκαλέσῃ καὶ τὰς ἄλλας κυβερνήσεις νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ἰδρυσιν παγκοσμίου Ἀρείου Πάγου πρὸς τὴν διὰ διαιτησίας ἐπίλυσιν τῶν διεθνῶν διαφορῶν καὶ δηλώσας ὅτι πολλάκις ἢ ἀγγλικὴ κυβερνήσις εἰργάσθη πρὸς τοιοῦτόν τινα σκοπὸν, ἀπροκαλύπτως ἐμέμηξο τὴν κρατοῦσαν στρατοκρατίαν ὡς διακυβεύουσαν μᾶλλον ἢ περιφρουροῦσαν τὴν εὐρωπαϊκὴν εἰρήνην. Τὸ κακὸν μόνον εἶναι, ὅτι οἶα φαίνεται ἐκ τῶν λόγων τοῦ κ. Γλάδστονος μελετωμένη ἢ συγκρότησις τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀμφικτυονίας, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι θὰ κατορθοῦτο αὕτη, δὲν θ' ἀνταπεκρίνετο εἰς τὸν προορισμὸν αὐτῆς, ἄτε ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ δικαίου τοῦ ἰσχυροτέρου, διαφαινομένου ἐν τῇ συγκροτῆσει τοῦ συνεδρίου τούτου οὐχὶ ἐξ ἀντιπροσώπων πάντων τῶν ἐθνῶν, περὶ τῶν συμφερόντων καὶ τῶν διαφορῶν τῶν ὁποίων θ' ἀπεφαινετο τελεσιδικῶς, ἀλλ' ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν μεγάλων μόνον Δυνάμεων, οἵτινες θὰ ἐπέβαλλον τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν τοῖς μικρότεροις ἔθνεσι, ρυθμίζοντες, ἐννοεῖται, τὰ συμφέροντα τούτων κατὰ τὰ ἴδια μᾶλλον ἢ κατὰ τὸ ἀπόλυτον δι-

καιον συμφέροντα. Τοιαύτη τῆς εἰρήνης ἐξασφάλισις θὰ συνεῖχε μὲν ἐπὶ τινα καιρὸν τοὺς πόθους καὶ τὰς ἀξιώσεις τῶν μικρότερον, δὲν θὰ ἤρην ὅμως ριζικῶς τὴν πηγὴν τῶν διαφορῶν, ἥτις ἐν τῇ πρώτῃ εὐκαιρίᾳ θ' ἀπέβαινε πηγὴ γρίξεων.

M. E. M.

**ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Κ. ΣΟΥΤΣΟΥ**

Ὁ κ. Γρηγόριος Κ. Σούτσος ἰδρύει ὠφέλιμον ὄντως ἀγῶνα φιλοσοφικόν, ἀπευθύνας ἐπὶ τούτῳ ὠραίαν καὶ πλήρη εὐγενῶν αἰσθημάτων καὶ ὀρθῶν ἰδεῶν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν πρύτανιν τοῦ ἐν Ἀθῆναις Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἰωάννην Πανταζίδην. Τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, δι' ἧς δηλοῦνται ὅ τε σκοποὶ καὶ οἱ ὅροι τοῦ ἀγῶνος, οὐχὶ ἄσκοπον ἠγοῦμεθα νὰ παραθέσωμεν ἐν ταῦθα τὸδε τὸ ἀπόσπασμα :

«Ὅθεν τούτων ἐνεκα τῶν λόγων πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ φιλοσοφικοῦ πνεύματος ἐν Ἑλλάδι θέλων καὶ ἐγὼ νὰ συντείνω, κύριε πρύτανι, εὐχαρίστως ἀνακινῶ ὑμῖν ἐπιπροθέμει νὰ ἰδρῶσω διαγώνισμα καθαρῶς φιλοσοφικόν. Τὴν ὀρισμένην ταύτην ἀπόφασίν μου παρακαλῶ ὑμᾶς νὰ γνωστοποιήσητε εἰς τὴν φιλοσοφικὴν σχολὴν τοῦ ἐθνικοῦ ἐν Ἀθῆναις πανεπιστημίου, κρίνω ἐπαρκῆς νὰ προσέσω ὅτι θὰ ἠγχομένη ἵνα τὸ τιθέμενον πάντοτε φιλοσοφικὸν διαγώνισμα περιστρέφηται εἰς τὴν πλατωνικὴν ἰδίαν φιλοσοφίαν καὶ εἰς τὰ ἐκ ταύτης προκύψαντα φιλοσοφικά συστήματα, διότι οἱ νεώτεροι Ἑλληγες τὸν θεῖον Πλάτωνα, τὸν ἀκραίον ἡ δημιουργὴν τοῦ ἰδεαλισμοῦ καὶ μύστην, προσκνησάμενοι ὡς ἠθικὸν ὁδηγὸν ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ αὐτῶν ἐρευνῇ, βεβαίως δὲν θὰ μεταμεληθῶσι. Γινώσκω ὅμως ἐπίσης ὅτι οὐδὲν σύστημα, οὔτε ἐπιστημονικόν, οὔτε φιλοσοφικόν, ἀνεπτύχθη καὶ ἐτελειοποιήθη ἄνευ σφοδρᾶς ἀντιδράσεως, ὅτι δὲ εἰς τὸ θετικὸν ἀντιτίθεται, κατὰ φυσικὸν τῆς προόδου νόμον, τὸ ἀρνητικὸν ὡς ἐκ τῆς ἀντιδράσεως καὶ ἀντιθέσεως τούτου γεννᾶται πάλιν τὸ ἐκλεκτικόν, τὸ μέσον, τὸ ἀείποτε σχετικῶς ἄριστον, ἀφίημι εἰς τὴν φιλοσοφικὴν σχολὴν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ὀρίξῃ αὐτὴ ἐκάστοτε τὸ φιλοσοφικὸν διαγώνισμα, ἐκλέγουσα τὸ θέμα ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς καθόλου φιλοσοφίας, ὅπως ἂν κρίνῃ προσηγορώτερον καὶ συντελεστικώτερον εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν τῶν Ἑλλήνων πρόοδον. Ἐνεκα δὲ τούτου καθαρῶς Ἑλληγες πρέπει νὰ μετέχωσι τοῦ ὑπ' ἐμοῦ ἰδρυσμένου φιλοσοφικοῦ διαγωνίσματος.»

Τὸ φιλοσοφικὸν τοῦτο διαγώνισμα ἐσχεὶ ἀνάγκη νὰ φέρῃ τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ ἰδρυτοῦ αὐτοῦ, δηλαδή Φιλοσοφικὸν διαγώνισμα Γρηγορίου Κωνσταντίνου Σούτσου.»

Ἰδρῶσαν τὸ ἐν λόγῳ φιλοσοφικὸν διαγώνισμα καταπίθημις εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου, ὡς διαρκῆ παρακαταθήκην δραχμῶν εἴκοσι χιλιάδας, ὡς τὸ ὑπ' ἡ γραμμῆτιον δηλοῖ, ἵνα οἱ τόκοι τοῦ κεφαλαίου τούτου χρησιμεύωσι διὰ παντὸς πρὸς βράβεισιν τοῦ νικητοῦ, τύπωσιν τοῦ βραβευομένου ἔργου καὶ ἀποζημιώσιν τῆς ἀγωνοδίκου ἐπιτροπείας. Τὸ γέρας ἔσται χιλιοδραχμῶν, ἢ δὲ ἀγωνοδίκου ἐπιτροπείας. Τὸ γέρας ἔσται ἐκ τριῶν μελῶν, ἐκλεγόμενων ὑπὸ τῆς φιλοσοφί-

κῆς σχολῆς, τῇ προτάσει τοῦ ἐκάστοτε πρυτάνεως τοῦ πανεπιστημίου. Τὰ τρία ταῦτα μέλη δύνανται νὰ ὦσιν εἴτε καθηγηταὶ τοῦ πανεπιστημίου, εἴτε ἄνδρες λόγιοι ὁμολογουμένως ἐντρίβεις περὶ τὰ φιλοσοφικὰ μαθήματα. Τὸ διαγώνισμα πρέπει νὰ ἐπαναλαμβάνηται ἅνα τετραετίαν, ἵνα ἀποτελεῖται ποσὸν ἀρκούν πρὸς βράβεισιν τοῦ νικητοῦ, ἀποζημιώσιν τῆς ἀγωνοδίκου ἐπιτροπείας καὶ τύπωσιν τοῦ βραβευομένου ἔργου. Ἐὰν δὲ μὴδὲν ἐκ τῶν εἰς διαγωνισμὸν ὑποβληθέντων φιλοσοφικῶν ἔργων κρίθῃ ἄξιον τοῦ στεφάνου τῆς νίκης, τότε ὁ διαγωνισμὸς δέον νὰ ἐπαναλαμβάνηται τὸ ἀμέσως ἐπὶν ἔτος. Εἰς ἄλλας λεπτομερείας δὲν εἰσέρχομαι, θελήσας μόνον τὴν ἀρχικὴν μου βούλησιν νὰ διατυπώσω σαφῶς καὶ ὀρισμένως.»

«Γνωστοποιῶν ὑμῖν, κ. πρύτανι, τὴν ὀρισμένην ταύτην ἀπόφασίν μου λογίζομαι εὐτυχῆς ὅτι τὸν μύθιον πόθον μου, πρὸς ἀπόδοσιν τῶν τρωφείων τῷ ἐθνικῷ τῆς Ἑλλάδος Παιδαγωγικῷ, ἐν ᾧ διήγαγον τὰς ὠραιότερας τῶν σπουδῶν μου ἡμέρας, ἐκτελῶ ἐπὶ τῆς πρυτανείας ὑμῶν, ἄνδρος ἐπιστημονικῆς ἀριότητος καὶ ἐμπεφορημένου γνησίας ἐλληνικῆς παιδείας.»

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ.

Ἀντὶ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Φιλαδελφείας κ. Στεφάνου, προσεκλήθη μέλος τῆς ἱεράς συνόδου ὁ πανιερ. μητροπολίτης Μηθύμνης κ. Νικηφόρος (Γλυκᾶς), ὁ γνωστὸς λόγιος ἀρχιερεὺς.

Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ ἐγένετο ἡ εἰς ἀρχιερέα προχειρίσις τοῦ ἐψηφισμένου μητροπολίτου Ρόδου Θεοφ. κ. Κωνσταντίνου ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, συλλειτουργούντων καὶ τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων. Ἡ Α. Πανερότης ὁ νέος μητροπολίτης Ρόδου κ. Κωνσταντίνος (Ἀλεξανδρίδης) ἐδέξατο εἶτα ἐν τοῖς πατριαρχείοις τὰ συγχαρητήρια τῶν τε ἐν Χριστῷ ἡδὴ ἀδελφῶν, τῶν τέως συναδελφῶν καὶ τῶν φίλων.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ Α. Θ. Π. προχειρίσατο εἰς ἱερέα καὶ ἀρχιμαυδρίτην τὸν νέον ἀρχιεραμαμάτα τῆς ἱεράς συνόδου παν. κ. Κύριλλον (Μουμτζήν).

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Σάββατον, 12 Ἰουνίου

Πλήρης ἀπραξία καὶ γενικὴ χαλάρωσις τῶν τιμῶν ἐξαγακτήρισαν τὴν κίνησιν τοῦ χρηματιστηρίου ἡμῶν κατὰ τὴν λήγουσαν ἐβδομάδα, καθ' ἣν ἐγένετο καὶ ἡ δεκαπενθήμερος ἐκκαθάρισις μετὰ τινος δυσχερείας ἐνεκα τῆς μεγάλης ποσότητος τῶν παραδοθέντων τίτλων καὶ τῆς ὑψώσεως τοῦ δικαιώματος τῆς μεταφορᾶς (report), ὅπερ διὰ τὸ Γενικὸν χρέος τοῦ γρη. 571]2 διὰ ἐκάστην χιλιάδα. Ἡ ὑψώσις αὕτη ἵτο report ἀνέκοψε τὸ θάρος τῆς ἀλλῶς τε λίαν περιορισμένης ἐπὶ τοῦ ὑψώμοῦ κερδοσκοπίας, ἐκ τούτου δὲ τὸ μὲν Γενικὸν χρέος, ὅπερ τὴν Δευτέραν ἐτιμᾶτο 24,9 ἐξη-

κολούθησε καταπίπτον μέχρις 24,1, οι Σιδηρόδρομοι από 89 1/2 υπετιμήθησαν μέχρις 88 7/8 και αι μετοχαι του Μονοπωλείου, ενδ' κατά τας συμπληφίδεις της Δευτέρας η τιμη αυτών ωρίσθη 16,25, εξέπεσαν μέχρι 16,18, Η άπραξία αυτη και χαλάρωσις των τιμών επεκράτησεν εν πάσι τοις χρηματιστηριοις της Ευρώπης, και ιδίως εν τῷ των Παρισίων, εν τῷ οποίῳ αι πράξεις εξεμυνησθησαν ενεκα του επιβληθέντος φόρου, τας συνεπειας του οποίου προείδομεν και προείπομεν εξ αρχῆς, πολλάκις δε και εσχομεν αφορμην να γράψωμεν εν τοις καθημερινοις ημών δελτιοις. Ο νόμος ούτος είναι τοσοῦτω καταθλιπτικός, και η εφαρμογή αυτου τοσοῦτω δυσχερής, ὥστε πρώτος ο οίκος Ρόδοχιλδ εἶτα δε και πάσαι αι τράπεζαι των Παρισίων ἐδῆλωσαν ὅτι ουδεμίαν παραγγελίαν δέχονται δια πράξεις του χρηματιστηρίου μέχρις ου τροποποιηθῆ και ἀρθῆ ὁ ανακριτικός τρόπος της εφαρμογῆς αυτου. Κατά συνέπειαν των διαβημάτων τούτων και της πρὸς την κυβέρνησιν γενομένης αιτήσεως ἐλπίζεται ὅτι ὁ νόμος τροποποιηθήσεται, πρὸς τοῦτο δε ἐγένετο ἤδη ἀρχή, διότι η ἐπίσημος ἐφημερίς της κυβερνήσεως ἐκοινοποίησεν ὅτι αι παρά των γαλλικῶν τραπεζῶν γινόμεναι και εν τοις βιβλίοις αυτών ἐγγραφόμεναι πράξεις εις ξένα ἀγοράς δεν ὑπόκεινται εις τὸν φόρον. Εν τούτοις αι πράξεις εν τῷ χρηματιστηρίῳ των Παρισίων τοσοῦτον περιορίσθησαν, ὥστε ὑπολογίζουσιν ὅτι ενῶ καθ' ἑκάστην ἐπι μόνων των Ἰταλικῶν χρεωγράφων ἐγίνοντο πράξεις ἐνὸς και ἡμίσεως ἑκατομμυρίου, ἤδη ἀνέρχονται μόλις εις ἑκατὸν χιλιάδας.

Ὅπως δε κατανοηθῆ η σημασία του χρηματιστηρίου των Παρισίων και η ἐκ του περιορισμοῦ των πράξεων προσγινομένη ζημία, σημειοῦμεν παραλαβόντες ἐκ τινος ἀρτίως δημοσιευθείσης στατιστικῆς, ὅτι η ἀξία των εν τῷ χρηματιστηρίῳ των Παρισίων διαπραγματευομένων γαλλικῶν και ξένων χρεωγράφων ἀνέρχεται εις 80 δισεκατομμύρια φρ., ἀποφέρουσι δε ἐτήσιον τόκον 4 δισεκατομμύρια, ὅτι ὑπὲρ τὰ τετρακισχίλια πρόσωπα ἐνασχολοῦνται εις τας διαφόρους πράξεις του χρηματιστηρίου, οἷον ἐπικαταλάκται, μεδίται και ἄλλοι τοιοῦτοι πλὴν των παικτῶν και των κερδοσκόπων, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, και ὅτι αι ἐπιδίως γινόμεναι πράξεις εν τῷ χρηματιστηρίῳ των Παρισίων ἀνέρχονται εις 100—120 δισεκατομμύρια. Εἶναι ἐννοούμενον ὅτι τοιαῦτη τεραστία κίνησις είναι ἀδύνατον να σταθῆ, και ὅτι η κυβέρνησις ἀναγκασθήσεται εν τῷ ἰδίῳ αὐτῆς συμφέροντι να τροποποιήσῃ τὸν καταθλιπτικὸν νόμον.

Εν Ἀγγλίᾳ ὁ πανταχόθεν εἰσρεύσας χρυσὸς ἐπίνεγκεν ἀληθῆ και ἐνοχλητικὴν πλήμμυραν ὡς δὲν ἐνθυμοῦνται πρὸ δεκαπενταετίας. Καίτοι δε ἐλήθησαν εν Ἀμερικῇ τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς παρεμπόδισιν της φυγαδεύσεως του χρυσοῦ, η εν Λονδίῳ πληθώρα ἐξακολουθεῖ, οὐ μόνον δε, ἀλλὰ και ὅα αὐξήσῃ ἐτι μᾶλλον μετὰ την πληρωμὴν των τοκομεριδίων του Ἰουλίου. Εν τούτοις η ἀρτίως τοσαῦτας ὑποστάδα δοκιμασίας ἀγγλικῆ ἀγορὰ ενεκα της αὐστραλιανῆς κρίσεως κατέστη λίαν ἐφεκτικῆ, περιορίζουσα τας ἐνεργείας αὐτῆς εις τὰ πλείονας ἀσφαλείας παρέχοντα χρεώγραφα, εν οἷς δικαίως συγκαταλέγονται τὰ τουρκικὰ και τὰ αἰγυπτιακά, ἄπερ ἐξακολου-

θοῦσιν ἰσχυρὸς διατηρούμενα και δια μετρητῶν ὑπὸ των κεφαλαιούχων ἀγοραζόμενα. Ἐκ τούτου καθίσταται λίαν πιθανὸν ὅτι, βελτιουμένης της καταστάσεως του χρηματιστηρίου των Παρισίων, και αἰρουμένων δευτερευόντων τινῶν λόγων, η κερδοσκοπία θὰ λάβῃ μείζονα ἀνάπτυξιν, ἐπιφέρουσα οὐσίωδη βελτίωσιν εις τας τιμὰς των τουρκικῶν χρεωγράφων.

Τὰ ἑλληνικὰ ἔμειναν σχεδὸν στάσιμα καθ' ὅλην την ἐβδομάδα, τὸ μὲν Πάγιον περὶ τὰ 36, τὸ δε Μονωπόλιον περὶ τὰ 52 1/2, τὰ δε 5 ο/ο δάνεια περὶ τὰ 49. Η στασιμότης των τιμών είναι φυσικὴ συνέπεια της ἐκ του νέου δανείου δημιουργηθείσης καταστάσεως, και της βραδύτητος περὶ την δύστασιν του συνδικάτου του μέλλοντος να διατηρήσῃ την τιμὴν του νέου δανείου ὑπὲρ τὰ 65, η δε τιμὴ αυτου θὰ κανονισθῆ και την των λοιπῶν χρεωγράφων. Βεβαιοῦται ὅμως ὅτι τὸ συνδικάτον κατηρτίσθη ἤδη ὀριστικῶς και ὅτι ἐξησφαλίσθη η εις χρυσὸν πληρωμὴ 5 1/2 ἑκατομμυρίων του νέου δανείου. Ἀλλὰ τίνι τρόπῳ και πρὸς τίνας γενήσεται κατὰ προτίμησιν η ἐξαργύρωσις αυτη; — Κατὰ την γνώμην των εἰδημόνων η εις χρυσὸν πληρωμὴ γενήσεται εις τὰ τμηματικά ποσὰ των παρουσιασθησομένων τοκομεριδίων, ὧσων η ἀξία είναι κατωτέρα μιᾶς ὀμολογίας των 500 φράγκων. Οὔτω δε ὁ ἔχων λ. χ. τοκομεριδία 350 φράγκων θὰ πληρωθῆ αὐτὰ εις χρυσὸν πρὸς 65 ο/ο, ὁ δε παρουσιάσων τοιαῦτα ἀξίας 600 ἢ 700 φράγκων, θὰ λάβῃ μιαν ὀμολογίαν των 500 φράγκων, τὰ δε 100 ἢ 200 φρ. θὰ πληρωθῆ κατὰ την ἀναλογίαν εις χρυσὸν και οὔτω καθεξῆς. Τοιαῦτη εὐκολία ἐκρίθη ἀναγκασιότατη δια τοὺς κατόχους τοκομεριδίων μικροτέρας των 500 φρ. ἀξίας.

Αἱ εὐρωπαϊκαὶ ἐφημερίδες δεν κρίνουσι μετὰ πολλῆς αὐστηρότητος τὸ ὑπὸ της ἑλληνικῆς κυβερνήσεως ληφθὲν οικονομικὸν μέτρον, ὅπερ θεωροῦσιν ἀσυνκρίτῳ τῷ λόγῳ προτιμότερον της ἀναστολῆς των πληρωμῶν των ληξιπροθέσμων τοκομεριδίων. Ἐκεῖ, λέγει ὁ «Χρόνος» του Λονδίνου, να πραγματοποιηθῆ η ἐλπίς περὶ βαθμιαίας ἄρσεως της ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, διότι ἄνευ τούτου ἀνέφικτος ἀποδίδεται πᾶσα ἄλλη οικονομικὴ βελτίωσις. Η ἀνεπάρκεια της Ἑλλάδος ὡς και της Ἀργεντινῆς Δημοκρατίας πρὸς ἐκπλήρωσιν των ὑποχρεώσεων αὐτῶν δεν προέρχεται εἰ μὴ ἐκ της μεγάλης ὑποτιμῆσεως του χαρτονομίσματος. Πᾶσα λοιπὸν, λέγει, η προσδοκῆ ἀμφοτέρων των κυβερνήσεων δέον να στραφῆ εις την δια πάσης θυσίας ἄρσιν της ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, τούτου δε γενομένου, η τακτοποίησις των οικονομικῶν καθίσταται δυνατῆ.

Σήμερον ενεκα της ἐορτῆς κλειστοῦ ὄντος του χρηματιστηρίου αι πράξεις γενήσονται εν τῇ Διόδῳ του Χατζοπούλου, πιθανὸν δε να ἐξακολουθήσῃ η χθὲς κατὰ τὸ κλεισίμον του χρηματιστηρίου ἐκδηλωθεῖσα βελτίωσις του Γενικοῦ Χρέους, σημειουμένην 24 5 1/2.

N. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

Ὁ ἐπιθῆνος ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

<p>NORTH BRITISH & MERCANTILE (Νόρθ Μπρίτις & Μερκαντιλ) Ἰδρυθεῖσα τῷ 1809 Κεφάλαιον Λ. Στ. 8,000,000 Ἀποθεμ. » 10.695,969 Ἐτησία πρόσσδος τῷ 1891 Λ. Στ. 4,056,900</p>	<p>ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΑΙ (COMPAGNIES D'ASSURANCES) κατὰ της πυρκαϊᾶς και ἐπὶ της ζωῆς. <i>Αἱ ἐταιρίαι αὐται ἀσφαλίζουν ὅμοι κατὰ της πυρκαϊᾶς κίον, ἑπιπλα, ἰμπορεύματα κτλ. εις μειωρίων τιμῶν.</i> Ταχεῖα και ἐλευθέρως πληρωμὴ των ζημιῶν. <i>Ἐπίκεινα των 20 ἑκατομμυρ. λιρῶν στερλινῶν ἐπληρώθησαν ἰσὺ των διὰ τούτων Ἐταιριῶν διὰ ζημίας κατὰ των πυρκαϊῶν μέχρι τέλους του ἔτους 1889.</i></p>	<p>Northern Assurance (Νόρθερν Ἀσσουράνς) Ἰδρυθεῖσα τῷ 1836 Κεφάλαιον Λ. Στ. 3,000,000 Ἀποθεμ. » 3,650,872 Ἐτησία πρόσσδος τῷ 1891 Λ. Στ. 1,076,800</p>	<p>THE MARITIME Insurance Company Limited Ἰδρυθεῖσα τῷ 1864. Κεφάλαιον Λ. Στ. 500,000 Ἀποθεμ. » 102,345 Ἡ Ἐταιρία αὕτη ἀσφαλίζει κατὰ των ἐκ μεταφορᾶς κινδύνων ἐπορεύματα, γρηματοδέματα και ναύλους δι' ἀτμοπλοίων ἢ ἰστιοφόρων εις τιμὰς μετριωτάτας.</p>
<p>Διὰ πλείονας πληροφορίας ἀπευθυντέον εις τὸν ἐν Κων)πόλει πράκτορα κ. KARNIK ΣΕΡΟΠΙΑΝ ἐν Χανίῳ Μεγίτε Ἀλῆ Πασᾶ, ἀριθ. 21 και 22bis, ἐν Ταλατῆ.</p>			

1	4
2	5
3	6

Τραπεζίται της Ἐταιρίας ἐν Κωνσταντινουπόλει: **Ἡ Αυτοκρατορικὴ Ὀθωμανικὴ Τράπεζα.**

Αἱ πᾶσαν αἰτίαν ἀπευθυντέον τῷ κ. Σίμωνι Καϊσουλιάν, εἰδικῷ διευθυντῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ταλατῆ, ὁδὸς Μαχμουδέ, ἀριθ. 2, Χανίον Ἰπρι μίαν ἐναντι της Τραπεζῆς Καϊσουλίου.

<p>ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ τῷ 1828 και 1892.</p>	<p>Λ'ΟΥΝΙΟΝ (L'UNION) ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΥΡΚΑΪΑΣ ΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ</p>	<p>ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ τῷ 1828 και 1892.</p>
<p>ΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΕΝ Τῷ ΜΕΓΑΡῶ ΑΥΤΗΣ, ΟΔΟΣ DE LA BANQUE, ΑΡ. 15</p>		
<p>Κλάδος Πυρκαϊᾶς</p>		<p>Κλάδος Ζωῆς</p>
<p>Κεφάλαιον Φράγκα 10,000,000 Ἀποθεματικὸν » 6,700,000 Ἀσφάλεια » 63,770,000 Ἐσοδα του ἔτους 1890 » 15,000,000 Ζημίαι πληρωθεῖσαι » 166,570,000</p>		<p>Κεφάλαιον Φράγκα 10,000,000 Ἀποθεματικὸν » 93,800,000 Ζημίαι πληρωθεῖσαι » 59,000,900 Ἀσφάλεια » 243,580,000</p>

PHENIX FIRE OFFICE

ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΥΡΚΑΪΑΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, ΤΩ. 1782.

Ἀσφάλιστρα ἐτήσια Λ. Στ. **1,000,000**

Ἀσφάλιστρα πληρωθέντα μέχρι τῆς 31 Ἰοβρίου 1887
Λ. Στ. **16,000,000**

Ὁ ΦΟΙΝΙΞ ἀριθμεῖ μεταξύ τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἰδιοκτητῶν τοὺς πλουσιωτέρους κεφαλαιούχους καὶ τοὺς εὐφημότερον γνωστούς ἐν Ἀγγλίᾳ, ὡς ἐκ τούτου δὲ παρέχει τοῖς πελάταις αὐτοῦ τὴν ἐντελεστέραν ἀσφάλειαν.

Ἀσφάλειαι κατὰ πυκαϊᾶς ἐπὶ παντοειδῶν ἀκινήτων, ἐπιπέλων καὶ ἐμπορευμάτων ἐνεργοῦμεναι διὰ τῶν ὑποφαινομένων, οἵτινες ἔχουσι πληρεξουσιότητα ὅπως διακανονίζωσιν ἐπὶ τόπου μετὰ ταχύτητος καὶ ἐλευθεριότητος τὰς ἀπωλείας καὶ ζημίας.

H. SWAN & Co

Μόνοι Προάκτορες διὰ τὴν Κων/πολιν καὶ τὰ Προάστεια. Ἀριθ. 12. Σανδαλιτζῆ χάν, Γαλατᾶ, ἀνωθεν τοῦ Αὐστριακοῦ Ταχυδρομείου.

ΜΥΡΕΨΕΙΟΝ ΔΙΑΡΗΑΝΕ

G. MAZUYER & Cie

ΠΑΡΙΣΙΟΙ—32, Avenue de l'Opéra, 32 - ΠΑΡΙΣΙΟΙ
ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ

LA DIAPHANE

ΠΟΥΔΡΑ

ΣΑΡΡΑ ΒΕΡΝΑΡ

ΥΔΡ ΚΟΛΩΝΙΑΣ ΡΩΣΙΚΟΝ

ΜΥΡΑ DU REGENT

ΥΔΡ ΑΛΑΡΕΑΥD'ESPAGNE

ΜΥΡΑ ΣΑΡΡΑΣ ΒΕΡΝΑΡ

ΜΥΡΑ FEDORA

ΓΑΛΑ ΔΙΑΡΗΑΝΕ A L'IRIS

Σάπωνες, Ἐκχυλίσματα, Ὑδατα κομμώσεως κτλ.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΕΝ ΑΠΑΣΙ ΤΟΙΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙΣ ΜΥΡΟΠΩΛΕΙΟΙΣ

Διὰ παραγγελίας ἀπευθυντέον εἰς Ἀλεξιάδη Χάν, ἀριθ. 17

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE CORPORATION

ΑΓΓΛΙΚΗ ΠΥΡΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΝΩ ΤΩΝ 4,000,000 Λ. ΣΤ.

ΠΡΩΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ. 1520

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΠΛΗΡΩΘΕΙΣΑΙ ΑΝΩ ΤΩΝ 35,000,000 Λ. ΣΤ.

Ἀσφαλίζει κατὰ τὸν κινδύνον τῆς πυρκαϊᾶς, Ἐπιπλοεμπορεύματα, Κτήματα λιθινά τε καὶ ξύλινα εἰς ὅρους ἐπιθετικῆς καὶ ἀσφαλεστάτους συνάμα.— Ἀποζημιώσεις ἄνευ ἐκπτώσεων.

Διεύθυνσις:

WHITTAL-HAN

Ὁδὸς Μείδαντζῆκ (Βαντι-καπού)

Ἐν τῇ Πόλει.

Πρόκτωρ

J. W. WHITTAL & Co